

Tartalom

I *Állásfoglalások, ajánlások és vélemények*

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

Régiók Bizottsága

Az RB 139. plenáris ülése – Interactio (hibrid), 2020.6.30.–2020.7.2.

2020/C 324/01	A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – A felülvizsgált többéves pénzügyi keret és a Fenntartható Európa beruházási terv	1
2020/C 324/02	A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – A Régiók Európai Bizottsága prioritásai a 2020–2025 közötti időszakra – A polgáraihoz falvain, városain és régióin keresztül közelebb álló Európa	8
2020/C 324/03	A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – A Régiók Európai Bizottságának az Európai Bizottság 2021. évi munkaprogramjára vonatkozó javaslatai	16

VÉLEMÉNYEK

Régiók Bizottsága

Az RB 139. plenáris ülése – Interactio (hibrid), 2020.6.30.–2020.7.2.

2020/C 324/04	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtása: a regionális és helyi perspektíva	21
2020/C 324/05	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A víz-keretirányelv, a felszín alatti vizekről szóló irányelv, a környezetminőségi előírásokról szóló irányelv és az árvízvédelmi irányelv célravezetőségi vizsgálata	28
2020/C 324/06	A Régiók Bizottsága előzetesítő véleménye – A tiszta levegőre vonatkozó uniós politika jövője a szennyezőanyag-mentességi célkitűzés keretében	35

2020/C 324/07	A Régiók Európai Bizottság véleménye – Ütemterv a tiszta hidrogénért – a helyi és regionális önkormányzatok hozzájárulása a klímasemleges Európához	41
2020/C 324/08	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozása	48

III *Előkészítő jogi aktusok*

Régiók Bizottsága

Az RB 139. plenáris ülése – Interactio (hibrid), 2020.6.30.–2020.7.2.

2020/C 324/09	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szolgáltatási csomag: aktualizált álláspont Európa helyi és regionális önkormányzataitól	53
2020/C 324/10	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Európai klímarendelet: a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozása	58
2020/C 324/11	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A Méltányos Átállást Támogató Alap	74

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

AZ RB 139. PLENÁRIS ÜLÉSE – INTERACTIO (HIBRID), 2020.6.30.–2020.7.2.

A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – A felülvizsgált többéves pénzügyi keret és a Fenntartható Európa beruházási terv

(2020/C 324/01)

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A felülvizsgált többéves pénzügyi keret és az Európai Helyreállítási Eszköz

1. üdvözli, hogy az Európai Bizottság a következő **többéves pénzügyi keretre** 1 100 milliárd EUR-t, az **Európai Helyreállítási Eszközre** (NextGenerationEU) pedig 750 milliárd EUR-t javasol, ami kikövezheti az erősebb, fenntarthatóbb, nagyobb kohéziós erővel bíró és ellenállóképesebb Unió felé vezető utat. Ez gyors választ ad a Covid19-válság azonnali hatásaira, és kezeli az Unió hosszú távú célkitűzéseit;
2. elismeri az Európai Bizottság azon erőfeszítéseit, melyeket a válság által leginkább sújtott tagállamok és a **még mindig elmaradott régiókkal** rendelkező tagállamok aggodalmainak kezelése érdekében tesz, miközben megpróbál egyensúlyt teremteni a támogatási igény és a pénzügyi eszközök tőkeáttételi hatása között;
3. ugyanakkor aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a **többéves pénzügyi keretre vonatkozó felülvizsgált javaslat**, amely 1 100 milliárd EUR-t irányoz elő, 34,6 milliárd EUR-ral elmarad az Európai Bizottság 2018-as javaslatától, az RB és az Európai Parlament által előterjesztett állásponttól pedig még távolabb esik, és emiatt az EU kevésbé tudja majd kezelni hosszú távú célkitűzéseit. Az RB-t és az Európai Parlamentet éppen ezen a téren kell megfelelő módon nagyobb mértékben bevonni;
4. megjegyzi, hogy ha **növelik az uniós költségvetés mozgásterét** azzal, hogy az EU GNI-jének 0,6 %-ával megemelik a saját források felső határát, akkor megfelelőbb költségvetést biztosítanak az EU számára ahhoz, hogy támogassa az Unió fellendítését, és eleget tegyen az EU stratégiai ütemtervében meghatározott törekvéseknek;
5. tudomásul veszi, hogy az Európai Bizottság javaslatokat jelentett be lehetséges **új saját forrásokra**, amelyek összekapcsolódnak a helyreállítási terv célkitűzéseivel; hangsúlyozza azonban, hogy a 2020 utáni többéves pénzügyi keretre vonatkozó első javaslat után két évvel az Európai Bizottság még mindig nem nyújtott be jogalkotási javaslatokat a valódi saját forrásokra; e tekintetben megismétli az Európai Bizottsághoz intézett felhívását, hogy sürgősen terjesszen elő konkrét jogalkotási javaslatokat az ügyben, például a műanyagadó és a kibocsátáskereskedelem tekintetében;
6. megismétli, hogy mind a többéves pénzügyi keretnek, mind pedig a helyreállítási tervnek a **kohézióra** mint az Európai Unió egyik **alapvető értékére** kell összpontosítania, hogy kezelni tudja az olyan nagy kihívásokat, mint a Covid19-világjárvány utáni válság, az európai zöld megállapodás, a fenntartható fejlődési célok, a szociális jogok európai pillére, valamint a versenyképesség ösztönzése, az egyenlőtlenségek felszámolása és a digitális átalakulás, biztosítva, hogy senki és egyetlen hely se szakadjon le a többiektől;

7. hangsúlyozza, hogy a **helyi és regionális önkormányzatok a közkiadások egyharmadát**, a közberuházásoknak pedig kétharmadát **képviselik**; ők hajtják végre az uniós jogszabályok 70 %-át, az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott intézkedések 70 %-át, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló szakpolitikai intézkedések 90 %-át. Ezért határozott döntést kell hozni arról, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat be kell vonni a kidolgozásba, a konzultációkba, a végrehajtásba és az alapok kezelésébe, illetve arról, hogy kötelezővé kell tenni, hogy a tagállamok lehetővé tegyék, hogy a helyi önkormányzatok kiaknázhassák és felhasználhassák a beruházási alapokat, például az integrált területi beruházás tekintetében;

A helyreállítás középpontjában a kohézió

8. kiemeli, hogy a Covid19-világjárványnak az EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójára és régióira gyakorolt aszimmetrikus hatása megfelelő politikai választ tesz szükségessé;

9. üdvözli az Európai Bizottság javaslatát, hogy biztosítani kell a **kohéziós politika mint erős hosszú távú uniós beruházási politika** szerepét, továbbá hogy további beruházásokat kell rendelkezésre bocsátani a REACT-EU elnevezésű új kiegészítő támogatási kezdeményezésen keresztül, és üdvözli azt a megközelítést, amely biztosítja, hogy a támogatás arányos a válság hatásával. Ilyen módon a folytonosság alapvető fontosságú a helyi és regionális önkormányzatok számára, amikor a helyreállítási szakaszba lépnek, és támogatást nyújtanak a leginkább rászoruló embereknek és helyeknek. Összességében ezek a javaslatok azonnali és hatékony választ adnak a Covid19 járványra és annak társadalmi és gazdasági következményeire; hangsúlyozza azonban, hogy az ebben az új programban biztosított rugalmassági mechanizmusokat nem szabad központilag irányítani, hanem a megosztott irányítás elvének megfelelően kell végrehajtani őket, tiszteletben tartva a helyi és regionális önkormányzatok előjogait;

10. kéri, hogy tegyék még egyértelműbbé a különböző új mechanizmusok, például a REACT-EU, a Méltányos Átállást Támogató Alap és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz közötti kölcsönhatást, elkerülve ezzel, hogy a tagállamok tovább bonyolítsák a mechanizmusokat, és szigorúbb nemzeti korlátozásokat vezessenek be;

11. megjegyzi, hogy a **jelenlegi operatív programok** javasolt **meghosszabbításának** lehetővé kell tennie a döntő fontosságú beruházások gyors megvalósítását. Kéri olyan javaslatok gyors elfogadását, amelyek célja a rugalmasság növelése és a támogatott területek körének kiterjesztése egyebek mellett az egészségügyi szolgáltatásokra, a turizmusra, a mezőgazdaságra, az oktatásra, a kulturális ágazatokra és a kkv-kra, ami segítene a városoknak és régióknak abban, hogy a kohéziós politika elveivel összhangban ott ruházzanak be, ahol arra a legnagyobb szükség van;

12. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy **néhány megerősítő intézkedés ideiglenes jellegű**, különösen a kohéziós politikát és a vidékfejlesztést megerősítő intézkedések, ami nem felel meg a hosszú távú fejlesztési igényeknek és az Európai Bizottság által a 2018-as javaslatokban bevezetett eredeti költségvetés-csökkentéseknek; ezért üdvözli az Európai Bizottság javaslatát, hogy 2024-ben **felülvizsgálja a kohéziós politikával kapcsolatos nemzeti költségvetési juttatásokat**, amelynek keretében lehetőleg további 10 milliárd EUR-ral egészítik ki a kohéziós politika pénzügyi keretösszegét, anélkül hogy bármelyik tagállam elveszítené a költségvetési juttatásának egy részét;

13. sajnálja, hogy az Európai Bizottság **nem vonta vissza azt a döntését, hogy az EMVA-t különválasztja** a közös rendelkezésekről szóló rendeletről, ami azzal a kockázattal jár, hogy akadályozzák a városi és vidéki térségek (igencsak szükséges) integrált fejlődését;

14. sajnálja, hogy a **pénzügyi erőforrások egy részét a tagállami szintű intézkedésekhez rendelik** a helyi és regionális szint helyett, miközben számos egészségügyi ellátással, szociális intézkedésekkel és rezilienciával kapcsolatos hatáskör helyi és/vagy regionális szinten van, és ezért hangsúlyozza, hogy **tiszteletben kell tartani a partnerség, a decentralizáció és a többszintű kormányzás elveit**;

15. emlékeztet arra, hogy az európai területi együttműködés fontos, mert segíti az embereket, a közösségeket és a vállalkozásokat abban, hogy határokon átnyúlóan együttműködjenek a válság kedvezőtlen hatásainak kezelésében és a gazdasági helyreállítás felgyorsításában. Az együttműködés elengedhetetlen a helyreállításhoz, ezért az új régióközi innovációs beruházási eszköz alapvetően fontos lesz az európai ipari és innovációs értékláncok fejlesztésének támogatásához, az intelligens szakosodási stratégiákkal összhangban;

16. üdvözli, hogy az Európai Bizottság kísérő szolgálati munkadokumentumában elvégezték a regionális szintet érő aszimmetrikus hatások megfelelő **területi hatásvizsgálatát**;

17. üdvözli, hogy megőrizték az **EU stratégiai politikai célkitűzései közötti szoros kapcsolatot** (zöld megállapodás, digitalizáció), és hogy az Európai Bizottság az európai helyreállítás eszközeként mutatja be ezeket; sajnálja azonban, hogy a szociális jogok európai pillére nem került az EU helyreállítási stratégiájának középpontjába;

18. fontosnak tartja, hogy a helyreállítást az erős kohéziós politikával összhangban olyan módon valósítsák meg, amely megfelel az aktív szubszidiaritás elveinek;

A helyreállítási terv és az európai szemeszter

19. üdvözli az Európai Bizottság **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre** irányuló ambiciózus javaslatát, amely lehetővé teszi a szükséges beruházások és reformok nagymértékű pénzügyi támogatását; emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok felelnek a közberuházások több mint feléért, és ezért lehetővé kell tenni számukra, hogy megfelelő támogatást kapjanak ebből a kezdeményezésből; ennek kapcsán felhívja a figyelmet arra, hogy ha a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt nemzeti programokon keresztül valósítják meg, fennáll a veszélye, hogy a polgárokat nem tájékoztatják megfelelő módon az EU fellépéséről;

20. felkéri az Európai Bizottságot, hogy biztosítsa a **helyreállítási tervek koherenciáját**, valamint kerülje el a párhuzamos beruházásokat és a túlzott bürokráciát vagy adminisztratív terheket, annak érdekében, hogy hatékony legyen, és a lehető leghamarabb elérje az éghajlati, gazdasági és társadalmi válság leküzdésére irányuló közös célt;

21. hangsúlyozza, hogy a **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és az európai szemeszter közötti szoros kapcsolat** még sürgetőbbé teszi az európai szemeszter és az uniós gazdasági kormányzás mélyreható reformját egy átlátható, inkluzív és demokratikus folyamat érdekében. Ha az európai szemesztert nem reformálják meg, fennáll a veszélye, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz további központosításhoz, a helyreállítási tervek felülről vezérelt megközelítéséhez és olyan szakpolitikákhoz való visszatéréshez vezet, amelyek nem veszik figyelembe a tagállamok közötti és azokon belüli gazdasági, társadalmi és területi kohéziót, és akadályozzák az EU fenntartható helyreállításához sürgősen szükséges közberuházásokat;

22. ezért úgy véli, hogy az **európai szemeszternek** – ha egy legitim és hatékony teljesítési mechanizmussá kíván válni – integrálnia kell a partnerség és a többszintű kormányzás elveit és területi dimenzióval is rendelkeznie kell. Ezért minden eddiginél sürgetőbb, hogy végrehajtsák az RB magatartási kódexre irányuló javaslatát, amely azt ajánlja, hogy nemzeti szinten a helyi és regionális önkormányzatokat, uniós szinten pedig a Régiók Európai Bizottságát vonják be az európai szemeszterbe;

23. támogatja az Európai Bizottság törekvését, hogy az **InvestEU fejlesztésén** és a **Stratégiai Beruházási Eszköz** létrehozásán keresztül mozgítsák elő az EU talpraállását, valamint ellenálló képességét és stratégiai autonómiáját;

24. üdvözli az **új Fizetőképesség-támogatási Eszközre** irányuló javaslatot, amely a magánberuházások ösztönzésén keresztül beindítja az uniós gazdaságot, és felkészíti a gazdaság különböző területein működő vállalatokat a karbonsemleges és digitálisan támogatott jövőre. Az eszközt gyorsan be kell vezetni, és üdvözlendő lenne egy olyan iránymutatás, amely egyértelműen összekapcsolja a beruházásokat az uniós prioritásokkal, hogy az eszköz teljesíteni tudja célkitűzését, azaz segítsen az egyébként életképes vállalkozásoknak túlélni a jelenlegi válságot; hangsúlyozza, hogy ezt a támogatást átlátható kritériumok alapján kell odaítélni, figyelembe véve nemcsak az ágazatra és a régióra gyakorolt konkrét hatást, hanem az egyébként kapott állami pénzügyi támogatást is;

Ellenállóképesebb és zöldebb Unió

25. üdvözli, hogy jelentősen növelték a **Méltányos Átállást Támogató Alap (MÁTA)** azon régiókra vonatkozó pénzügyi keretösszegét, amelyek jelentős kihívásokkal szembesülnek az energetikai átállás során, és ezzel a MÁTA teljes összege 40 milliárd EUR-ra emelkedett. Határozottan kéri ugyanakkor, hogy vegyék figyelembe azokat a régiókat, amelyek a tényleges klímavédelmi intézkedéseknek elébe menve igen korán és igen nagy összegeket ruháztak be megújuló energiákba és ezekkel kapcsolatos technológiákba, és ezt a továbbiakban is folytatják. felhívja a figyelmet a fosszilis tüzelőanyagoktól függő és elszigetelt energiarendszerekkel rendelkező régiók, például a szigetek és a legkülső régiók sajátos helyzetére. Mély aggodalmát fejezi ki azonban amiatt, hogy az uniós gazdaság dekarbonizációjához szükséges pénzügyi források messze meghaladják az Európai Bizottság által javasolt összeget;

26. üdvözli az önálló **„az EU az egészségügyért” program** létrehozását, amely 7,7 milliárd EUR további erőforrást biztosít, és összesen 9,4 milliárd EUR-t teremt elő az európai helyreállítási terv harmadik pillérének részeként, összhangban az RB legutóbbi politikai követeléssel; ragaszkodik ahhoz, hogy az eszköz egy állandó egészségügyi kötelezettségvállalás maradjon az uniós költségvetésben, és ne csupán egy ideiglenes eszköz legyen a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretben;

27. kéri, hogy az egészségügyhöz kapcsolódó intézkedésekben **erősítsék tovább a regionális és helyi szempontokat**, különös tekintettel a határokon átnyúló és a legkülső régiókban nyújtott egészségügyi ellátásra, és megjegyzi, hogy – mivel néhány esetben az egészségügyi rendszerek decentralizált jellegűek – a tagállamoknak és az Európai Bizottságnak szorosabban be kell vonniuk a regionális kormányokat az egészséget érintő vészhelyzetre való reagálásba, és követniük kell a források felosztásával kapcsolatos tanácsaikat;

28. üdvözli, hogy **2 milliárd EUR-ral erősítették meg a rescEU programot**, hogy egy állandó kapacitást építsenek ki mindenfajta válság kezelésére, elsősorban a vészhelyzeti reagálási infrastruktúra, a szállítási kapacitások és a vészhelyzeti támogató csapatok létrehozásán keresztül. Kijelenti, hogy az ideiglenes egyszeri eszközök nem lesznek elegendők, és hosszú távú kötelezettségvállalásra van szükség, amelyhez megnövelt költségvetés társul; üdvözli az Európai Bizottság által a felkészültség szellemében tett kötelezettségvállalást, hogy levonja a tanulságokat a jelenlegi világválságból, és megerősíti a programokat, köztük – de nem kizárólag – a rescEU és az Európai horizont programot;

29. egyetért azzal, hogy **tovább kell fejleszteni az EU veszélyhelyzeti és katasztrófareagálási kapacitásait**, és támogatja az Európai Bizottság javaslatát, hogy megerősíti veszélyhelyzeti eszközeit, például az Európai Unió Szolidaritási Alapját és a szolidaritási és sürgősségsegély-tartalékokat, és rugalmasabbá teszi ezeket az eszközöket. Hangsúlyozza azonban, hogy a javasolt eszközöknek és intézkedéseknek figyelembe kell venniük a helyi és regionális szint igényeit és körülményeit is, különös tekintettel a legkülső régiókhoz hasonló, rendkívül sérülékeny területekre;

30. emlékeztet a **vidéki térségek hozzáadott értékére**, amelyek hozzájárulnak az európai projekt sikeréhez, és különösen fontos szerepük van a szélsőséges helyzetek kezelésében. A régiók és a helyi önkormányzatok innovatív megoldásokat dolgoznak ki, és az európai népesség fennmaradó része számára is kielégítik a létfontosságú európai élelmiszer-biztonsági szükségleteket. A jelenlegi veszélyhelyzet társadalmi, gazdasági és területi paradigmaváltást tesz szükségessé a városi és vidéki térségek közötti szakadék áthidalása, valamint a területek jobb összekapcsolása és együttműködésük előmozdítása érdekében;

31. sajnálja, hogy az Európai Bizottság javaslata a korábbi programozási időszakhoz képest **csökkenti az EMVA költségvetését**, ami ellentétes az EU területi kohézióra irányuló célkitűzésével. Üdvözli, hogy 15 milliárd EUR többlettámogatást irányoznak elő a vidékfejlesztés számára; hangsúlyozza azonban, hogy ez a kis összegű növelés nem kompenzálja a 2018-ban az Európai Bizottság által az EMVA-ra javasolt 28 %-os költségvetés-csökkentést; sajnálja azt is, hogy az Európai Bizottság a többéves pénzügyi keretre irányuló felülvizsgált javaslatban 9 %-kal csökkentette a közös agrárpolitika finanszírozását a 2014–2020-as többéves pénzügyi kerethez képest;

32. kéri az Unió legkülső régiói javára egyedi mezőgazdasági intézkedéseket meghatározó POSEI program költségvetésének növelését, valamint az Európai Bizottság által a 2021–2027 közötti időszakra javasolt csökkentés visszavonását;

33. hangsúlyozza, hogy az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap finanszírozásának tükröznie kell a nemrégiben közzétett **„a termelőtől a fogyasztóig” stratégia és a biodiverzitási stratégia** igényeit és törekvéseit, és támogatnia kell a mezőgazdasági termelőket és a vidéki térségeket a fenntarthatóbb élelmiszerrendszerekre való átálláshoz szükséges strukturális változások véghezvitelében; a biodiverzitási stratégiát viszont konkrét eszközökkel és szilárd finanszírozással kell ellátni, továbbá a régiókkal és városokkal közösen kell kidolgozni, hiszen nekik kell majd végrehajtaniuk a stratégiát;

34. megismétli, hogy határozottan ellenzi az Európai Bizottság által javasolt megoldásokat, amelyek a jelenlegi helyzethez képest súlyosbítják a helyi és regionális önkormányzatok helyzetét az uniós programokból származó éves előirányzatok felhasználásának határidejével, valamint a projektek előfinanszírozásának és különösen társfinanszírozásának szintjével kapcsolatban;

35. üdvözli, hogy a többéves pénzügyi keretre vonatkozó legutóbbi javaslathoz képest 10,5 milliárd EUR-ral növelték a **Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközt (NDICI)**, amelynek teljes összege így 86 milliárd EUR, és ebből 1 milliárd EUR-t 2020-ban már rendelkezésre bocsátottak;

36. támogatja azt a szándékot, hogy a **világválság után úgy kívánják fellendíteni a növekedést, hogy a kritikus közlekedési infrastruktúrába és a határokon átnyúló összeköttetésekbe fektetnek be**, hogy előmozdítsák a nulla kibocsátású mobilitásra való zöld átállást, különösen azáltal, hogy egymillió töltőállomást építenek az elektromos járművek számára. Megjegyzi, hogy a területi és társadalmi kohézió szempontjából fontos a tiszta tüzelőanyagok elérhetősége, és a vidéki területeken és szigeteken tapasztalható alacsonyabb keresletet egy különleges mechanizmussal kell ellentételezni, amely hasonlít a vidéki térségekre vonatkozó WiFi4EU programhoz;

37. sajnálja, hogy nem növelték az új **Jogok és értékek program** általános alapját, amely az uniós alapvető jogok és alapértékek védelmére irányuló erőfeszítéseket hivatott finanszírozni és az aktív európai polgárságot ösztönzi, pedig néhány tagállamban óriási kihívásokat kell kezelni ezzel kapcsolatban;

38. emlékeztet arra, hogy a **zöld megállapodást** egy a környezetet – és ezzel életünk alapját – védő átalakulási stratégiaként tervezték meg; hangsúlyozza, hogy a megújuló energia, a tiszta technológiák, a körforgásos gazdaság és a digitális átalakulás nagyszerű gazdasági és ipari lehetőséget kínálnak a növekedésre és a munkahelyteremtésre, valamint egy új jóléti modell létrehozására;

39. rámutat arra, hogy az RB teljes mértékben támogatja a zöld megállapodás végrehajtását és az európai éghajlati paktum kidolgozását olyan **összehangolt és több területet átfogó intézkedések és kezdeményezések** révén, amelyek biztosítják a többszintű kormányzás, a területi sokszínűség és azon elv megfelelő figyelembevételét, hogy egyetlen ember vagy régió sem szakadhat le; úgy véli, hogy a régiók és a városok jó kiinduló helyzetben vannak ahhoz, hogy a különböző tevékenységek gazdájaként felgyorsítsák a folyamatot, ideértve a közbeszerzéseket, az épületek felújítását, a tiszta közlekedést, a jobb hulladékgazdálkodást, a digitális fejlesztéseket és a fenntartható idegenforgalmat célzó átalakításokat;

40. ebben az összefüggésben további eszközök bevezetését szorgalmazza, amelyek közvetlen hozzáférést biztosítanak a helyi és regionális önkormányzatok számára az uniós forrásokhoz, hogy végrehajthassák fenntarthatósági programjaikat az új többéves pénzügyi keretben; ilyen eszköz például az Európai Városfejlesztési Eszköz a Horizont 2020 programban;

41. kéri, hogy **rugalmasabban használják fel az új többéves pénzügyi keret erőforrásait** a fenntartható fejlődésre és a környezetbarát növekedésre való **átálláshoz kapcsolódó valós költségek értékelése és kiigazítása érdekében**, és bátorítja a köz- és magánszféra együttműködésén alapuló innovációs kezdeményezéseket a városok és a régiók vezetésével;

42. kéri, hogy **az uniós finanszírozást mindig vessék alá éghajlati hatásvizsgálatnak és fenntarthatósági értékelésnek**. A környezetre káros közvetlen és közvetett szubvenciók, pénzügyi támogatások és támogatási programok esetében meg kell vizsgálni, hogy azok mennyire állnak összhangban az éghajlati és fenntarthatósági célkitűzésekkel;

43. aggodalmának ad hangot **a zöld átálláshoz szükséges beruházások hiánya** miatt, amelyet jelenleg évente 470 milliárd EUR-ra becsülnek; hangsúlyozza, hogy sürgősen részletes tervet kell kidolgozni arról, hogyan fogják finanszírozni ezt az óriási hiányt;

44. üdvözli a javasolt **„épület-korszerűsítési hullámot”**, és megfelelő finanszírozást kér, továbbá szorgalmazza, hogy a helyreállítás előmozdítása érdekében a teljes értékláncot vonják be ebbe. A területek közötti rendkívüli különbségeket figyelembe véve a régióknak és városoknak önállóságot kell kapniuk a tervezésben és különösen a terveik végrehajtási szakaszában, továbbá közvetlen hozzáférést kell biztosítani számukra az európai strukturális és beruházási alapokhoz. Az európai keretrendszer része a képzés és a tudásmegosztás is, hogy előmozdítsák és kihasználják a szinergiákat, és hatékonyabban használják fel a forrásokat;

Jövőbe tekintő Unió

45. üdvözli, hogy **7,8 milliárd EUR-ral** erősítették meg **az Európai horizont programot**, továbbá **1,5 milliárd EUR-t** rendelték **a Digitális Európa programhoz**, **1,5 milliárd EUR-t** pedig **az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz közlekedési területéhez**. A kutatási többletpénznek egyértelmű helyi hatása van, különösen az egészségügy, a zöld gazdaság és az Európai Innovációs Tanács tekintetében; hangsúlyozza ebben az összefüggésben, hogy számos regionális önkormányzat felelős egyetemekért és a kutatóintézetekért, és így közvetve profitálhatnak ezekből a programokból; rámutat arra, hogy a kutatásfinanszírozás versenyképes elosztása szükséges a kutatásért és az innovációért folyó globális versenyben való boldoguláshoz és az európai kutatási csoportosulások megerősítéséhez;

46. ugyanakkor aggodalmának ad hangot amiatt, hogy változatlanul csökkentik **az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz energetikai és digitális területének** költségvetését;

47. üdvözli az Európai Bizottság **Európai Szociális Alap Pluszra** irányuló javaslatát, melynek célja, hogy megerősíti az ifjúsági munkanélküliséget és a gyermekszegénységet kezelő intézkedésekre nyújtott támogatást, továbbá kiemelt figyelmet fordít arra, hogy támogassa a munkaerőt a zöld átállás és a digitális átalakítás során, és megkétszerezi az **Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapot (EGAA)**;

48. üdvözlí az Európai Bizottság javaslatát, hogy legalább egy kis mértékben növeljék a fiatalokkal kapcsolatos és a kulturális és kreatív ágazatokba történő beruházásokat azzal, hogy **az ERASMUS programot** 3,4 milliárd EUR-ral, a **Kreatív Európa programot** pedig 150 millió EUR-ral kiegészítik; viszont aggodalmának ad hangot amiatt, hogy ez a növelés még mindig elmarad az Európai Bizottság 2018. májusi javaslatától, és fenntartja kérését, hogy háromszorozzák meg az ERASMUS program résztvevőinek számát⁽¹⁾, és 2 milliárd EUR-t biztosítsanak a Kreatív Európa program számára⁽²⁾;

49. üdvözlí, hogy **különös figyelmet fordítanak a kultúrára, a kulturális örökségre, valamint az audiovizuális és kreatív ágazatokra**, amelyeket az idegenforgalommal együtt súlyosan érintett a válság, és támogatja azt, hogy ezek az ágazatok a REACT-EU kezdeményezés kedvezményezettjei lehetnek;

50. kéri, hogy az uniós gazdaságélénkítési terv keretében hozzanak létre megfelelő keretet az alacsony gazdasági diverzifikációval rendelkező és a Covid19-válság hatása által leginkább érintett ágazatokra szakosodott régiók számára, rövid, közép- és hosszú távon egyaránt;

51. hangsúlyozza, hogy felül kell vizsgálni az Európai Unió oktatáspolitikáit, és frissíteni kell a digitális oktatási cselekvési tervet, amelyre szükség lesz a Covid19 utáni időszakban, segítve a régiókat és a kevésbé fejlett régiókat abban, hogy jól felkészültek és felszereltek legyenek a digitális oktatásra, ez támogatná a digitális szakadék által érintett területeket;

Fenntartható Európa beruházási terv⁽³⁾

52. úgy véli, hogy nem engedhető meg, hogy a Covid19 válság megszakítsa Európa azon törekvéseit, hogy megvalósítsa a **fenntartható fejlődési célokat**, és 2050-re klímasemlegessé váljon, ami csak akkor reális cél, ha megfelelő pénzügyi eszközök és egy megfelelő fiskális és szabályozási keret társul hozzá;

53. üdvözlí az Európai Bizottság törekvését, hogy az elkövetkező évtizedben **1 billió EUR fenntartható magán- és közberuházást** kíván mobilizálni, de aggodalmának ad hangot amiatt, hogy: a) ez csupán egy viszonylag kis részarányát jelenti a teljes beruházási igénynek, amit maga az Európai Bizottság is évi 260 milliárd EUR-ra becsül 2030-ig; b) ez a becslés az éghajlatvédelmi és energetikai beruházásokra szorítkozik, és az átfogóbb fenntarthatósági célkitűzések elérése, ami szociális és humántőke-befektetéseket is magában foglal, még nagyobb összegeket követel meg; c) az 1 billió eurós főösszeg jórészt nem „további” új forrásokat vesz igénybe, hanem inkább a folyamatban lévő vagy már tervbe vett uniós politikákon és eszközökön alapul;

54. sajnálja, hogy a terv főösszege láthatóan túl van becsülve, miközben maga a terv láthatóan alulfinanszírozott és korlátozott hatókörű, és figyelmen kívül hagyja a társadalmi-gazdasági szempontokat;

55. rámutat arra, hogy az energetikától kezdve a lakhatásig a **helyi és regionális önkormányzatok kulcsfontosságú szereplők a fenntarthatóságra való átálláshoz szükséges beruházások megvalósításában**; úgy véli ezért, hogy a terv célkitűzéseit a helyi és regionális önkormányzatok tényleges bevonása nélkül nem lehet megvalósítani, és sajnálja, hogy az Európai Bizottság, úgy tűnik, nem ismeri el ezt a tényt;

56. úgy véli, hogy a fenntartható gazdasági modellre való átállásba történő befektetés egy olyan pénzügyi és fiskális rendszert követel meg, amely **ösztönzi a befektetőket a fenntartható beruházások végrehajtására**; e tekintetben üdvözlí az Európai Bizottság fenntartható finanszírozással kapcsolatos folyamatos munkáját, azonban emlékeztet arra, hogy a szabályozási keretet gyorsan ki kell terjeszteni a társadalmi **fenntarthatóságra**⁽⁴⁾ is;

(1) A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Erasmus – Oktatási, képzési, ifjúsági és sportprogram (HL C 168., 2019.5.16., 49. o.).

(2) A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Kreatív Európa és Új európai kulturális menetrend (HL C 168., 2019.5.16., 37. o.).

(3) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A Fenntartható Európa beruházási terv – Az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási terv. (COM(2020) 21 final).

(4) A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Cselekvési terv: A fenntartható növekedés finanszírozása (HL C 86., 2019.3.7., 24. o.).

57. határozottan úgy véli, hogy a megfelelő árjelzéseken keresztül az adózás kiválthatja a termelők, felhasználók és fogyasztók fenntartható magatartását, és ezért sürgeti a Tanácsot, hogy mielőbb fogadja el **a hozzáadottérték-adóra (héta) vonatkozó javasolt jogszabályt** annak érdekében, hogy a tagállamok célzottabban alkalmazhassák a héakulcsokat a fokozott környezetvédelmi törekvések tükrözése érdekében;

58. óvatosságra int az Európai Bizottság azon terveivel kapcsolatban, hogy új jogszabályt kíván bevezetni **a zöld közbeszerzésről**; még ha ez hasznos eszköz is lehet, sok közigazgatási szerv még mindig azon dolgozik, hogy a 2014-es reformot követően kiigazítsa a jelenlegi keretet, és így a további jogalkotási követelményeket egyszerű, de hatékony előírásokként kell megtartani⁽⁵⁾; üdvözli az Európai Bizottság által arra tett utalást, hogy az állami támogatásokra vonatkozó jövőbeli felülvizsgált iránymutatások további rugalmasságot engednek majd meg a közigazgatási szervezeteknek, hogy ösztönözzék és végigkísérjék a fenntartható gazdasági modellre való átállást;

59. határozottan úgy véli, hogy **az EU költségvetési szabályainak** jobban integrálnia kell az Unió hosszú távú fenntarthatósági céljait, figyelembe véve a Covid19-válságra adott válaszok tanulságait, amikor felfüggesztették ezeket a szabályokat;

60. hangsúlyozza, hogy **célzott erőfeszítésekre** van szükség, hogy az összes uniós intézmény munkáját összehangolva könnyen érthető módon **kommunikálják** a többéves pénzügyi keret új lehetőségeit a polgárok és a helyi és regionális szinten megválasztott egymillió politikus felé az Unióban.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 2-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁵⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A közbeszerzési irányelvek végrehajtásáról szóló jelentés (HL C 39., 2020.2.5., 43. o.).

A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – A Régiók Európai Bizottsága prioritásai a 2020–2025 közötti időszakra – A polgáraihoz falvain, városain és régióin keresztül közelebb álló Európa

(2020/C 324/02)

A Régiók Európai Bizottsága (RB) az uniós Szerződésben rögzített politikai közgyűlés, amely intézményi képviseletet biztosít valamennyi területi egység, régió, város és település számára.

Azzal, hogy szem előtt tartja a helyi és regionális szint szükségleteit és aggályait, az Európai Unió fokozhatja a demokratikus legitimitást, javíthatja a felelősségvállalást, továbbá emelheti az uniós szakpolitikák és azok helyi szinten kifejtett hatásának értékét, ezáltal pedig a polgárokat szolgálja. Ezért a Régiók Európai Bizottsága szorosan együttműködik az Európai Bizottsággal, az Európai Parlamenttel és az Európai Unió Tanácsával, valamint a tagállamokban a különböző kormányzati szintekkel. Az EU jelenlegi helyzete megköveteli ennek az együttműködésnek a folyamatos erősítését és azt, hogy a régiók, városok és települések hangja egyre erősebben jelenjen meg az uniós politika és jogalkotás alakításában.

Válság utáni helyreállítás: a cél egy reziliens, fenntartható és összetartó Európai Unió

Az elmúlt években az Európai Unió addig soha nem látott kihívásokkal szembesült: egy komoly pénzügyi válsággal és több súlyos gazdasági recesszióval, társadalmi és területi kihívásokkal, a zöld és digitális átállás feladatával, a szomszédságban és a világszintű rendszerben tapasztalható instabilitással, valamint a migrációval. A Covid19-világjárvány újabb próbát állít az EU szolidaritása elé, és arra készítetett, hogy alaposan megvizsgáljuk, képesek vagyunk-e megbirkózni az egészségügyi, szociális és közszolgáltatásainkra jelentős nyomást gyakorló vészhelyzetekkel. Ez a legutóbbi válság nemcsak arra mutatott rá, hogy egy sokkal erősebb uniós költségvetéssel alátámasztott, összehangolt válaszra van szükség, hanem arra is, hogy továbbra is támogatni kell a polgárok és a helyi gazdaságok védelme, valamint a vészhelyzetekre való reagálás érdekében a frontvonalban tevékenykedő egymillió európai helyi és regionális önkormányzatot⁽¹⁾.

Az EU-nak valamennyi régiójában és városában társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból ellenállóbbá kell válnia. Megfelelően finanszírozott európai beruházások segítségével biztosítani kell, hogy szakpolitikai és programjai megfeleljenek a helyi közösségek igényeinek. A városok és régiók az európai gazdaság motorjai. A helyi és regionális önkormányzatok alapvető szerepet töltenek be az uniós politikák kialakításában és végrehajtásában, ezért az EU-nak egy gyakorlatias és jól szervezett többszintű kormányzási folyamat révén jobban és erőteljesebben be kell vonnia a városokat és a régiókat az európai döntéshozatalba. Európának a tagállamokkal, valamint a helyi és regionális önkormányzatokkal karöltve az Unió egész területén fokoznia kell digitalizációs és innovációs kapacitását. A gyorsabb és méltányosabb helyreállításhoz nagyobb európai szolidaritásra, felelősségvállalásra és több partnerségre van szükség, és ennek elérését az EU zöld, fenntartható és területileg kiegyensúlyozott, minden régiót és várost támogató növekedés iránti elkötelezettségének kell vezérelnie.

Jelenlegi ötéves hivatali időszakának (2020–2025) során a Régiók Európai Bizottsága (RB) ezért az alábbi prioritásokra és kulcsfontosságú intézkedésekre összpontosít majd:

Európa közelítése a polgárokhoz: a demokrácia megerősítése az EU-ban és együttműködés Uniónk jövőjének alakításában

Az RB küldetése az, hogy közelebb hozza Európát a polgáraihoz, valamint hogy minden szinten megerősítse a demokráciát annak érdekében, hogy hatékonyabb választ adjon az emberek igényeire és visszaszerezze bizalmukat az Európai Unió és annak intézményei iránt. Az RB törekedni fog annak biztosítására, hogy az EU minden régiót, várost, települést és falut támogasson a Covid19-világjárvány rövid és hosszú távú következményeinek kezelésében. Az RB továbbra is azon fog munkálkodni, hogy javítsa az uniós jogszabályok minőségét, jobban előre jelezze azok területi hatását és előmozdítsa az aktív szubsidiaritás elvét. E küldetés teljesítése érdekében az RB fel fogja használni tagjainak és érdekcsoportjainak jogalkotási, szakpolitikai és politikai munkáját. Emellett az RB kommunikációs kampányt indít a helyi és regionális önkormányzatoknak az európai demokráciában betöltött alapvető szerepére összpontosítva, ennek keretében előkészíti az Európa jövőjéről szóló konferenciát és részt is vesz azon. Ezt a célkitűzést támogatja majd az éves szintű hivatkozási pontot jelentő „éves helyi és regionális barométer”, amely megbízható statisztikai adatokon és a tagokat és az érintett érdekcsoportokat is bevonó inkluzív megközelítésen alapul majd, és magas szintű politikai plenáris vitával is kiegészül.

⁽¹⁾ A Régiók Európai Bizottsága nyilatkozata: „A helyi és regionális önkormányzatok mint a Covid19-válságra adott európai válasz szereplői”.

Az RB e fejezetben belül a következő kulcsfontosságú intézkedéseket fogja kiemelten kezelni:

1. az emberi méltóság, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság és az emberi jogok még vész helyzetben is védelmezendő és tiszteletben tartandó alapvető uniós értékeivel kapcsolatos helyi és regionális szintű ismeretek és fellépés előmozdítása. Az RB elkötelezett amellett, hogy feltárja az EU működési módja kapcsán adható megfelelő helyi és regionális válaszokat, valamint hogy tagjain keresztül megszólítsa a polgárokat az uniós intézmények és a helyi közösségek közötti szakadék áthidalása érdekében;
2. annak újbóli hangsúlyozása, hogy az RB szeretne teljes értékűen részt venni és megfelelően képviselve lenni az Európa jövőjéről szóló konferencia valamennyi testületében. A gazdasági és az éghajlati válsághoz hasonlóan a világválság is rávilágított arra, hogy minden eddiginél nagyobb szükség van az európai demokrácia és politikák mélyreható átgondolására. Az Európa jövőjéről szóló konferencia fontos lehetőség lesz arra, hogy az EU-t mint projektet megvitassák a polgárokkal és a helyi és regionális önkormányzatokkal, továbbá hogy a következő európai parlamenti választások előtt javaslatot tegyenek az EU új működési módjára, ezen belül pedig a Szerződések annak érdekében történő felülvizsgálatára, hogy a városokat és a régiókat teljes mértékben bevonják a politikai döntéshozatalba;
3. kérés intézése az EU tagállamaihoz és intézményeihez arra vonatkozóan, hogy tartsák fenn, dolgozzák ki és erősítsék meg a 2007. évi Berlíni Nyilatkozatban és a 2017. évi Római Nyilatkozatban elfogadott kötelezettségvállalásokat, nevezetesen ismerjék el, hogy az Európai Unió hatékonyabbá, egységesebbé, demokratikusabbá és ellenállóbbá tétele érdekében a feladatokat meg kell osztani és az együttműködést ki kell terjeszteni valamennyi kormányzati szint között, beleértve a helyi és regionális önkormányzatokat is. Az Európa jövőjéről szóló konferenciára vonatkozó közös álláspont végleges szövegét az intézményi együttműködés szellemében kell elfogadni;
4. a polgárokkal a helyi és regionális önkormányzatokon keresztül folytatandó állandó és strukturált párbeszéd modelljének kidolgozása az Európa jövőjéről szóló konferenciához kapcsolódóan és azt követően, kétirányú kommunikációt téve lehetővé a polgárok és az uniós intézmények között. Ennek kapcsán a helyi és regionális szint deliberatív demokráciával kapcsolatos tapasztalatainak és bevált gyakorlatainak gazdagsága, valamint a választott helyi és regionális önkormányzati képviselők hálózatai kulcsfontosságú eszközök, amelyeket az RB fel fog használni az Európa jövőjéről szóló vitában;
5. a helyi és regionális önkormányzatok támogatása az új digitális technológiai és ikt-eszközök maximális kihasználásában. A digitális technológiák jelentős potenciállal rendelkeznek a korunk gazdasági, társadalmi és technológiai kihívásaival kapcsolatos innovatív megoldásokat illetően. Ezáltal javíthatják a közszolgáltatások nyújtását, megkönnyíthetik az emberek közötti kommunikációt, új és különböző módokon fokozhatják a polgárok részvételét, javíthatják a döntéshozatali folyamat átláthatóságát, inkluzivitását, elszámoltathatóságát és reagálóképességét, jobbra tehetik a helyi kormányzást, valamint kiegészíthetik és megerősíthetik a demokráciát. Ezért jelentősen javítani kell a digitális rendszerek és szolgáltatások ellenálló képességét és függetlenségét;
6. a sokféleség előmozdítása az inkluzivitással és az egyenlőséggel kapcsolatos intézkedések támogatása révén és a nemi alapú⁽²⁾, a faji vagy etnikai származáson⁽³⁾, vallási irányultságon, fogyatékoságon, életkoron⁽⁴⁾ vagy bármilyen más alapon történő megkülönböztetés megelőzésével az európai, nemzeti, helyi és regionális szintű döntéshozatalban, az RB-n belül és azon kívül is;
7. aktív részvétel az Európai Bizottság által indítandó, a nemi sztereotípiák elleni figyelemfelkeltő és kommunikációs kampányban, valamint fórum biztosítása a helyi és regionális önkormányzatok számára a témával kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjéhez;
8. az európai kisebbségek támogatása és megerősítése, különösen a „Minority SafePack” kisebbségvédelmi kezdeményezés révén;
9. referenciapont szerepének betöltése valamennyi európai regionális és helyi önkormányzat számára, az RB tagságán kívül is, azáltal, hogy megerősítjük az RB politikai identitását és kapcsolatait, továbbá együttműködését a főbb politikai családokkal, a nemzeti kormányokkal, a helyi és regionális szintű választott képviselőkkel, a regionális és helyi önkormányzatok európai és nemzeti szövetségeivel, valamint a brüsszeli regionális irodákkal;

(2) A Tanács 2004/113/EK irányelve (2004. december 13.) a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód elvének az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása tekintetében történő végrehajtásáról (HL L 373., 2004.12.21., 37. o.).

(3) A Tanács 2000/43/EK irányelve (2000. június 29.) a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról (HL L 180., 2000.7.19., 22. o.).

(4) COM(2008) 426: Javaslat a személyek közötti egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló irányelvre.

10. a képviseleti demokrácia támogatása az európai, nemzeti, regionális és helyi szintű parlamentekkel való szorosabb együttműködés, valamint a képviseleti és részvételi demokrácia – és ezen belül például a részvételi költségvetés-tervezés – élénkítésére szolgáló eszközökkel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréje révén; Az uniós finanszírozás előfeltételül kell megszabni a jogállamiság, a demokrácia és a jó kormányzás teljesülését;
11. tényeken alapuló elemzések alkalmazása a helyi és regionális hatáskörök és a szubnacionális pénzügyek decentralizálásának, valamint a helyi demokrácia EU-n belüli működésének a nyomon követése és előmozdítása érdekében;
12. digitális eszközök létrehozása a szakpolitikai és pénzügyi kompetenciák feltérképezéséhez az uniós, nemzeti és nemzetközi szervezetek meglévő eszközeivel való szinergiák felhasználása révén;
13. a Covid19-világjárvány és a gazdasági és társadalmi válság kezelése terén a frontvonalban tevékenykedő helyi és regionális önkormányzatok fontos munkájának támogatása és előmozdítása. A pandémia folyamatosan rávilágít arra, hogy mennyire fontos megfelelően alkalmazni az aktív szubsziarítás elvét, valamint kiemelni egyrészt a helyi és regionális önkormányzatok alapvető szerepét, másrészt az európai szintű koordináció és támogatás szükségességét;
14. az új uniós szakpolitikai kezdeményezések megvizsgálása annak biztosítása érdekében, hogy azok rendelkezzenek területi dimenzióval és megfeleljenek az uniós hozzáadott értékre vonatkozó követelménynek, összhangban a szubsziarítással, az arányossággal és a „kevesebbet hatékonyabban” megközelítéssel foglalkozó munkacsoport ajánlásaival és a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokkal;
15. a régiók és városok adminisztratív terheinek és végrehajtási költségeinek csökkentése a jogszabályok egyszerűsítésének hangsúlyozása révén és általában felhívva a figyelmet az úgynevezett túlszabályozás gyakorlatában rejlő veszélyekre;
16. az együttműködés fokozása az Európai Bizottsággal, az Európai Parlamenttel és az Európai Tanáccsal, többek között a regionális központok hálózatán és a jövőállósági platformon keresztül, az uniós politikai döntéshozatal hatékonyságának javítása érdekében, a helyi és regionális szintű érdekelt felektől származó, tényeken alapuló visszajelzések alapján;
17. a helyi önkormányzatok fontosságának hangsúlyozása az Európai Unión belül, az uniós tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban, valamint a keleti és a mediterrán szomszédság partnerországai körében;
18. az EU világszintű fellépésének támogatása többek között olyan értékek és elvek előmozdításával, mint az emberi jogok, a demokrácia, a jogállamiság, a fenntartható fejlődés és a társadalmi befogadás, szoros együttműködésben a földközi-tengeri és keleti partnerekkel;
19. a regionális parlamentek ösztönzése arra, hogy vegyenek részt az RB és a CALRE kísérleti projektjében annak érdekében, hogy politikai vitát indítsanak fontos uniós ügyekről, mint amilyen például az Európai Bizottság éves munkaprogramjainak előkészítése;
20. annak biztosítása – többek között az uniós ifjúsági koordinátorral való strukturált együttműködés révén –, hogy az EU támogassa a fiatalok tényleges részvételét és szerepvállalását, valamint hogy a minőségi foglalkoztatási és oktatási kilátások javítása érdekében erősítse meg az olyan intézkedéseket, mint amilyen az ifjúsági garancia, illetve hozza létre az európai gyermekgarancia kezdeményezést;
21. a fiatal választott politikusokkal való együttműködés folytatása az RB erre irányuló programjának (YEP program) keretében, hogy a helyi és regionális szintű választott politikusok jövőbeli generációit közelebb hozzuk az európai és nemzeti szintű politikai döntéshozatali folyamatokhoz;
22. helyi, regionális, nemzeti és európai identitásaink, valamint az európai kulturális örökségünket alkotó különböző nyelvek és hagyományok kulturális sokszínűségének népszerűsítése; annak hangsúlyozása, hogy a pandémia súlyosan érintette a kulturális és kreatív ágazatokat, amelyek munkaadókként szerepet töltenek be a helyi gazdaságban, de a közösségek társadalmi életében is funkciójuk van, és most támogatásra szorulnak; részvétel az Új európai kulturális menetrendben, ideértve a kultúrába irányuló beruházások beépítését a különböző uniós alapokba, illetve a kultúra és egyéb politikák – például turizmus, regionális politika, oktatás, ifjúság, valamint kutatás és fejlesztés – közötti szinergiák erősítését.

A digitális, környezetvédelmi és demográfiai kihívások által kiváltott, a reziliens regionális és helyi közösségek kiépítését befolyásoló mélyreható társadalmi átalakulások megértése és az azokra való reagálás.

A jelenleg végbemenő éghajlati és digitális átalakulás, a demográfiai változások, illetve a belső és külső migrációs áramlások hatása jelentős mértékben érint minden európai régiót, várost és falut. E második prioritás tekintetében az RB küldetése az lesz, hogy elemezze és azonosítsa azokat a megoldásokat, amelyek lehetővé teszik a helyi és regionális önkormányzatok számára e társadalmi változások kezelését az emberek közvetlen környezetében. A Covid19-világjárvány szükségessé teszi annak átgondolását, hogy miként lehet megfelelő választ adni ezekre a kihívásokra, miközben kiderül, hogy Európa és a tagállamok mi mindent képesek megtenni az életek és a gazdaság megmentése érdekében. A jelenlegi válság még inkább szükségessé teszi az Európai Unió politikáinak, hatásköreinek és általános működésének mélyreható átgondolását. Az RB ezért üdvözlé az Európa jövőjéről szóló konferencia keretében valamennyi uniós szakpolitikáról folytatott fontos vitát, és várakozással tekint a témának a szubszidiaritás elve szemszögéből folytatott általános megvitatása és megvizsgálása elé. E küldetés teljesítése érdekében az RB fel fogja használni tagjainak és érdekcsoportjainak jogalkotási, szakpolitikai és politikai munkáját, miközben hozzájárul az európai zöld megállapodáshoz és ahhoz, hogy eredményeket érjünk el az ENSZ fenntartható fejlődési céljai kapcsán. Ezt kiegészíti majd egy, az RB által vezetett kommunikációs kampány is. Az „éves helyi és regionális barométer” szintén hozzá fog járulni e prioritás megvalósításához.

Az RB a következő kulcsfontosságú intézkedéseket fogja kiemelten kezelni:

23. a Covid19-világjárvánnyal kapcsolatos válságkezelési terv előmozdítása, amely a fenntartható fejlődési célok helyi és regionális szintű végrehajtásán, valamint az európai zöld megállapodással kapcsolatos kezdeményezéseken alapul;
24. a klímasemlegesség 2050-ig történő elérése céljából hozzájárulás a 2030-ra kitűzött szén-dioxid-csökkentési célokhoz, mégpedig ambiciózus és határozott helyi és regionális intézkedések ösztönzésével az éghajlati paktum, valamint a más vonatkozó helyi és regionális fenntartható fejlődési kezdeményezések révén;
25. az intelligens szakosodási stratégiák és más eszközök alkalmazásának előmozdítása az európai partnerségek és az állami és a magánszféra közötti helyi szintű együttműködés bővítése kapcsán a szakmai készségek és képesítési lehetőségek javítása érdekében a nagyobb fenntarthatóság, hozzáadott érték és reziliencia helyi és regionális szintű kiépítéséhez szükséges területeken, munkahelyeken és technológiákon belül;
26. hozzájárulás egy ambiciózus uniós környezetvédelmi politikához, biztosítva a szakpolitikai integrációt valamennyi környezetvédelmi cselekvési program keretében. Annak biztosítása, hogy az európai zöld megállapodás három fő környezetvédelmi prioritásának – biológiai sokféleség, körforgásos gazdaság és szennyezőanyag-mentesség – előkészítése és végrehajtása során megfelelően figyelembe vegyék a helyi és regionális dimenziót. Olyan környezetvédelmi és klímapolitikák tervezése, amelyek valamennyi típusú közösségben alkalmasak a gyakorlati végrehajtásra;
27. az éghajlati paktum alakítása és támogatása összehangolt és több területet érintő intézkedések és kezdeményezések, például helyi szinten meghatározott hozzájárulások, valamint a régiók és városok szintjén tett politikai kötelezettségvállalások révén, annak biztosítása érdekében, hogy a paktum a többszintű kormányzásra és a bevált gyakorlatok tényleges megosztására épüljön, és egyetlen személy vagy régió se maradjon le;
28. annak előrejelzése, hogy az energetikai, a mobilitási és a digitális átalakulás hogyan fogja érinteni közösségeinket. Stratégiák kidolgozása és azok gyors végrehajtásának támogatása pozitív hatásaik maximalizálása és negatív helyi hatásaik csökkentése érdekében;
29. az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban is megtestesülő helyi ellenálló képesség támogatása, valamint az egyre gyakoribb és súlyosabb szélsőséges időjárási eseményekre való helyi szintű reagálás képességének növelése, különösen a helyi és regionális önkormányzatok számára a katasztrófák kezeléséhez szükséges forrásoknak az uniós polgári védelmi mechanizmuson keresztül történő biztosításával és az EU megerősített Szolidaritási Alapjának felhasználásával;
30. hozzájárulás a szennyezőanyag-mentességi cél előkészítéséhez a mérgező anyagoktól mentes környezet megteremtése érdekében, valamint a regionális és helyi önkormányzatok felkészítése és támogatása a vízre, a levegőre és a talajra vonatkozó szennyezőanyag-mentességi cselekvési terv ambiciózus uniós célkitűzéseinek megvalósítása terén. Hozzájárulás a városi mobilitási csomag felülvizsgálatához a fenntartható városi mobilitási tervekben levont tanulságok alapján, és a tömegközlekedési vállalatok felkészítése arra, hogyan reagáljanak a biztonságos mobilitási szolgáltatások nyújtását fenyegető külső veszélyekre;
31. annak biztosítása, hogy a nemzeti energia- és klímatervek, a hosszú távú nemzeti stratégiák és a hosszú távú nemzeti felújítási stratégiák kidolgozása, értékelése és végrehajtása folyamán a tagállamokban folytatott többszintű éghajlat- és energiapolitikai párbeszédekben megfelelően figyelembe vegyék a helyi és regionális önkormányzatok véleményét és hozzájárulásait;

32. az Európai Bizottság támogatása abban, hogy sikeresen kidolgozza és megvalósítsa a „felújítási hullám” kezdeményezést, és azt a pandémiát követő helyreállítási stratégia középpontjába helyezze;
33. az Európai Bizottság támogatása a termékek erdőirtásmentességet igazoló címkézésének bevezetésére, valamint az erdők világszerte történő védelmére és helyreállítására irányuló törekvésében;
34. a digitális szakadék kezelése, valamint a digitális tanulás elterjedésének és a helyi és regionális közszolgáltatások digitalizációjának előmozdítása, többek között a Digitális Európa program (2021–2027) támogatásával, az adminisztratív terhek csökkentése, valamint a helyi vállalkozások és az ellenállóképes gazdaság fenntartható növekedésének ösztönzése érdekében, továbbá hozzájárulás Európa fenntarthatóbbá és zöldebbé tételéhez;
35. a digitális és a médiaműveltséggel kapcsolatos készségek mindenki számára történő biztosításának támogatása regionális és helyi szinten, valamint törekvés a mesterséges intelligencia emberközpontú és megbízható alkalmazására vonatkozó európai keret létrehozására;
36. az Európai Bizottságnak, az uniós tagállamoknak, valamint azok régióinak és városainak felkérése arra, hogy támogassák az oktatási és képzési rendszerek korszerűsítésének és digitalizálásának felgyorsítását, beleértve az oktatási infrastruktúrába történő szükséges beruházásokat és a helyi gazdaságon belüli foglalkoztatást. Hozzájárulás az Erasmus + program és az Európai Szolidaritási Testület keretében végzett tevékenységek újraindítására irányuló erőfeszítésekhez. Az európai oktatási térség és az aktualizált európai készségfejlesztési program a fellépés és a támogatás két fontos módját jelenti, amelyeket a jövőbeli Erasmus program keretében alá kell támasztani;
37. a szélessávú kapcsolat elérhetőségének javítása és az 5G-hálózat kiépítése helyi és regionális szinten, mind a városi, mind a vidéki területeken, valamint a jövőbeli beruházási igények feltérképezése;
38. annak biztosítása, hogy a regionális és helyi önkormányzatok hozzájárulhassanak „a termelőtől a fogyasztóig” elnevezésű jövőbeli stratégiához és élvezhessék annak előnyeit; helyi élelmiszertanácsok létrehozásának kezdeményezése, a helyi élelmiszer-termelők és a fogyasztók összekapcsolása, az egészséges étrendek népszerűsítése és az élelmiszer-pazarlással kapcsolatos tudatosság növelése; a mezőgazdasági üzemeknél az éghajlattal, a környezettel és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos szükséges intézkedések meghozatala kapcsán jelentkező pénzügyi szükségletek kezelése;
39. a képzett munkaerő elvándorlása jelentette fokozott kihívás kezelése és a regionális innovációs ökoszisztémák javítása a területi kohézió megerősítése, a jóléti gazdaság előmozdítása, valamint a kutatás és az innováció támogatása révén, többek között az Európai horizont program, az esb-alapok és különböző nemzeti finanszírozási eszközök segítségével. Területi előrejelzési kezdeményezések, valamint a régiók és városok társadalmi, gazdasági és egészségügyi rezilienciájának mielőbbi megerősítését célzó tevékenységek indítása;
40. hozzájárulás a demográfiai változásokra vonatkozó globális európai stratégiához, amely minden demográfiai kihívással foglalkozik, valamint széles körű, összehangolt és integrált uniós választ ad a demográfiai kihívásokra, mivel ez egy olyan átfogó téma, amely valamennyi uniós szakpolitikát érint;
41. annak biztosítása, hogy az EU átfogó, humanitárius és méltányos migrációs politikát dolgozzon ki, és ne hagyja magára a tagállamokat, a határregiókat, a szigeteket és a legkülső régiókat a migrációs válság kezelésében, mivel ez nemzeti és európai kérdés is egyben; a migránsok integrációjával kapcsolatos bevált gyakorlatok regionális és helyi önkormányzatok közötti cseréjének támogatása;
42. regionális és helyi szintű hozzájárulás nyújtása az EU migrációs politikájának megreformálásához, beleértve az integrációt, a tisztességes kiutasítási eljárásokat és a menekültügyi politikákat, amelyeknek képesnek kell lenniük arra, hogy megfelelően reagáljanak a jelenlegi és jövőbeli migrációs tendenciákra; a migráció kiváltó okainak kezelése a származási és tranzitországokkal együttműködésben a humanitárius védelemre szorulóknak szem előtt tartásával; a külső határok védelme; az irreguláris migráció megelőzése és küzdelem az emberkereskedelem ellen;
43. a jogállamiság tiszteletben tartása kultúrájának előmozdítása helyi és regionális szinten, ami az európai integrációs folyamat előfeltétele és az EU alapvető értéke, amelyet a Szerződés rögzítenek, és amely a tagállamok alkotmányos hagyományaival közös;
44. az EU felszólítása arra, hogy – a szociális partnerek véleményét és a tagállami rendszereket figyelembe véve – biztosítsa a munkahelyek megőrzését, valamint azt, hogy a helyreállítás felfelé irányuló társadalmi-gazdasági konvergencián és olyan, továbbfejlesztett szociális jogokon és jobb munkakörülményeken alapuljon, amelyek mindenkiére érvényesek – beleértve azokat, akik új foglalkoztatási formákban dolgoznak, mint például a platformalapú munkavégzés és a hahnigazdaság, valamint a hagyományos gazdaság, a mikrovállalkozások és a kulturális ágazat munkavállalóit is.

Annak elismerése, hogy az összes munkahely kétharmadát a kkv-k adják, amelyek többsége szilárdan a helyi közösségekben gyökerezik, és így Európa társadalmi szerkezetének alapvető részét képezik; Az RB továbbra is népszerűsíti az EVR-t és más európai szintű tevékenységeket, amelyek célja a vállalkozói készség fejlesztése és elterjesztése, különösen a fiatalok körében;

45. a városok és régiók közötti fejlesztési együttműködés elősegítése és az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak előmozdítása annak érdekében, hogy követendő példává váljunk az olyan globális kihívások kezeléséhez való hozzájárulás terén, mint a konfliktusok és a politikai instabilitás, a gazdasági instabilitás, a migráció és az éghajlatváltozás;
46. a bevált gyakorlatok megosztása a csatlakozó országok, valamint az EU szomszédságában és a déli félteke országaiban található partnerországok helyi és regionális önkormányzataival, továbbá a célzott uniós támogatáshoz való hozzáférésük megkönnyítése.

Annak biztosítása, hogy az Európai Unió a társadalmi, gazdasági és területi kohézió mint alapvető értékek alapján folyamatosan polgárai és az azok lakóhelyét jelentő térségek szolgálatában álljon

Az RB feladata annak biztosítása lesz, hogy minden, az embereket és lakóhelyüket érintő európai uniós politikában (helyi alapú politikák) tiszteletben tartsák a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. E küldetés teljesítése érdekében az RB fel fogja használni tagjainak, partnereinek és érdekcsoportjainak jogalkotási, szakpolitikai és politikai munkáját. Továbbra is a „kohéziós szövetség” mobilizálására fog építeni, bemutatva a kohézió mint politika és mint az összes uniós politikát alátámasztó alapvető érték hozzáadott értékét. Ennek során a régióknak és a városoknak az EU helyreállítási tervében betöltött szerepére fog összpontosítani. E feladatát segíti majd a Régiók és Városok Európai Hete, valamint az „éves helyi és regionális barométer” is.

Az RB a következő kulcsfontosságú intézkedéseket fogja kiemelten kezelni:

47. annak javaslása, hogy a többéves pénzügyi keret az európai szolidaritás kulcsfontosságú eszköze legyen, amely összhangban áll az összes prioritás kezelésére irányuló uniós törekvések szintjével, hozzáadott értéket nyújt, átláthatóbb és érthetőbb a polgárok számára, és magában foglalja az ENSZ fenntartható fejlődési céljait, a szociális jogok európai pillérének végrehajtását és az európai zöld megállapodásban meghatározott új prioritásokat;
48. az Európai Szociális Alap, az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap intelligens végrehajtása révén hozzájárulás az EU létrejötté óta alapvető jelentőséggel bíró kohéziós politika megerősítéséhez, garantálva, hogy annak érdemi hatása legyen valamennyi európai régióra;
49. továbbra is egy erős és hatékony, valamennyi uniós régióra kiterjedő uniós kohéziós politika támogatása, amely nemcsak ahhoz szükséges, hogy segítsen a városoknak és a régióknak kilábalni a Covid19-válságból, hanem ahhoz is, hogy kezelje az egyéb olyan jelentős kihívásokat, amelyek erős területi dimenzióval rendelkeznek és különböző hatásokkal járnak Európa-szerte az egyes régiókon és városokon belül és azok között, különös tekintettel az éghajlatváltozásra és a szén-dioxid-mentes gazdaságra való átállásra, a digitális átalakulásra, a demográfiai változásokra és a migrációra;
50. annak hangsúlyozása, hogy megfelelő és stabil finanszírozást kell biztosítani az uniós kohéziós politika és a közös agrárpolitika számára célkitűzéseik eléréséhez; a helyi gazdaságok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok támogatása az európai gazdaság helyreállítására jelenleg elkülönített források hatékony felhasználásában;
51. a Covid19-válság várható aszimmetrikus területi hatására tekintettel annak szorgalmazása, hogy forrásokat különítsenek el a regionális és a helyi szint számára az új Helyreállítási Alapon belül. Annak biztosítása, hogy az új eszközt ne a kohéziós politika költségvetésének kárára hozzák létre, és hogy a beruházásokat összehangolják az uniós finanszírozási intézkedésekkel a multiplikátorhatás maximalizálása, valamint a széttöredezettség és a központosítás elkerülése érdekében;
52. annak hangsúlyozása, hogy a Covid19-világjárvány következtében az EU-nak meg kell erősítenie az egészségügyi biztonságot és növelnie kell saját egészségügyi erőforrásait és orvosi felszereléseinek mennyiségét, beleértve az egyéni védőeszközöket is. Ez magában foglalja olyan jogi előfeltételek létrehozását is, amelyek lehetővé teszik, hogy szükség esetén gyorsan és könnyen lehessen beszerzéseket végrehajtani, illetve gyártási folyamatokat elindítani. Ennek kiegészítéseként támogatni kell az önkormányzatokat vészhelyzeti és polgári védelmi kapacitásuk fejlesztésében. Mivel a regionális és helyi önkormányzatokra fontos szerep hárul az egészségügyi és szociális közszolgáltatásoknak a polgárok számára történő biztosításában, az RB összehangolt uniós fellépést szorgalmaz, és kéri, hogy támogassák a nemzeti, regionális és helyi katasztrófa-felkészültségi struktúrákat az egészségügyi veszélyekre és válsághelyzetekre való reagálásban, a szubszidiaritás elvével összhangban;

53. a gazdasági ciklusok ellenálló képességének megszervezése az európai termelési láncok területi konvergenciájának erősítése révén;
54. fenntartható városfejlesztési stratégiák alkalmazásának előmozdítása a gazdasági növekedés, a munkahelyteremtés és a tisztességes munka biztosítása, valamint a társadalmi befogadás ösztönzése érdekében, összhangban a megújított Lipcsei Charta és az uniós városfejlesztési menetrend célkitűzéseivel;
55. lépések a gazdasági kormányzási keret – ezen belül a Stabilitási és Növekedési Paktum – megújítása irányába a válság kapcsán levont tanulságok alapján, az uniós fiskális szabályok javítása céljából, ami a fenntartható beruházásokra – a strukturális és beruházási alapok társfinanszírozását is ideértve – vonatkozó aranyszabály bevezetése révén valósulhat meg a fenntartható pénzügyi tervezés átfogó célkitűzése keretében;
56. a világvárvány hatásának és a hosszú távú foglalkoztatásra gyakorolt kedvezőtlen hatásainak nyomon követése az EU valamennyi helyi és regionális gazdaságában. Annak hangsúlyozása, hogy a gyors helyreállítás érdekében fontos újragondolni az EU ipari és vállalkozói stratégiáit, és a növekedés fenntarthatósági szempontjaira kell összpontosítani. Az innovatív ökoszisztémák, a szociális gazdaság és az intelligens szakosodás előmozdítása, valamint a helyi alapú iparpolitikák támogatása;
57. a partnerségi magatartási kódex alkalmazásának nyomon követése annak biztosítása érdekében, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat teljes mértékben bevonják a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó partnerségi megállapodások és programok előkészítésébe. A partnerség és a többszintű kormányzás elvének ihletet kell adnia az európai szemeszter irányításához is;
58. az európai zöld megállapodás végrehajtása érdekében annak szorgalmazása, hogy a városok és régiók közvetlenül hozzáférhessenek az uniós finanszírozáshoz; annak biztosítása, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat bevonják a méltányos átállásra vonatkozó tervek előkészítésébe és a Méltányos Átállást Támogató Alap végrehajtásába;
59. annak biztosítása, hogy a régiók, a városok és az egyének élvezhessék az európai strukturális és beruházási alapok egyszerűsítésére irányuló intézkedések előnyeit. Az uniós pénzeszközök hűtlen kezelése és a csalás elleni küzdelem, valamint az ilyen gyakorlatok megelőzésének támogatása;
60. hozzájárulás az egységes piac működésének megerősítéséhez és javításához, nemcsak a négy szabadság előtt álló helyi és regionális szintű akadályok azonosítása és az adminisztráció egyszerűsítésének ösztönzése révén, hanem annak ismételt leszögezésével, hogy a helyi és regionális önkormányzatok létfontosságú elemei az egységes piaci szabályok végrehajtásának és érvényesítésének. E tekintetben annak hangsúlyozása, hogy a szabad mozgás drasztikus hatásokat gyakorol az egységes piacra, valamint intés ez utóbbi további szétaprózódásától;
61. a kohéziós szövetség kiterjesztése a köz- és a magánszektor érdekelt feleinek a kohéziós politika előmozdítása céljával történő mozgósítása érdekében, valamint az uniós finanszírozású beruházások hatásának nyomon követése és kommunikálása révén annak bemutatása, hogy a kohéziós politika milyen hozzáadott értéket jelent az uniós polgárokra és a demokratikus elvekre nézve;
62. az állami támogatások ideiglenes keretrendszerének és az azt követő hasonló szándékú intézkedéseknek a nyomon követése, amelyek célzott támogatást tesznek lehetővé a munkahelyek megmentéséhez a pandémia által különösen súlyosan érintett ágazatokban és régiókban. Annak hangsúlyozása, hogy ebben az összefüggésben az állami támogatásokra vonatkozó rugalmasabb szabályok célja „egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar orvoslása” lenne, és hogy ez az ok jóval 2020 decembere, az ideiglenes keretszabály lejáratá után is érvényes marad; ezért az Európai Bizottság felkérése arra, hogy álljon készen az ideiglenes keret meghosszabbítására vagy tegyen lehetővé hasonló rugalmas szabályokat a válság által sújtott ágazatok és régiók talpra állásának elősegítése érdekében;
63. a közbeszerzési eljárások rugalmasságához kapcsolódó információk összegyűjtésének és terjesztésének támogatása, mivel a jelenlegi körülmények között ezek lehetővé teszik az ajánlatkérő szervek számára, hogy kevesebb eljárási követelmény mellett tárgyalásos eljárást alkalmazzanak;
64. a vidéki térségekre vonatkozó uniós stratégia kidolgozásának támogatása, amelynek célja az elnéptelenedés orvoslása és az elszegényedés kockázatának elkerülése ezekben a régiókban, valamint az európai területfejlesztéssel kapcsolatos megközelítés kiegyensúlyozottságának és átfogó jellegének biztosítása;
65. az RB „intelligens falvakkal” kapcsolatos tevékenységeinek aktív nyomon követése és a koncepció népszerűsítése az európai intézmények körében; a vidéki területek innovációs és modernizációs kezdeményezéseinek előmozdítása, valamint a fenntartható és intelligens mobilitással kapcsolatos stratégia elfogadása az „intelligens turisztikai célpontok” program keretében;

66. ragaszkodás ahhoz, hogy olyan válsághelyzet esetén, amikor ideiglenesen le kell zárni vagy alaposabban kell ellenőrizni a határokat, az EU-nak és tagállamainak meg kell állapodniuk közös, kötelező érvényű szabályokról és eljárásokról az EU-n belüli szabad mozgás biztosítása érdekében; annak megállapítása, hogy a határokon átnyúló gazdasági és szociális területek nagy értéket képviselnek az EU számára;
67. annak hangsúlyozása, hogy a Covid19-válság idején a helyi és regionális szereplők – a számos lezárt határ és a korábban soha nem látott korlátozások ellenére – csodálatra méltó találmányokról tettek tanúbizonyságot abban, hogy megtalálják a módját a határokon átnyúló és transznacionális együttműködés folytatásának, megmutatva a valódi szolidaritást az európai polgárok között. Ez a válság emlékeztetőül szolgál arra, hogy a határok nélküli Európa az európai integráció egyik legfontosabb vívmánya, amelyet meg kell őrizni. Az emberek közötti és kisméretű, határokon átnyúló projekteken való részvételnek, amelyek a résztvevők közötti kölcsönös bizalom kiépítése révén megteremtik a határokon átnyúló hálózatok és a nagyszabású projektek szerkezetét, továbbra is állandó prioritást kell jelentenie az Európai Unió és intézményei számára;
68. az európai területi együttműködés fontosságának folyamatos hangsúlyozása és a szükséges költségvetési források biztosítása, az ilyen együttműködés ugyanis számos regionális önkormányzat számára elengedhetetlennek bizonyult mind a szakértelem és a legfontosabb kihívásokkal kapcsolatos bevált gyakorlatok megosztása, mind pedig a regionális önkormányzatok közötti emberi kapcsolatok határokon átnyúló kiépítése szempontjából;
69. a szigetekre, a gyéren lakott és a legkülső régiókba irányuló közberuházások ösztönzése az állami támogatásokra vonatkozó szabályok további kiigazítása, a kohéziós politika keretében nyújtott európai társfinanszírozás növelése és a harmadik országokkal folytatott területi együttműködés fejlesztése révén;
70. a kohéziós politika általános irányítási rendszere naprakészre tételének előmozdítása, különösen az adminisztratív eljárások valamennyi kormányzati szinten történő egyszerűsítése révén;
71. a szociális jogok európai pillére teljes körű területi szintű végrehajtásának és a méltányos átállást szolgáló erős szociális Európa megvalósításának szorgalmazása;
72. annak támogatása, hogy az Európai Bizottság a tagállamokkal szoros együttműködésben létrehozza az európai szociális eredménytábla regionális dimenzióját;
73. a regionális innovációs ökoszisztémák ellenállóbbá tétele a jövőbeli esetleges vészhelyzetek káros hatásaival szemben a kutatók, a tudományos ismeretek és a technológia szabad áramlását szolgáló Európai Kutatási Térség kiteljesítése, illetve az Európai horizont program és más uniós finanszírozási programok közötti szinergiák előmozdítása, valamint a tudáscsereplatform és a „Science meets Regions” (A tudomány és a régiók találkozása) elnevezésű intézményközi kezdeményezés sikeres munkájának folytatása révén;
74. hozzájárulás a TEN-T rendelet és az ahhoz kapcsolódó finanszírozás felülvizsgálatához, és annak hangsúlyozása, hogy ki kell alakítani a határokon átnyúló közlekedési infrastruktúra hiányzó összeköttetéseit annak érdekében, hogy a központi és peremterületeken, valamint a legkülső régiókban az Unió valamennyi városát és régióját összekapcsoljuk.

A Régiók Európai Bizottsága minden erőforrását és politikai befolyását Európa megerősítésére fogja felhasználni. A polgárok alapvető jogainak védelme, valamint az uniós politikák és beruházások hatékonyságának és eredményességének biztosítása révén az RB arra fog törekedni, hogy az EU versenyképesebbé, fenntarthatóbbá és ellenállóbbá váljon, hogy megfeleljen a polgárok elvárásainak.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 2-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – A Régiók Európai Bizottságának az Európai Bizottság 2021. évi munkaprogramjára vonatkozó javaslatai

(2020/C 324/03)

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB),

tekintettel:

- a Bizottság 2020. évi kiigazított munkaprogramjára ⁽¹⁾,
- az Európai Bizottság és az RB közötti, 2012. februári együttműködési jegyzőkönyvre,
- az RB ötéves mandátumidőszakának (2020–2025) prioritásaira,

arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a 2021. évi munkaprogramjában a következő intézkedéseket hozza:

1. reagáljon a Covid19-válság által küldött figyelmeztetésre, és a szociális piacgazdaság modelljén belül, az ENSZ fenntartható fejlődési céljait is tiszteletben tartva, helyezzen nagyobb hangsúlyt a szociális jólétre és a környezeti fenntarthatóságra;
2. biztosítsa, hogy a pandémiát követő helyreállítási stratégia – amellett, hogy teljes mértékben összhangban van a zöld megállapodás célkitűzéseivel és az EU által a Párizsi Megállapodás keretében vállalt kötelezettségekkel – az európai polgárok egészségének védelmére és az EU gazdasági növekedésének helyreállítására összpontosítson. Az éghajlattal kapcsolatos jogszabályok végrehajtásakor figyelembe kell venni az európai régiók teljes földrajzi, gazdasági és társadalmi sokféleségét, és meg kell erősítenie a többszintű kormányzás elvét az klímasegélyezésre való áttérés során;
3. működjön együtt az RB-vel annak érdekében, hogy a zöld megállapodás helyi szintű végrehajtásának (*Green Deal Going Local*) keretében növelje az ilyen fellépések láthatóságát és nyilvánosság általi támogatottságát;
4. építse be az egészségügyi dimenziót a zöld megállapodás keretébe a mindenki számára elérhető egészséges élet előmozdításával, az egészség, a környezet, az energia, a gazdaság, a munkahelyek, a versenyképesség és az éghajlatvédelem közötti meglévő kapcsolatok és szinergiák alaposabb feltárásával, valamint egy olyan egyértelmű stratégia előterjesztésével, amely arra irányul, hogy a világjárványt követő időszakban ellenálló régiók, gazdaságok és társadalmak épüljenek ki az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak keretében;
5. tegyen további lépéseket a Covid19-válság kezelése során a nemzeti, regionális és helyi önkormányzatokra nehezedő terhek csökkentése érdekében, és használja fel az összes rendelkezésre álló forrást az európai egészségügyi rendszerek szükségleteinek kielégítésére. A vírus gyors terjedése mind az egészségügyi, mind a szociális ellátást fokozott nyomás alá helyezte, és fel kell készülni egy „második hullámra” is. A jövőbeli világjárványok határokra átnyúló kezeléséhez olyan, a kormányzás valamennyi szintjét magában foglaló regionális válságcsoportokat kell létrehozni, amelyek nem az országhatárokhöz, hanem a járványügyi helyzet alakulásához igazodnak;
6. működjön együtt az RB-vel az irányító hatóságok tudatosságának és kapacitásainak növelésében annak érdekében, hogy a lehető legjobban kihasználják a zöld megállapodáshoz kapcsolódó lehetőségeket, és ezzel egyidejűleg ösztönözzék a helyi és regionális önkormányzatok uniós forrásokhoz való közvetlenebb hozzáférését a zöld megállapodás célkitűzéseinek elérése érdekében. A határ menti régiókat pedig azzal kell támogatni, hogy felgyorsítsák a határon átnyúló európai mechanizmus bevezetését;
7. támogassa az éghajlati paktumot egyrészt mint a helyi és regionális önkormányzatok, az európai intézmények és a polgárok közötti megerősített együttműködésre irányuló közös vállalkozást, amelynek célja az éghajlatváltozás elleni küzdelem, és ezzel egyidejűleg a Covid19-világjárvány által okozott gazdasági válság kezelése, másrészt mint olyan átfogó keretet, amely összefogja az összes érdekelt felet a helyi éghajlati paktumok kidolgozása és végrehajtása, valamint a bevált gyakorlatok cseréje érdekében;
8. hozzon létre egy fórumot a zöld helyreállítás számára, ahol az RB, az Európai Bizottság, a helyi és regionális önkormányzatok és más érdekelt felek együttműködhetnek a zöld megállapodás végrehajtásában a világjárványt követő helyreállítás új keretében;

⁽¹⁾ COM(2020) 440 final.

9. biztosítsa, hogy a zöld megállapodás által előirányzott, a toxikus anyagoktól mentes környezetre vonatkozó szennyezőanyag-mentességi célkitűzés továbbra is a zöld helyreállítás alapvető része maradjon. A levegőre, vízre és talajra vonatkozó ambiciózus szennyezőanyag-mentességi cselekvési terv elengedhetetlen, különösen az egészségvédelemhez való hozzájáruláshoz;
10. legyen ambiciózusabb a biológiai sokféleségre vonatkozó uniós stratégiai terv tekintetében a biológiai sokféleség folyamatos csökkenésének megállítása és annak lehetővé tétele érdekében, hogy az EU világszinten vezető szerepet töltsön be a biológiai sokféleség védelmében és helyreállításában, ami elengedhetetlen a jövőbeli világjárványok hatásainak megelőzéséhez vagy csökkentéséhez; mozdítsa elő az európai erdőgazdálkodási stratégia gyors végrehajtását, biztosítva, hogy megfelelő mechanizmusok álljanak rendelkezésre a bevált gyakorlatok cseréjének és terjesztésének biztosítására;
11. mozdítsa elő a fenntartható és helyi élelmiszer-termelést a „Termelőtől a fogyasztóig” stratégia által bejelentett kezdeményezések végrehajtása során, ezáltal megőrizve a biológiai sokféleséget, a talajt, a vizet és a tengeri környezetet, és megfelelő szintű jövedelmet biztosítva az uniós mezőgazdasági termelőknek, illetve tisztességes piaci árakat és piaci pozíciót biztosítva számukra úgy, hogy különösen piaci válságok idején a termelést kötelező jelleggel a piaci kereslethez igazítják; gondoskodjon arról, hogy a mezőgazdasági termelők és a vidéki területek támogatást kapjanak a fenntarthatóbb élelmiszerrendszerekre való áttéréshez szükséges strukturális változások megtételében;
12. dolgozzon ki cselekvési tervet a szociális jogok európai pillérének végrehajtására, amely segít megerősíteni az EU szociális dimenzióját és enyhíteni a folyamatban lévő zöld és digitális átállás hatását. Az RB hangsúlyozza, hogy a szociális jogok európai pillére bevezetésének van egy erőteljes területi eleme, a szociális eredménytáblát pedig, amely jelenleg csak a nemzeti átlagokat tükrözi, további regionális adatokkal kell megerősíteni;
13. a szociális jogok európai pillérének megvalósítására szolgáló tervbe építsen be egy gyermekekre vonatkozó európai garanciarendszert, amely a gyermekszegénység és a gyermekek kirekesztése ellen küzd az EU-ban;
14. tárja fel a szociális gazdaságban rejlő lehetőségeket, és készítse el a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet, amelynek alapelvei beépülnének az Európai Unió különböző társadalmi-gazdasági szakpolitikáiba, hozzájárulva ezáltal a zöld és igazságos átmenethez és a gazdasági helyreállítási tervhez a Covid19 utáni időszakban, amelyben megszűnik az oktatás, a készségek és a munkahelyek közötti szakadék, és amelyben elsőbbséget élvez a fiatalok foglalkoztatása és a nemek közötti egyensúly előmozdítása;
15. terjessze elő a Stabilitási és Növekedési Paktum ambiciózus reformját, amely integrálja a fenntartható államháztartás célkitűzését és a koronavírus okozta válság tanulságait;
16. segítse elő olyan köz- és magánberuházások ösztönzését, amelyek konkrét hatást gyakorolhatnak a reálgazdaságra helyi és regionális szinten, és közben tartsa szem előtt a legkülső régiók sajátos helyzetét;
17. egy átlátható, inkluzív és demokratikus folyamat érdekében sürgősen tegyen javaslatot az európai szemeszter és az EU gazdasági kormányzásának mélyreható reformjára. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) és az európai szemeszter közötti szoros kapcsolat miatt még sürgősebb reformra van szükség, hogy elkerüljük a gazdaságélénkítési tervek további központosítását és felülről lefelé irányuló megközelítését. Ehelyett ugyanis a tagállamok közötti és a tagállamokon belüli gazdasági, társadalmi és területi kohéziót, valamint az EU fenntartható fellendüléséhez szükséges minőségi közberuházásokat kell prioritásként kezelni. A megreformált európai szemeszternek – mint a fenntartható fejlődési célokat Unió-szerte végrehajtó átfogó európai gazdasági stratégiának – integrálnia kell a partnerség, a többszintű kormányzás és a területi dimenzió elveit. Ennek alapja pedig az az RB-s javaslat lehet, hogy készüljön magatartási kódex arról, hogy nemzeti szinten a helyi és regionális önkormányzatokat, európai szinten pedig a Régiók Európai Bizottságát is be kell vonni a szemeszter folyamatába;
18. kezelje az európai értékláncoknak a Covid19-válság során feltárt sebezhetőségét; azonosítsa a leggyengébb láncszemeket és diverzifikálja az EU ellátási láncának forrásait, csökkentse annak egyes országoktól való függőségét, és fenntartható módon erősítse az európai ipart; az uniós iparpolitika központi részeként alakítson ki olyan klaszterpolitikát, amely alkalmas a regionális klasztereket, hálózatokat és ökoszisztémákat összekötő világszínvonalú európai klaszterek fejlesztésének megerősítésére;

19. ragaszkodjon a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek jobb végrehajtásához az uniós kereskedelmi megállapodásokban, és összpontosítson a kereskedelmi megállapodások – többek között az Egyesült Királysággal kötendő jövőbeli megállapodás – társadalmi-gazdasági és területi hatásának javítására azáltal, hogy részletesebb ágazati és földrajzi elemzéseket nyújt, miközben megerősíti a szabadkereskedelmi megállapodásokban a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek feltételrendszerét; egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a szabad, tisztességes és nyitott kereskedelem csak egy erős és hatékony Kereskedelmi Világszervezettel (WTO) együtt valósulhat meg, és támogatja az Európai Bizottságot abban a kezdeményezésében, hogy induljon átfogó WTO-reform;
20. biztosítsa, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat teljes mértékben bevonják a 2021–2027-es időszakra vonatkozó partnerségi megállapodások és programok előkészítésébe és végrehajtásába;
21. biztosítsa, hogy a kohéziós alapok felhasználása és az állami támogatásokra vonatkozó szabályok tekintetében biztosított nagyobb rugalmasság, amelyre a régiók, városok és vidéki területek Covid19-válságból való kilábalásának támogatásához van szükség, ne vezessen a hatáskörök központosításához, és ne fossza meg a helyi és regionális önkormányzatokat előjogaiktól;
22. hasznosítsa az uniós városfejlesztési menetrend és a megújított Lipcsei Charta tapasztalatait azáltal, hogy városi csúcstalálkozót szervez a fenntartható városfejlesztésről;
23. a „felújítási hullám” kezdeményezéséből, valamint a lakhatással kapcsolatos városi partnerség 2018 novemberében elfogadott cselekvési tervéből kiindulva dolgozzon ki európai menetrendet a lakhatásról, általánosan beépítve a lakhatás témáját minden releváns uniós szakpolitikákba;
24. tegyen javaslatot egy a vidéki területekre vonatkozó koherens és ambiciózus uniós menetrendre, amely különösen a távoli, gyakran elhanyagolt területekre irányul, és ezáltal szorosabb kapcsolatot teremt a vidéki területeken élő polgárokkal, akik természetes módon jobban el vannak szigetelve a központosított irányítási rendszerektől. A vidéki városok és közösségek újjáélesztése segítené az EU-t abban, hogy kézzelfogható támogatást nyújtson, és megerősítse legitimitását a régiókban és városokban;
25. adjon határozott választ az európai turizmus előtt álló kihívásokra, mind rövid távú finanszírozás, mind pedig hosszú távú, a válságot követő helyreállítási stratégia révén, és ily módon tegye azt ellenállóbbá és fenntarthatóbbá a jövőben; A 2021–2027-es időszakra vonatkozó uniós költségvetésben a kohéziós politikának szavatolnia kell tehát, hogy jobban kiaknázzák a kultúrában és a turizmusban rejlő lehetőségeket. A hangsúly továbbra is a kutatás és innováció, a digitális átállás, valamint az európai idegenforgalom menetrendje révén megvalósuló gazdasági versenyképéségen van;
26. hajtsa végre az aktualizált digitális oktatási cselekvési tervet a Covid19 hatásának, valamint az oktatás és képzés új feltételeinek teljes körű figyelembevételére érdekében. A cselekvési tervnek katalizátorként kell szolgálnia a távoktatási eszközök gyors fejlesztéséhez a régiókban, a városokban és a vidéki területeken, illetve a kevésbé fejlett térségekben, különösen az iskolákban, a digitális és médiakészségeket az egész életen át tartó tanulás szerves részévé téve; emellett a cselekvési tervnek a bevált gyakorlatok európai városok és régiók közötti, illetve világszerte történő megosztásának platformjául kell szolgálnia;
27. aktívan vonja be a helyi és regionális önkormányzatokat a digitális egységes piac megvalósításába, kihasználva a polgároknak nyújtott digitális szolgáltatásokban, valamint a digitális infrastruktúra létrehozásában és kezelésében betöltött kulcsszerepüket; biztosítsa a fenntartható digitális átalakulási folyamatok szoros nyomon követését és mérését Európa régióiban és városaiban, különös tekintettel a város és vidék közötti szakadéokra;
28. biztosítson erőteljesebb finanszírozást és oktatást a digitális infrastruktúra és különösen az 5G gyors és átfogó uniós kiépítéséhez kapcsolódóan, többek között a jövőbeli uniós helyreállítási alap révén, és emellett garantálja a vidéki, hegyvidéki és szigeti területeken, valamint a demográfiai kihívásokkal szembesülő területeken a gyorsabb szélessávú kapcsolatot;
29. az Európai Kutatási Térséggel szoros szinergiában támogassa az európai oktatási térség 2025-ig történő kiépítését a magas színvonalú oktatás és képzés, valamint az oktatásban az egyenlőség és a méltányosság biztosítása érdekében, a demográfiai változásokra és az agvelszívásra adott válaszként; vonja be az RB-t az oktatással és képzéssel kapcsolatos jövőbeli intézkedések kialakításába és végrehajtásába, valamint a naprakésszé tett európai készségfejlesztési program és a digitális oktatási cselekvési terv végrehajtásába;

30. nyújtson be tudományosan megalapozott értékelést a Covid19 demográfiai változásra gyakorolt hatásáról, és biztosítsa, hogy a jövőbeli döntések a helyi igényekhez és sajátosságokhoz igazodjanak;
31. kezelje kiemelten a Covid19 kitörése által különösen sújtott szervezetek – köztük a nonprofit szervezetek –, valamint a kulturális és kreatív ágazatokban tevékenykedő kkv-k, egyéni művészek és alkalmazottak támogatását. A kultúrára vonatkozó jelenlegi uniós stratégiai keret javítása során és a következő Kreatív Európa programban különös figyelmet kell fordítani Európa gazdag kultúrájának, valamint a regionális és helyi sajátosságoknak és örökségnek a megerősítésére és védelmére;
32. biztosítsa, hogy a tagjelölt és potenciális tagjelölt országoknak a válságot követően nyújtott uniós támogatás eljusson a helyi közösségekhez, és kellően bevonja és megerősítse a helyi és regionális önkormányzatokat, amelyek elengedhetetlenek az uniós szerepvállalás demokratikus legitimitásának megteremtéséhez ezekben az országokban; ugyanakkor továbbra is emelje ki és kezelje a demokrácia alapjait fenyegető „local state capture” (az állam helyi szintű foglyul ejtése) veszélyeit;
33. növelje a partnerországokban – különösen a dél-mediterrán partnerországokban és a keleti partnerségben – működő helyi és regionális önkormányzatok és szövetségeik igényeire irányuló uniós támogatást, hogy ezzel új lendületet kapjanak a decentralizációs reformok és javuljanak az eredmények a kormányzás terén, valamint hogy láthatóbbá váljanak az uniós politikák előnyei a partnerországok területén és kormányzati szintjein. E folyamat során létre kell hozni a keleti partnerség közigazgatási képzési központját, a keleti partnerség 2020 utáni politikájáról szóló közös közleményben javasoltaknak megfelelően;
34. járuljon hozzá a fenntartható fejlődési célok eléréséhez, többek között a partnerországok helyi és regionális önkormányzatainak aktív bevonásával, valamint a szakértői együttműködési tevékenységek támogatásával a partnerség és a szolidaritás szellemében, különös tekintettel a Covid19-járvány súlyos globális hatásaira és a járvány visszaszorítását célzó intézkedésekre;
35. vonja be a helyi és regionális önkormányzatokat a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós stratégia végrehajtásába és nyomon követésébe, és építsen be abba olyan intézkedéseket és eszközöket, amelyek révén növelhető a Covid19-válság nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos következményeivel szembeni ellenálló képesség;
36. használja ki az Európa jövőjéről szóló konferenciát, amely időszerű alkalom arra, hogy a polgárokkal, valamint a helyi és regionális önkormányzatokkal elgondolkozzon az EU-ról mint olyan alapvető értékeken alapuló projektről, mint a demokrácia, az alapvető jogok és a jogállamiság, valamint a jelenlegi intézményi keret szükséges változtatásairól annak érdekében, hogy javítsa annak hatékonyságát és legitimitását, valamint hogy elérje, hogy a polgárok jobban magukénak érezzék az európai projektet;
37. teljes mértékben vonja be az RB-t és a nemzeti, illetve a jogalkotói hatáskörrel rendelkező regionális parlamenteket az Európa jövőjéről szóló konferencia összes testületébe, hogy a folyamat a lehető legközelebb kerülhessen a polgárokhoz; működjön együtt az RB-vel a polgárokkal a helyi és regionális önkormányzatokon keresztül folytatott állandó és strukturált párbeszéd kísérleti modelljének kidolgozásában, amely kétirányú kommunikációs folyamatot tenne lehetővé a polgárok és az uniós intézmények között, ami később hosszú távon javíthatná az uniós döntéshozatalt;
38. fokozza a dezinformáció elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseket, többek között helyi és regionális szinten is, a független tényellenőrök, a médiaműveltség és a minőségi újságírás támogatása révén, hangsúlyozva ugyanakkor, hogy a dezinformáció elleni küzdelem nem használható fel ürügyként a cenzúrára vagy a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozására;
39. fogadjon el egy olyan átfogó megközelítést a migrációs, integrációs és menekültügyi politikák tekintetében, amely az alapvető emberi jogok tiszteletben tartásán, a szubszidiaritáson, a szolidaritáson, illetve az Unió és a tagállamok nemzetközi kötelezettségvállalásain nyugszik; biztosítsa az EU külső határainak jobb közös védelmét, és erősítse az irreguláris migráció és az embercsempészet elleni küzdelmet az uniós partnerekkel, illetve a származási és tranzitországokkal együttműködésben; fokozza a helyi és regionális önkormányzatok támogatását az integrációs politikákban játszott alapvető szerepük során;
40. folytassa a sikeres együttműködést az RB-vel a minőségi jogalkotás és az „aktív szubszidiaritás” koncepciójának előmozdítása terén, különösen az uniós szakpolitikák végrehajtásának felülvizsgálatát célzó regionális központok hálózata (RegHub) kezdeményezésén és a jövőállásági platformban betöltött új szerepén keresztül, valamint azáltal, hogy támogatja az RB-t a RegHub 2.0 kidolgozásában annak érdekében, hogy előbbi az uniós politikák helyi és

regionális szintű végrehajtásával kapcsolatos felhasználói tapasztalatok alapján még hatékonyabban és időben tudjon visszajelzéseket nyújtani; erősítse meg és dolgozza ki ezeket az elveket a minőségi jogalkotásról szóló, küszöbön álló közleményében;

41. vegye figyelembe az Európai Bizottság szubszidiaritással és arányossággal foglalkozó munkacsoportjának következtetéseit, valamint a Régiók Európai Bizottsága és az Európai Regionális Jogalkotói Közgyűlések Konferenciája (CALRE) által indított kísérleti projektet követően az Európai Bizottság jövőbeli munkaprogramjáról a regionális parlamentekben tartott vitákat.

Az RB utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az uniós intézményeknek és az EU Tanácsa elnökségeinek.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 2-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

AZ RB 139. PLENÁRIS ÜLÉSE – INTERACTIO (HIBRID), 2020.6.30.–2020.7.2.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtása: a regionális és helyi perspektíva

(2020/C 324/04)

Előadó:	Michael MURPHY (IE/EPP), Tipperary megye közgyűlésének tagja
Referenciaszöveg:	Az Európai Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtásáról; 2018. január 1. – 2018. december 31. COM(2019) 455 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. üdvözli az Európai Bizottságnak a szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtásáról szóló éves beszámolóját; nemcsak fontos lépésnek tartja azt a nagyobb mértékű átláthatóság felé, hanem hatékony eszköznek is ahhoz, hogy a nyilvánosság számára tényszerű háttér-információkkal szolgáljanak az EU által megkötött kereskedelmi megállapodásokról;
2. hangsúlyozza, hogy az uniós kereskedelempolitika fontos lehetőséget rejt magában az uniós célkitűzések megvalósítása szempontjából, különösen ami a fenntartható növekedést, a fenntarthatósági célok elérését, a foglalkoztatást, a munkahelyteremtést és a beruházásokat illeti az Európai Unióban. Ugyanakkor azonban látja, hogy a Covid19-válság komoly megrázkódtatást jelent az európai és a globális gazdaságok számára, és torzítja a globális kereskedelem révén az európai kkv-k számára adódó lehetőségeket. A Kereskedelmi Főigazgatóság egy nemrégiben készült felmérése szerint 2020-ra a globális kereskedelem 10–16 %-os csökkenése várható; az EU27 harmadik országok felé irányuló exportja vonatkozásában a visszaesés várhatóan 9–15 % lesz, ami 282–470 milliárd eurós csökkenésnek felel meg ⁽¹⁾;
3. emlékeztet arra, hogy az Európai Unióban 36 millió munkahely függ az EU-n kívülre irányuló kivitelektől, melyből 13,7 millió állást nők töltenek be; hogy 2000 és 2017 között a világ többi országába irányuló kivitelre épülő uniós munkahelyek száma 66 %-kal nőtt, mely további 14,3 millió munkahelyet jelent; és hogy az áruk és szolgáltatások a világ többi országába történő értékesítésére épülő uniós foglalkoztatás aránya a teljes foglalkoztatáson belül 2000–2017 között 10,1 %-ról 15,3 %-ra nőtt ⁽²⁾. Aggodalommal jegyzi meg, hogy a Covid19-világjárvány miatt az ILO becslései szerint 2020-ban csak Európában 12 millió munkahely szűnik meg;
4. hangsúlyozza a szabad, szabályokon alapuló nemzetközi kereskedelem fontosságát, amely valamennyi kereskedelmi partner számára előnyös. Kéri az Európai Bizottságot, hogy továbbra is védje az EU kereskedelmi érdekeit, és lépjen fel a terjedőben lévő protekcionizmus ellen;

⁽¹⁾ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/may/tradoc_158764.pdf

⁽²⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/november/tradoc_157516.pdf

5. megjegyzi, hogy az uniós szabadkereskedelmi megállapodások regionális szinten fejtik ki hatásukat. Az RB ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az rendszeresen naprakész tájékoztatást nyújtson neki, és már a tárgyalások korai szakaszában vegye figyelembe a lehetséges helyi és regionális kereskedelmi következményeket;
6. úgy véli, hogy a szabadkereskedelmi megállapodásokat alkalmassá kell tenni a kkv-k számára, ahogy a kkv-kat is alkalmassá kell tenni a szabadkereskedelmi megállapodások számára; hangsúlyozza e tekintetben a helyi és regionális önkormányzatok kulcsfontosságú szerepét a szabadkereskedelmi megállapodások kkv-k felé történő közvetítésében a helyi szinten;
7. hangsúlyozza az összes irányítási szint közös felelősségét annak biztosítása érdekében, hogy a globalizáció előnyeit tisztességesen osszák el, és a negatív hatásokat enyhítsék;
8. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy egyre több a nem WTO-konform intézkedés, és az új, nem vámjellegű, diszkriminatív szabályozások azzal a veszéllyel járnak, hogy mindkét oldalon túlzásba viszik a szabályozást, méghozzá annyira, hogy már ez válik megszokottá a globális kereskedelemben; úgy véli, hogy a meglévő uniós támogatási programokat és azok ellenőrzését az EU versenyszabályaival összhangban át kell értékelni a kereskedelmi háborúk által károsan érintett régiók tehermentesítése és ezáltal történő támogatása érdekében;
9. üdvözlí, hogy 2017. december 22-én az Európai Bizottság az uniós kereskedelmi megállapodásokkal foglalkozó tanácsadó csoportot hozott létre azzal a céllal, hogy átláthatóbbá és inkluzívabbá váljon az uniós kereskedelempolitika; megjegyzi, hogy a csoport 28 szakértője ⁽³⁾ közül senki nem képvisel helyi vagy regionális önkormányzatot vagy azoknak valamilyen szövetségét; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a szakértői csoportot tartsa fenn a jelenlegi formájában, és őrizze meg az RB megfigyelői státuszát. Abban az esetben, ha megváltozik a szakértői csoport általános összetétele, az RB kéri, hogy tagként hívják meg a csoportba;
10. üdvözlí azt a tényt, hogy az uniós kereskedelem 29 %-31 %-a preferenciális kereskedelmi megállapodások alá tartozik;

A Covid19-világjárványhoz kapcsolódó ajánlások

11. üdvözlí az Európai Bizottságnak azt a bejelentését, hogy felülvizsgálati eljárást indít a kereskedelempolitika terén, amelynek alapján az év végére új stratégia készül. Az RB mindemellett annak biztosítására kéri az Európai Bizottságot, hogy ez a felülvizsgálat fordítson kellő gondot és figyelmet a szabadkereskedelmi megállapodások tagállami régiókban és városokban történő végrehajtásának kérdéssére;
12. a Covid19-világjárvány rávilágított arra, hogy a globális gazdaságok szorosan összekapcsolódnak egymással, és válság idején egyetlen ország sem képes önállóan előállítani a számára szükséges cikkeket. Ezért a tisztességes, nyitott és szabályokon alapuló globális kereskedelmi rendszer biztosítása érdekében az RB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy folytassa a WTO reformjával kapcsolatos munkáját. Megjegyzi ennek kapcsán, hogy azokban az esetekben, amikor torzul a globális verseny, az EU-nak teljes mértékben ki kell használnia piacvédelmi eszközeit, és új eszközöket kell kifejlesztenie a harmadik országok piactorzító gyakorlatainak kezelésére;
13. arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy folytassa a külföldi támogatások által az egységes piacon belül okozott versenytorzulások megszüntetésére irányuló munkáját. Ezzel kapcsolatban az RB várja az Európai Bizottság külföldi támogatásokra vonatkozó eszközről szóló fehér könyvének közzétételét. Különösen fontos az előrelépés ezen a munkaterületen annak érdekében, hogy egyenlő versenyfeltételek érvényesüljenek az uniós vállalatok számára olyan területeken, mint a közbeszerzés;
14. megjegyzi, hogy végső soron a régiók és kormányzataik állnak a válság frontvonalában és kezelik annak egészségügyi és gazdasági hatásait. Úgy véli ezért, hogy az EU-nak dolgoznia kellene azon, hogy stratégiai készleteket építsen ki a létfontosságú felszerelésekből annak érdekében, hogy a régiók felkészülten várhassák a jövőbeli járványokat. E tekintetben üdvözlí az Európai Bizottság „nyílt stratégiai önállóságra” vonatkozó elképzelését, amelynek célja a globális ellátási láncok diverzifikálása, valamint egyes kritikus fontosságú anyagok előállításának részbeni visszatelepítése az EU-ba;
15. üdvözlí a többéves pénzügyi keretről szóló május 27-i új javaslatot, amely magában foglalja az új REACT-EU-t és a Next Generation EU ideiglenes megerősítését. Ennek kapcsán az RB üdvözlí a kohéziós politikára elkülönített további forrásokat, amelyek felhasználhatók a válság gazdasági hatásainak leküzdésére, többek között az érintett kkv-k (mindenekelőtt a válság által leginkább sújtott ágazatokban működők) beruházásainak és likviditásának helyben történő biztosításával. Így elérhető, hogy minél több vállalkozást és munkahelyet mentsenek meg;

⁽³⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/december/tradoc_156487.pdf

16. üdvözli számos uniós finanszírozási program – köztük az InvestEU – alkalmazásának a Covid19-válság kapcsán történő egyszerűsítését. Sürgeti azonban az Európai Bizottságot, hogy a pandémián túlmutató programok széles körében is vigye tovább a finanszírozáshoz való jobb hozzáférés rendszerét, lehetővé téve az európai kkv-k számára, hogy a digitalizációt és a dekarbonizációs technológiákat nyereséges lehetőségekké alakítsák a fenntartható gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés érdekében;

A kereskedelmi megállapodások lehetőségének teljes kiaknázása – regionális és üzleti perspektívák

17. határozottan egyetért az Európai Bizottság azon nézeteivel, hogy az uniós vállalatok csak akkor profitálhatnak az uniós kereskedelmi megállapodásokból, ha e megállapodások tartalmáról releváns információkkal rendelkeznek, és megértik, hogyan működnek a gyakorlatban; hangsúlyozza annak szükségességét, hogy bevonják a regionális képviselőket a szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtásának továbbfejlesztésére irányuló erőfeszítésekbe; ennek érdekében hangsúlyozza, hogy a szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtását illetően kifejezetten az egyes tagállamokra, azok régióira és a regionális üzleti érdekekre szabott cselekvési terveket kell kidolgozni;

18. kifejezi aggodalmát amiatt, hogy a származási szabályok összetettsége és az uniós kereskedelmi partnerek által előírt, az uniós vállalatoknak biztosított preferenciákra vonatkozó adminisztratív űrlapok, valamint a preferenciális származás bizonyításához szükséges erőfeszítés aránytalanul tűnik az uniós kkv-kat tekintve, mivel azoknak nincsenek olyan erőforrásaik, mint a nagyvállalatoknak;

19. megerősíti azt a régóta képviselt álláspontját, hogy az uniós kereskedelmi megállapodások semmilyen közigazgatási szinten sem akadályozhatják a közszolgáltatások nyújtását, támogatását vagy szabályozását, illetve a polgároknak nyújtott szolgáltatások körének bővítését;

20. emlékeztet arra, hogy a kkv-k exporttevékenységének nagy része elsősorban az egységes piacon történik ⁽⁴⁾, a kkv-k körülbelül fele pedig az EU 28 tagállamán kívül ad el árut ⁽⁵⁾; továbbá hogy a kkv-k exporttevékenysége erősen koncentrált: a teljes uniós kkv-export több mint kétharmada hat tagállamból ⁽⁶⁾ származik;

21. hangsúlyozza, hogy az RB és az Európai Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége által nemrég végzett felmérés szerint a hatékony kereskedelmi végrehajtás az alábbiakat követeli meg ⁽⁷⁾:

- a) az uniós szabadkereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos ismerethiány kezelése arra vonatkozó gyakorlati információ biztosításával, hogy a kkv-k hogyan tudják az adott szabadkereskedelmi megállapodásokat a gyakorlatban hasznosítani, valamint az üzleti szféra regionális és helyi szintű tájékoztatási tevékenységeinek bővítése révén (képzések, szemináriumok, workshopok, roadshow-k stb.),
- b) a vállalkozások és kkv-k támogatására szolgáló, rendelkezésre álló ingyenes eszközök felhasználóbarát jellegének javítása, a nyilvánosság figyelmének felkeltése létezésükre,
- c) a származási szabályok és vám eljárások összetettségének és hiányzó koherenciájának kezelése,
- d) egy ingyenes online származásiszabály-kalkulátor gyors bevezetése, amely közvetlen támogatásként segíti az uniós kkv-kat abban, hogy eligazodjanak az uniós kereskedelmi megállapodásokban szereplő ilyen összetett szabályok között;

22. úgy véli, hogy többet kell tenni a nemzetközi kereskedelem működésével kapcsolatos információk terjesztése érdekében, különösen a tagállamok, illetve helyi és regionális önkormányzataik szintjén, amely utóbbiaknak a kkv-kkal kapcsolatos ismereteik és azokhoz való közelségük miatt kulcsszerep jut; ezért látja az RB-ben és az Európai Bizottságban rejlő lehetőséget arra, hogy szisztematikusan együttműködjenek a vonatkozó információk terjesztése terén, és megfelelő interaktív eszközöket – például egy, a kkv-kra szabott származásiszabály-kalkulátort – fejlesszenek ki;

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament Kutatószolgálat: *Átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás végrehajtása: fókuszban a kkv-k és régiók*. Az RB felkérésére készült felmérés, 2019. november 18., elérhető: [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA\(2019\)644179](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA(2019)644179).

⁽⁵⁾ 421. Eurobarométer gyorsfelmérés: A kkv-k nemzetközivé válása, 2015. október.

⁽⁶⁾ Belgium, Németország, Spanyolország, Olaszország, Hollandia és az Egyesült Királyság.

⁽⁷⁾ Az Európai Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége és az RB felmérése: Szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtásáról – a vállalkozók és régiók kihívásai és lehetőségei, https://cor.europa.eu/en/events/Documents/ECON/Survey_Note_CoR-Eurochambres_Survey_15_November_2019.pdf

23. üdvözli az Európai Bizottság olyan online portál létrehozására irányuló magas szintű munkáját, amely két adatbázist – a Piacrajutási Adatbázist és a kereskedelmi segélyszolgálatot – integrál;

24. üdvözli továbbá az Európai Bizottság által használt meglévő eszközöket, amelyekkel ösztönzi és támogatja az uniós kkv-k nemzetköziesítési erőfeszítéseit, hogy globálisan versenyképesebbek legyenek, illetve kiemeli, hogy ezeknek az eszközöknek alulról felfelé kell építkezniük az alkalmazásuk során;

25. kifejezi aggodalmát az Európai Bizottság jelentésében szereplő, kereskedelmi partnerekkel való rendezetlen kérdések, nevezetesen annak kapcsán, hogy az uniós termékek továbbra is akadályokba ütköznek a partnerországok piacainak elérésekor. Kiemelten kellene kezelni a technikai jellegű szabványok kölcsönös és bürokráciamentes elismerését;

Annak biztosítása, hogy a globális gazdasági szerepvállalás ne vezessen egyenlőtlenségekhez az uniós régiókban

26. úgy véli, hogy bár a szabadkereskedelmi megállapodások általános gazdasági növekedést eredményeznek, egyes gazdasági ágazatokat és az azoknak helyt adó régiókat várhatóan mégis negatívan érintenek majd;

27. támogatja az Európai Bizottság azon nézetét, hogy az uniós kereskedelmi megállapodások nagyszerű lehetőséget kínálnak a mezőgazdasági termékek uniós exportja terén, azonban kifejezi aggodalmát amiatt, hogy a Mercosurral kötött kereskedelmi megállapodás fenntarthatósági hatásvizsgálatáról szóló időközi jelentés tervezete azt jelzi, hogy az uniós mezőgazdaság és a vidéki területek tekintetében negatív hatások várhatók. Ez az oka annak, hogy egyes tagállamok jelenlegi formájában elutasítják a megállapodást. Annak felmérését is rendkívül fontosnak tartja, hogy a Mercosur-megállapodás mennyire segíti az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó célt. E tekintetben az EU–Mercosur megállapodás ratifikációját attól kellene függővé tenni, hogy tesznek-e intézkedéseket a brazil Amazonas-vidék jelenlegi rekordszintű erdőirtásának visszafordítására;

28. kiemeli, hogy egy, az RB által az Európai Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségével együttműködésben végzett, a szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtását vizsgáló közelmúltbeli felmérés azt mutatta, hogy az érintettek a külföldi vállalatok által kiváltott versenykényszerrel is említésre méltó problémának tartották a régiók számára az uniós kereskedelmi megállapodások hatályba lépésekor⁽⁸⁾;

29. hangsúlyozza, hogy a régiók exportteljesítménye pozitív és erős korrelációs viszonyban áll a GDP-vel, és hogy a kereskedelem az elemzésbe tartozó tagállam kevés régiójában koncentrálódik, amit az Európai Parlament Kutatószolgálat a egyes tagállamok kereskedelmi forgalmának elemzésén alapuló tanulmánya⁽⁹⁾ is nyomatékosít;

30. emlékeztet arra, hogy a globalizáció területileg egyenetlen hatását az Európai Bizottság elismerte a *Globalizáció felelősségteljesebb kézben tartása*, valamint az *Uniós finanszírozások jövője* című vitaanyaggal, hangsúlyozva, hogy míg a globalizáció előnye széles körűek, a költségek gyakran lokalizáltak;

31. kiemeli, hogy a fentiekben bemutatott egyenlőtlenségek megoldása közösségi szintű választ igényel, hogy egyetlen személy vagy régió se maradjon hátra;

32. határozottan úgy véli, hogy a területi hatásvizsgálatok erőteljes eszközei az európai régiókra vonatkozó kereskedelmi ügyletek lehetséges aszimmetrikus hatásainak idejekorán történő beazonosítására és számszerűsítésére, lehetővé téve, hogy az érintett területek megfelelő közérdekű politikákat hajtsanak végre e hatások kezelésére; ezt a gondos, átlátható és bizonyítékokon alapuló kereskedelmi politikák megvalósításának fontos elemének tekinti;

33. különös hangsúlyt helyez a kohéziós politika szerepére az uniós területek versenyképességének javításában az adott terület igényeihez igazított célzott beruházások révén olyan kulcsfontosságú szektorokban, mint a hálózati infrastruktúra, kutatás és innováció, kkv-k, informatikai szolgáltatások, környezetvédelmi és éghajlat-politikai intézkedések, minőségi munkahelyek és társadalmi befogadás;

⁽⁸⁾ Régiók Európai Bizottsága-EUROCHAMBRES felmérés a szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtásáról, 2019. augusztus–október.

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament Kutatószolgálat: *A kereskedelem, beruházás és trendek közötti kölcsönhatások az uniós iparban: közösségi régiók és nemzetközi kereskedelem*. Az RB felkérésére készült tanulmány, 2017. október 27., elérhető: [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU\(2017\)608695](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU(2017)608695)

34. számos adat azt mutatja, hogy a nemzetközi kereskedelemben regionális eltérések figyelhetők meg, ezért rámutat, hogy ha az EU tovább akarja liberalizálni a kereskedelmet, akkor minden lényeges idevonatkozó kezdeményezés előtt mindenképpen hatásvizsgálatot kell végezni elsősorban arról, hogy annak milyen hatásai lehetnek nemzeti, de főképp szubnacionális szinten;

35. üdvözli, hogy 2020. májusi európai helyreállítási tervében az Európai Bizottság javasolta szükséghelyzeti eszközei – köztük az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap (EGAA) – megerősítését és rugalmasabbá tételét, hogy az erőforrásokat gyorsan és a szükséges mértékben be lehessen vetni. Reméli, hogy az Európai Bizottság mihamarabb összeállítja javaslatát, és ennek fényében megismétli ⁽¹⁰⁾, hogy a 2021–2027-es támogatási időszak tekintetében az EGAA-ra vonatkozó korábbi javaslat viszonylag magas igénybevételre jogosító küszöbértékeket (legalább 250 fős elbocsátás) ⁽¹¹⁾, és alacsony, évi mintegy 225 millió eurós költségvetési keretösszeget irányzott elő;

Kereskedelmi politika mint a fenntarthatóság javításának fő eszköze

36. határozott meggyőződése, hogy a kereskedelmi politikának fontos szerepe van annak biztosításában, hogy a globalizáció pozitív gazdasági, társadalmi, területi és környezeti hatással legyen az emberekre és vállalkozásokra Európában és Európán kívül is;

37. emlékeztet arra, hogy az Európai Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége 2019. évi tematikus felmérése szerint ⁽¹²⁾ megnőtt azon válaszadók aránya, akik aggódnak a nemzetközi kereskedelem negatív környezeti hatásai miatt, ugyanez a felmérés pedig azt is megállapította, hogy emelkedett azon válaszadók száma, akik úgy vélik, hogy környezeti hatásai miatt a nemzetközi kereskedelem nem előnyös számukra;

38. emlékeztet arra, hogy a zöld megállapodásnak be kell ágyaznia a kereskedelmi politikát a gazdaság-, a szabályozás- és a versenypolitikába, egészében arra törekedve, hogy segítse a környezetvédelmet és nagyratörő környezeti célokat tűzzön ki az ipar egésze számára;

39. úgy véli, hogy egy a „kibocsátásáthelyezés” problémájával foglalkozó mechanizmus felhasználható lenne a versenyfeltételek kiegyenlítéséhez; megjegyzi azonban, hogy az intézkedésnek egyensúlyba kell hoznia a környezetvédelmi, kereskedelmi és méltányossági aggályokat, hogy elkerülhetők legyenek az uniós országokból származó exportok elleni retorziók és ezáltal az uniós ipar sérülése;

40. határozottan támogatja az Európai Bizottság 15 pontos akciótervét mint fontos eszközt arra, hogy növeljék a kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezetek hatékonyságát, amelyek minden modern uniós kereskedelmi megállapodás részét képezik. Ez azonban csak olyan záradékokkal érhető el, amelyek lehetővé teszik a fenntarthatósági követelmények végrehajthatóságát, ellenőrizhetőségét és szankcionálhatóságát;

41. annak kapcsán, hogy a kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezet rendelkezései be nem tartásának bizonyos kereskedelmi (kereskedelemmel kapcsolatos) következményekhez kell-e vezetnie, az RB azt a nézetet támogatja, hogy gondoskodni kell szankcionálási mechanizmusokról is, amelyeket – például az alapvető ILO-normák vagy a fenntarthatósági normák figyelmen kívül hagyásával – tisztességtelen versenyt folytató országok esetében lehet alkalmazni;

42. hangsúlyozza, hogy jobban érvényt kell szerezni az uniós kereskedelmi megállapodások kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezeteinek, mégpedig „puha” intézkedésekkel, valamint az EU és a tagállamok saját diplomáciai eszközeinek jobb alkalmazásával;

43. kéri továbbá, hogy az uniós szabadkereskedelmi megállapodásokba foglaljanak bele szigorú szabályokat a tőzsdén jegyzett társaságok helytelen vagy visszaélésszerű transzferáira és adókijátszására vonatkozóan;

44. egyetért azzal, hogy a kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezetek a kereskedelem révén javíthatják az olyan körülményeket, mint a tisztességes munka, a környezetvédelem és az éghajlatváltozás elleni küzdelem, hogy hatékony és fenntartható politikai változást ⁽¹³⁾ lehessen elérni a harmadik országokban; megjegyzi ugyanakkor, hogy ezek a kérdések természetükből adódóan az országok alkotmányos rendjén belüli demokratikus folyamatok eredményei;

⁽¹⁰⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A területi ellenálló képesség megerősítése: a régiók és a városok alkalmassá tétele a globalizáció kezelésére (HL C 54., 2018.2.13., 32. o.).

⁽¹¹⁾ Különösen figyelembe véve azt, hogy az Egyesült Államok azonos programja („Trade Adjustment Assistance – TAA”) nem ír elő minimális létszámcsökkenési küszöbértéket.

⁽¹²⁾ <https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/special/surveyky/2246>
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_19_6294

⁽¹³⁾ EP: *Szabadkereskedelem vagy geoökonomia? A világkereskedelem trendjei*. Külkapcsolatok Tematikus Főosztálya, Uniós Külső Politikák Főigazgatósága, 2019. szeptember.

45. üdvözli e tekintetben, hogy az Európai Bizottság kinevezett egy kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselőt, aki szorosan nyomon követi az uniós kereskedelmi megállapodásokban foglalt éghajlat-, környezet- és munkavédelmi intézkedések végrehajtását, és biztos abban, hogy a kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselő megfelelő kommunikációs csatornákat alakít ki a civil társadalommal és a regionális önkormányzatokkal; kéri az Európai Bizottságot, hogy biztosítsa, hogy elegendő erőforrások álljanak a főtisztviselő rendelkezésére feladatainak teljesítéséhez;

46. ennek kapcsán utal azonban a Régiók Európai Bizottságának „A kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos uniós tárgyalások demokratikus vetülete: a polgárok és a helyi és regionális önkormányzatok szerepe és felelőssége” című tanulmányára, amely hangsúlyozza, hogy pusztán az információk rendelkezésre állása még nem képes átlátható és részvételi folyamatot biztosítani, és hogy külön figyelmet kell fordítani az ilyen információkhoz való hozzáférést biztosító nemzeti és helyi szintű mechanizmusokra. A helyi és a regionális önkormányzatok különösen hangsúlyozzák a kereskedelem-politika terén a nemzeti szintekkel való párbeszéd formális mechanizmusainak gyakori hiányát, mely uniós szinten még inkább érezhető;

47. egyúttal úgy véli, hogy az uniós kereskedelem-politikának nem kellene aláásnia a harmadik országokban folytatott uniós fejlesztési támogatási erőfeszítéseket, a gyengébb gazdaságok esetében pedig kiegyensúlyozott megközelítést szorgalmaz a szabad kereskedelmet illetően. Emlékeztet mind a szabad, mind pedig a tisztességes kereskedelem jelentőségére, hangsúlyozva, hogy a régiók közötti és a régiókon belüli gazdasági integráció komolyan hozzájárulhat a szegénység csökkentéséhez. Nagyobb szakpolitikai koherenciát sürget a nemzetközi kereskedelmi és fejlesztési ágazatokban, és nyugtázza, hogy az EU a nemzetközi fejlesztési támogatásoktól egy egyenlőbb partnerségen alapuló megközelítés irányába mozdult el;

Az adott szektorok és régiók egyedi fejlesztései negatív hatásainak enyhítése

48. felkéri az összes fő intézményi szereplőt, hogy szenteljen külön figyelmet az EU 27 tagállamának régiói és az Egyesült Királyság közötti meglévő kereskedelmi kapcsolatokra, amelyek nagy mértékben meghatározzák majd az Egyesült Királyság EU-ból való kilépésének gazdaságaikra gyakorolt hatását; megfelelő intézkedések tervezésére van szükség azon ágazatok és területek vonatkozásában, amelyek esetében különösen jelentős lenne a negatív hatás;

49. üdvözli, hogy az Európai Bizottság 2020. február 3-án azt ajánlotta a Tanácsnak, hogy nyissa meg az Egyesült Királysággal való új partnerségre irányuló tárgyalásokat; úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak gondoskodnia kell arról, hogy az elért megállapodás megfelelően védje az EU érdekeit;

50. hivatkozik a spanyol küldöttség által a Régiók Bizottsága részére küldött vitaanyagra⁽¹⁴⁾, és sajnálja, hogy elsősorban az uniós tagállamok által előállított mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari termékeket érinti az Egyesült Államok azon döntése, hogy további – összesen 7,496 milliárd dollárnyi – vámot vet ki az európai termékekre, ellenintézkedésként az EU és egyes tagállami kormányok által az Airbus repülőgépek gyártója részére nyújtott támogatásra;

51. hangsúlyozza, hogy az USA által bevezetett acélvámok a harmadik országokból származó acéltermékek kereskedelmének jelentős átalakulásához vezettek: ezek a szereplők egyre inkább az európai piacra próbálnak belépni. Az acélipar borús gazdasági környezetét szem előtt tartva újra kell értékelni az ágazatban alkalmazott uniós védintézkedések hatékonyságát, elkerülendő, hogy a belföldi acélipari vállalatok további károkat szenvedjenek. Ennek keretében kifejezetten meg kellene fontolni a korábbi vámkontingens-emelések visszavonását;

Azonos versenyfeltételek biztosítása az uniós vállalatoknak egy szabályokon alapuló kereskedelmi rendszerben

52. rámutat arra, hogy az EU által különféle, a kereskedelemhez nem kapcsolódó geopolitikai okokból harmadik országokra kivetett szankciókra olyan ellenszankciókkal válaszolnak, amelyek aránytalanul sújtanak egyes, az érintett harmadik országokban régóta kereskedelmi kapcsolatokat fenntartó régiókat. Úgy véli, hogy megfelelő egyensúlyt kell biztosítani a kompenzációs intézkedések és a verseny védelme között, és hogy a kereskedelmi háborúk által hátrányosan érintett régiók támogatása érdekében újra kell értékelni a meglévő uniós támogatási programokat;

53. felhívja a figyelmet a technológiákat, vállalatokat és piacokat a külső szereplők tisztességtelen kereskedelmi gyakorlataival szemben védő, határozottabb kereskedelmi politika iránti igényre, és úgy véli, hogy az EU-nak proaktívabb kereskedelmi politikára van szüksége, amely vállalatait kész megvédeni olyan kiegyenlítő intézkedések révén, amelyek képesek lépést tartani a friss értéklánci fejlesztésekkel, illetve a kereskedelmi ellentétekre vonatkozó kötelező érvényű jogi

⁽¹⁴⁾ A spanyol küldöttség álláspontja a Régiók Bizottsága felé a kereskedelmi vitákról és az EU regionális és helyi gazdaságainak mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari termékeire kivetett új tarifák bevezetéséről – <https://cor.europa.eu/hu/news/Pages/US-tariffs-on-EU-agri-food-products.aspx>

keretrendszer révén; örömmel fogadja, hogy az EU támogatja a multilateralizmust és a WTO reformjára irányuló ötleteket, valamint üdvözlí az Európai Bizottság proaktív hozzáállását a WTO fellebbviteli testülete, azaz a Kanadával és Norvégiával kötött időközi fellebbviteli megállapodások vonatkozásában kialakult patthelyzet kapcsán;

54. megjegyzi azonban, hogy bár észszerűen arra lehet számítani, hogy egyetlen ország sem tudja függetleníteni magát a globalizációtól óriási gazdasági költségek nélkül, a multilaterális kereskedelmi rendszer összeomlásának kockázata valós, és így az EU-nak mérlegelnie kell egy B tervet;

55. határozottan támogatja az Európai Bizottság azon javaslatát, hogy módosítson a végrehajtási rendeleten, hogy az Európai Bizottság ellenintézkedéseket hajthasson végre olyan helyzetekben, ahol a partner megakadályozza, hogy a vita eljusson arra a pontra, ahol ez a felhatalmazás megadható;

56. egyetért azzal, hogy az EU-nak fel kell vennie a kesztyűt a kölcsönösség biztosítása és a protekcionizmus leküzdése érdekében, amikor harmadik országok beszerzési piacaira lép be;

57. sajnálja ezért, hogy az Európai Bizottság által 2016-ban előterjesztett nemzetközi beszerzési eszközről szóló felülvizsgált javaslattal ⁽¹⁵⁾ kapcsolatos intézményközi tárgyalásokban nem történt előrehaladás.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 2-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁵⁾ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/march/tradoc_157728.pdf

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A víz-keretirányelv, a felszín alatti vizekről szóló irányelv, a környezetminőségi előírásokról szóló irányelv és az árvízvédelmi irányelv célravezetőségi vizsgálata

(2020/C 324/05)

Előadó:	Piotr CALBECKI (PL/EPP), Kujávia-Pomeránia vajdaság elnöke
Referenciaszövegek:	SEC(2019) 438
	SWD(2019) 439
	SWD(2019) 440

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A. Bevezető megjegyzések

1. üdvözlö, hogy időben elvégezték a víz-keretirányelv és az árvízvédelmi irányelv célravezetőségi vizsgálatát, összhangban a víz-keretirányelv 19. cikkének (2) bekezdésével, amely kimondja, hogy „a Bizottság legkésőbb 19 évvel hatálybalépését követően felülvizsgálja ezt az irányelvet, és javaslatot tesz annak minden szükséges módosítására”;
2. kijelenti, hogy a víz a közjavak legfontosabbika, olyan, korlátozottan rendelkezésre álló erőforrás, amelyet védeni kell, és mind minőségi, mind mennyiségi szempontból fenntartható módon kell felhasználni. A vízvédelem és a vízgazdálkodás túlmutat a regionális és nemzeti határokon, mivel az EU vízgyűjtő területeinek 60 %-a több tagállam területén található;
3. rámutat, hogy az EU vízfüggő ágazatai évente 3,4 billió eurót termelnek (az EU éves bruttó hozzáadott értékének 26 %-a), és mintegy 44 millió embert foglalkoztatnak. Ezzel együtt riasztónak tartja, hogy a becslések szerint Európa felszíni vizeinek csupán 40 %-a van jó ökológiai állapotban, és csak 38 %-uk van jó kémiai állapotban⁽¹⁾;
4. a Covid19-világjárványra való tekintettel és annak érdekében, hogy a víz minőségét veszélyeztető mindenféle epidemiológiai kockázatot elhárítsanak, az RB kéri a szennyvíz jobb sterilizálását, a szennyvíz (fekete- és szürkevíz) pazarlásának csökkentésére irányuló kutatások fokozását és a természet alapú megoldások szélesebb körű alkalmazását;
5. hangsúlyozza, hogy a víz a környezet és az emberi lét nélkülözhetetlen eleme. A tagállamok helyi és regionális önkormányzatai kulcsszerepet játszanak a nyomon követésben, valamint a megelőző és helyreállítási intézkedések révén abban, hogy garantáltan jó minőségű víz álljon rendelkezésre. A városok és régiók élen járnak a vízhez és a higiéniahoz való általános hozzáférés alapvető jogként való biztosítása terén. Fontos fellépni a szakértelemhiány, a túlzott bürokrácia és a többszintű megközelítés figyelmen kívül hagyása ellen, ami mind negatívan befolyásolja a hatékonyságot és adott esetben ellehetleníti a bevált gyakorlatok helyi és regionális szintű alkalmazását;
6. rámutat, hogy a víz mennyire fontos az európai polgárok számára, akik az egyik első európai polgári kezdeményezésben azt kérték, hogy foglalkozzanak az uniós vízpolitikával kapcsolatos aggodalmaikkal. Ez a célravezetőségi vizsgálat is a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés előmozdítására vonatkozó, „Right2Water” európai polgári kezdeményezésre⁽²⁾ válaszul tett európai bizottsági kötelezettségvállalások eredménye;

⁽¹⁾ Az EEA 7/2018. sz. jelentése, 6. o.

⁽²⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/water-and-sanitation-are-human-right-water-public-good-not-commodity_hu.

B. A célravezetőségi vizsgálat következtetései

7. megállapítja, hogy a célravezetőségi vizsgálat arra a következtetésre jutott, hogy az irányelvek nagyrészt megfelelnek a célnak, bár van mit rajtuk javítani. Az irányelveknek köszönhetően a víztestek védelme és az árvízkezelés-kezelés is javult. Az, hogy a víz-keretirányelv célkitűzéseit még nem sikerült teljes mértékben megvalósítani, nagyrészt inkább az elégtelen finanszírozásnak, a lassú végrehajtásnak és a környezetvédelmi célkitűzések ágazati politikákba való elégtelen beépítésének tudható be, mintsem a jogszabályok valamilyen hiányosságának;

8. a célravezetőségi vizsgálat a vegyi anyagok területét nevezi meg olyanként, ahol még lehetne javítani és jobb eredményeket elérni. Vannak arra utaló bizonyítékok, hogy a víz-keretirányelv, a környezetminőségi előírásokról szóló irányelv és a felszín alatti vizekről szóló irányelv révén csökkent az uniós vizek vegyi szennyezettsége. Az elemzés ugyanakkor kiemelt három olyan területet, ahol a hatályos jogszabályi keret nem optimális: a tagállamok közti különbségek (eltérő a helyi szennyező anyagok jegyzéke és azok a határértékek, amelyeket nem szabad túllépni), az elsőbbségi anyagok jegyzéke (hosszadalmas folyamat), valamint az, hogy a környezetminőségi előírásokról szóló és a felszín alatti vizekről szóló irányelv az emberekre és a környezetre jelentett kockázatot főként egyes anyagok alapján értékeli, figyelmen kívül hagyva a keverékek kombinált hatásait, és így elkerülhetetlenül a környezetben jelen lévő anyagoknak csak elenyésző részét fedi le;

9. rámutat, hogy az ivóvízforrások minőségét továbbra is veszélyek fenyegetik. Sajnálattal fejezi ki ezért amiatt, hogy a célravezetőségi vizsgálat nem összpontosít a víz-keretirányelv 7., az ivóvízkivételre használt víztestek minőségromlásának megakadályozásáról és az ivóvíz előállításához szükséges tisztítási kezelés mértékének csökkentéséről szóló cikkének teljesülésére és végrehajtására; az ivóvíz-szolgáltatóknak kiváló minőségű vízforrásokra kell tudniuk támaszkodni annak érdekében, hogy csökkenthessék a víztisztítás költségeit; az RB felkéri az Európai Bizottságot és a társjogalkotókat, hogy garantáljanak magas szintű minőségi és biztonsági normákat, illetve biztosítsák a szakpolitikai koherenciát az ivóvíz-irányelv átdolgozására⁽³⁾ tekintettel, ideértve annak a vízhez való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezéseit is;

10. csalódottságának ad hangot amiatt, hogy a célravezetőségi vizsgálat nem elemzi alaposabban az Európai Bíróság Weser-ügyben⁽⁴⁾ hozott ítéletének hatásait. A víz-keretirányelv 4. cikkének (1) bekezdésében foglalt, állapotromlással és -javítással kapcsolatos előírások, valamint 4. cikkének (4)–(7) bekezdésében foglalt, kivételes esetekre vonatkozó előírások alkalmazása mind az üzemeltetők, mind a hatóságok számára jogbizonytalansághoz vezet. Közelebbről meg kell vizsgálni mindenekeztül azt, hogy ez milyen hatást gyakorol a környezet védelmére irányuló (pl. szennyvíztisztító telepek), illetve az éghajlatvédelmi átálláshoz, valamint az energia- és erőforrás-gazdálkodáshoz hozzájáruló intézkedésekre;

11. hangsúlyozza, hogy mivel jelenleg az európai víztestek több mint fele mentességeket élvez, enyhén szólva jelentős kihívást jelent, hogy 2027-ig sikeres eredményeket lehessen elérni, illetve a határidő vélhetőleg nem tartható. Kiemeli ezért, hogy számottevően fokozni kell az erőfeszítéseket, bővíteni kell az erőforrásokat és javítani kell a víz-keretirányelv végrehajtását és érvényesítését, valamint hangsúlyozza, hogy a víztestek víz-keretirányelv szerinti védelmének 2027 után is folytatódnia kell;

12. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az értékelést egészítse ki a víz-keretirányelvet a Weser folyó ügyében hozott ítélet elvei szerint alkalmazó tagállamok tapasztalataival. Sajnálattal, hogy több ország nem megfelelően ülteti át az irányelvet, de ez nem ok arra, hogy figyelmen kívül hagyjuk az olyan tagállamokban fellépő jogi problémákat, ahol az irányelvet megfelelően végrehajtják;

C. Szakpolitikai koherencia: a víz-keretirányelv és más uniós jogszabályok

13. a vízzel kapcsolatban nyitottabb szemléletmódot, az egymással összefüggő uniós jogszabályok között pedig nagyobb koherenciát és koordinációt sürget, különös tekintettel az éghajlatváltozással, a körforgásos gazdasággal és az újonnan megjelenő szennyező anyagokkal kapcsolatos aggodalmakra. Az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens vízgazdálkodást valamennyi uniós szakpolitikába be kell építeni, és a víz-keretirányelvben egyértelmű és ambiciózus célt kell kitűzni mind az éghajlatváltozás mérséklése, mind az ahhoz való alkalmazkodás tekintetében;

⁽³⁾ Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről (átdolgozás) (COM/2017/0753 final – 2017/0332(COD)).

⁽⁴⁾ Az Európai Unió Bíróságának sajtóközleménye: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2015-07/cp150074hu.pdf>;
az Európai Unió Bírósága ítéletének teljes szövege: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=165446&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1784620>

14. hangsúlyozza, hogy szoros összefüggés van a víz-keretirányelv és az árvízvédelmi irányelv, illetve az olyan egyéb politikák között, melyek esetében a helyi és regionális önkormányzatoknak döntő szerepük van – ilyen például a területrendezés, a mezőgazdaság, az energiatermelés, különösen a vízenergia (és az energiaellátás), a vizek hőnyerés, illetve hűtés céljából történő hőtechnikai felhasználása, a vízi közlekedés, az emberi egészség, az idegenforgalom, a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv és a nitrátirányelv végrehajtása stb.;

15. ennek kapcsán üdvözlí, hogy ezzel párhuzamosan felülvizsgálták a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelvet, az európai szennyvízkezelés központi pillérét, még hozzá a célravezetőségi vizsgálatéhoz hasonló eredményekkel: itt is szükség van a rendelkezésre álló jogi eszközök eredményes és hatékony végrehajtására, ami jelentős társadalmi és környezeti előnyöket hoz. Sajnálja azonban, hogy az értékelés nem elemezte, hogy a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv mennyire hatékony az ipari szennyvíz gyűjtőrendszerekbe és települési szennyvíztisztító telepekre történő bevezetése kapcsán. Sajnálja továbbá, hogy nem készült jogi elemzés a víz-keretirányelv 4. cikke és a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv 10. és 7. cikke, valamint 2. cikkének (9) bekezdése közötti koherencia hiányának a leghatékonyabb európai szennyvíztisztító telepekre gyakorolt hatásáról;

16. hangsúlyozza továbbá, hogy a tagállamok eltérő megközelítéseket alkalmaznak a foszforra és az eutrofizációra vonatkozóan, és nagyobb koherenciát szorgalmaz a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv és a víz-keretirányelv között;

17. elengedhetetlennek tartja, hogy az Európai Bizottság igyekezzen fokozottan érvényt szerezni a vízi környezetre nehezedő nyomás legfontosabb forrásaira vonatkozó jogi kötelezettségeknek, például a nitrátirányelvből és a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelvből eredő kötelezettségeknek. Kiemelt figyelmet kell fordítani az újonnan megjelenő káros mikroszennyező anyagokra, köztük a mikroműanyagokra és a gyógyszerekre, mivel a szennyvíztisztító telepeken jelenleg alkalmazott technológiák nem képesek teljes mértékben eltávolítani a mikroszennyező anyagokat;

18. hangsúlyozza, hogy az intenzív mezőgazdaság a felszíni és felszín alatti vizek egyik fő terhelési forrása, és pedig többek között a peszticidek és műtrágyák által okozott vízkivétel és szennyezés, valamint az állatállományból származó antibiotikum-maradványok okán. A következő közös agrárpolitikának teljes mértékben figyelembe kell vennie a mezőgazdasági tevékenység által a vízre kifejtett hatást, és ösztönöznie kell a vízkímélőbb gyakorlatok felé történő elmozdulást. Megoldást jelenthetnek olyan javaslatok, amelyek a kifizetésekhez való hozzáférés környezetvédelmi feltételeességét kiterjesztenék a víz-keretirányelv valamennyi rendelkezésére, „ökorendszereken” keresztül előmozdítanák az ökológiai gazdálkodást, valamint ösztönöznék a vízszolgáltatók, az érintett nem kormányzati szervezetek és a mezőgazdasági termelők aktív részvételével zajló párbeszédet és a bevált gyakorlatok cseréjét;

19. emlékeztet arra, hogy a víz a jól működő bioszféra, a biotermelőkenység és az abszorpciós kapacitás meghatározó tényezője, és hogy számos különböző gazdasági ágazat – különösen a mezőgazdaság, az energia és az ipar – tevékenységével áll kölcsönhatásban. A jelenlegi jogalkotási ciklusban folyó napirenden lévő megbeszélések nagyszerű lehetőséget kínálnak annak biztosítására, hogy a víz kérdésköre, valamint a víz-keretirányelv átfogó célkitűzései bekerüljenek a többi ágazatra vonatkozó szakpolitikákba. Az RB kiemeli, hogy az európai zöld megállapodás ambiciózus célkitűzéseket fogalmaz meg az erőforrások felhasználásának, a szennyezésnek és a toxicitásnak a csökkentése érdekében; emiatt a teljes szakpolitikai koherencia érdekében az új stratégiákba, például „a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervbe”, a „szennyezőanyag-mentességi cselekvési tervbe”, a „biológiai sokféleséget” vagy „a termelőtől a fogyasztóig elvet” célzó új stratégiákba egyértelműen be kell építeni a víz-keretirányelv célkitűzéseit;

20. kiemeli, hogy a visszanyert víz mezőgazdasági öntözésre való felhasználásával csökkenthető a vízhiány, támogatható az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és elő lehet mozdítani a körforgásos gazdaságot is. E tekintetben üdvözlí, hogy a Tanács és az Európai Parlament elfogadta a víz újrafelhasználására vonatkozó minimumkövetelményekről szóló rendeletet, és megismétli a víz újrafelhasználásával kapcsolatos álláspontját, amelyet a témában készült véleményében ⁽⁵⁾ fejtett ki;

21. kéri az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre egy teljes mértékben működőképes ellenőrzési rendszert a környezetben (különösen a talajban és a vízben) található növényvédőszer-maradékokra vonatkozó naprakész mérési adatok rendszeres gyűjtéséhez, adott esetben a LUCAS talajmegfigyelési rendszer (földhasználati és földfelszín-borítottsági összeírás) sikeres tapasztalataira építve;

22. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság 2020. január 13-án úgy határozott, hogy betiltja a tiakloprid, egy neonicotinoid alapú növényvédő szer alkalmazását, amely környezeti aggályokat vet fel, különösen a felszín alatti vizekre gyakorolt hatását illetően, és amelyet az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság veszélyesnek tart az emberi egészségre nézve; kiáll továbbá a glifozát betiltása és egy a növényvédő szerek használatának kivezetését támogató KAP mellett;

(5) A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a víz újrafelhasználására vonatkozó minimumkövetelményekről (HL C 86., 2019.3.7., 353. o.).

D. A következő lépések az uniós víztestek jó állapotának elérésére

23. nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a víz-keretirányelv mérföldkövé vált az európai vízkészletek javításában, és hivatkozási alap lett a többi kontinens számára. Tekintettel azonban az elmúlt 20 év során felmerült kihívásokra (pl. éghajlatváltozás, mikroműanyagok, gyógyszerek, vegyi anyagok, antibiotikumok stb.) és új megoldásokra (új technológiák és módszerek), valamint a fenntartható fejlődési célok és az európai zöld megállapodás fényében a keretirányelvet sürgősen korszerűsíteni kell;

24. ennek kapcsán paradigmaváltást szorgalmaz annak érdekében, hogy a bioszférát fejlődésközpontú (annak tudatosítása az emberekben, hogy a bioszféra mindig is változott) és jobban az ökoszisztémára alapuló (a vízgyűjtő területek fenntarthatóságát és a dekarbonizációt is tartalmazó) szemléletet követve közelítsük meg; kéri továbbá, hogy mozdítsák elő az ökológiai folyamatok – többek között a víz-, szén-dioxid-, nitrogén- és foszforciklusok – jobb megértését;

25. rámutat arra, hogy az új paradigma keretében minden vízgyűjtőt egyedi „platóni szuperorganizmusnak” kell tekinteni, ahol a geomorfológia, az éghajlat, az ökoszisztémák (ember által módosított és természetes területek) és az emberi tevékenység különböző formái együttesen befolyásolják a vízkörforgást és az ökológiai állapotot. Ezt nem csupán a biztonság és az erőforrások szempontjából kell figyelembe venni, hanem elsősorban azért, mert ez biztosíthatja a fenntartható jövőt, az egészséget és jó életminőséget mindenki számára;

26. szeretné, ha a célravezetőségi vizsgálat következtetési nyomán az európai zöld megállapodás keretében felgyorsulna egy tudományterületeken átívelő, integratív paradigma és a hozzá kapcsolódó, a levegő, a víz és a talaj szennyezésmentességét célzó innovatív megoldások kialakítása; létfontosságúnak tartja a folyók, a tavak, a vizes élőhelyek és a torkolatvidékek biológiai sokféleségének megőrzését és helyreállítását, valamint az árvizek okozta károk megelőzését és minimalizálását;

27. kéri, hogy dolgozzák ki a víz-keretirányelv új, holisztikus dimenzióját, mely egyesítené az árvízvédelmet az aszálymegelőzés kezelésével és a vízgyűjtők fenntarthatósági potenciálját javító intézkedésekkel (ez ökohidrológiai szempontból öt elemből állna: víz, biológiai sokféleség, az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség, ökoszisztéma-szolgáltatások a társadalom számára, valamint egyéb hatások, konkrétan kultúra és oktatás);

28. hangsúlyozza, hogy ki kell dolgozni és alkalmazni kell a mikroszennyező anyagokból, köztük peszticidekből, antibiotikumokból, mikroműanyagokból és más veszélyes anyagokból származó szennyezés csökkentését célzó bevált irányítási gyakorlatokat és innovatív technológiákat. Hangsúlyozza, hogy a szennyezést a forrásnál kell kezelni olyan, a polgárok tájékozott részvételén alapuló átfogó megközelítéssel, amelyben minden szereplőnek megvan a feladata, és a legmértányosabb és legköltséghatékonyabb megoldásokat részesítik előnyben. Amint azt az Európai Bizottság célravezetőségi vizsgálata is kiemelte, a megoldásokat a helyi körülményekhez kell igazítani, kezelve a végrehajtás elmaradásából eredő következményeket, és a megoldásoknak pontosan meghatározott igényekre és hosszú távú megfontolásokra kell reagálniuk, ahelyett hogy egyszerű technológiai eszközökkel próbálnák kijavítani a hibákat;

29. kéri a vízforrások diverzifikációjával kapcsolatos kutatás és innováció fokozását, garantálendő a vízellátás biztonságát, különösen az egyre nagyobb népességet vonzó európai városokban, valamint a hosszú aszályos időszakok által mindinkább sújtott régiókban;

30. az európai vízgyűjtő területeken a jó ökológiai állapot elérése érdekében olyan innovatív eszközök sürgős bevezetését javasolja, mint a természet alapú ökohidrológiai megoldások (lásd az UNESCO WWAP vízgazdálkodási világjelentését: „Nature-based Solutions for Water”); rámutat, hogy a természet alapú ökohidrológiai megoldások javítják a hidrotechnikai infrastruktúra hatékonyságát a folyamatban lévő éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás terén, különösen a mezőgazdasági és városi területeken, és fokozzák a vízgyűjtő területek fenntarthatóságának többdimenziós potenciálját (víz, biológiai sokféleség, ökoszisztéma-szolgáltatások a társadalom számára, az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség, kultúra és oktatás)⁽⁶⁾. Mindemellett holisztikus megközelítést támogat, ösztönözve a fenntarthatóságról szóló, tudományágakon átívelő tudományos munkát és oktatást;

⁽⁶⁾ Ecohydrology as an integrative science from molecular to basin scale: historical evolution, advancements and implementation activities.

Prof. M. Zalewski Ecohydrology and Hydrologic Engineering: Regulation of Hydrology-Biota Interactions for Sustainability.

31. felhívja a figyelmet azokra a kis- és közepes méretű szennyvíztisztító telepekre, amelyeknél állandó problémát jelent a hatékonyság időszakos csökkenése, és az édesvízi ökoszisztémák jó ökológiai állapotának elérése érdekében javasolja természet alapú ökohidrologiai megoldások – szekvenciális ülepitő-bioszűrő rendszerek – használatát a kimenő szennyanyag-mennyiség csökkentésére;

32. hangsúlyozza, hogy a legutóbbi vízgazdálkodási világlejelentés szerint természet alapú ökohidrologiai megoldásokat csak a vízgazdálkodáshoz kapcsolódó beruházások 5 %-ában alkalmaznak, holott sokkal nagyobb arányban kellene. A diffúz szennyezések és a városi csapadékvíz a vízgyűjtő terület teljes szennyezésének közel 50 %-át teszik ki (a mezőgazdasági, vidéki és városi területekről, valamint a közlekedési infrastruktúra területeiről érkező csapadékvízből származó diffúz szennyezés, valamint a diffúz szennyezésből származó foszfor- és nitrogénterhelés, pl. a Balti-tengeren). Ezek leghatékonyabban természet alapú ökohidrologiai megoldásokkal mérsékelhetők. Ez azt jelenti, hogy a természet alapú ökohidrologiai megoldásokat a jelenleginél 10-szer gyakrabban kell alkalmazni a szennyezés hatásainak enyhítése érdekében, főként az ökohidrologiai elvek keretében végrehajtott természet alapú megoldások révén;

33. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás erősödő hatásai miatt az árvízvédelmi irányelvet össze kellene vonni a víz-keretirányelvvel, hogy javítani lehessen a talajvíz visszatáplálását, a folyóvölgyek vízmegtartó képességét az árterületeken és belvizes területeken való visszatartás, valamint a környező tavak és vizes élőhelyek vízszintjének helyreállítása révén. Hangsúlyozza, hogy a vízgyűjtők vízmegtartó képességének fokozása kulcsfontosságú, mivel a víz – a biológiai termelékenység ösztönzése révén – növeli a szén felhalmozódását és fokozza a tápanyagok keringését, ezáltal megelőzi a tápanyagok vízbe és légkörbe jutását, tehát elébe megy az eutrofizációnak és a toxikus algavirágzásnak;

34. hangsúlyozza, hogy a közös agrárpolitikát, a nitrátirányelvet és a növényvédő szerekéről szóló rendeletet össze kell hangolni a víz-keretirányelvvel a diffúz forrásból származó szennyezés (nitrogén és foszfor) csökkentése érdekében, amely a közelmúltban a tavak, tározók és part menti övezetek tápanyagterhelésének 20–50 %-át adta. Azokban a régiókban, ahol az ipari állattenyésztés koncentrálódik, nehéznek tűnik ezt a célkitűzést elérni, amennyiben a KAP és a nemzeti politikák – a zöld megállapodás célkitűzéseivel, valamint a „biodiverzitási” és „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiákkal összhangban – nem köteleződnek el az állattartás ezen formájának csökkentése mellett. A denitrifikációt okozó és geokémiai akadályokat képező, a szárazföldi és vízi élőhelyek közti rendkívül hatékony ökoton zónák megépítése is hozzájárulna ehhez. Hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági táj összetettségének növelése (szárazföld-víz ökotonok, fasorok és védősávok) csökkenti a talaj erős szél okozta vízvesztését, ugyanakkor a szerves anyagok és a szén talajból való távozását is megelőzi. Ezért az említett módszereket (ökotonok, fasorok és védősávok) és a táj vízmegtartó képességének növelését célzó egyéb intézkedéseket be kell építeni a biogazdasági stratégiába. Ez jelentősen növelheti a szén-dioxid-leválasztást és -tárolást, ami a zöld megállapodás egyik prioritása;

35. hangsúlyozza, hogy a városi területek csapadékvize a vízgyűjtő területen a tápanyag-szennyanyag-terhelés 10–20 %-át okozhatja. Ez a hatás – mindenekelőtt az újonnan beépülő területeken – hatékonyan enyhíthető alacsony költségű fejlett természet alapú ökohidrologiai megoldásokkal, például szekvenciális ülepitő-bioszűrő rendszerekkel és a hagyományos hidrotechnikai infrastruktúrát természet alapú ökohidrologiai megoldásokkal ötvöző hibrid rendszerekkel. Ezt össze kell hangolni olyan intézkedésekkel, amelyek az épített környezetnek a változó éghajlathoz való hozzáigazítását célozzák. Ahol lehet, e megoldásokat a már meglévő épületeknél is alkalmazni kell;

36. emlékeztet arra, hogy a KAP reformjáról szóló véleményében az RB öt számszerűsíthető (2027-ig teljesítendő) környezetvédelmi célkitűzés beillesztését javasolja a következő KAP-ba, többek között annak garantálását, hogy a felszíni és felszín alatti vizek 100 %-a kivétel nélkül megfeleljen a nitrátokról szóló irányelvnek;

37. rámutat, hogy a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben szereplő intézkedések végrehajtására rendelkezésre álló időkeret túl rövid, mivel a környezeti válasz sokkal hosszabb időt vehet igénybe, mint a hatéves ciklus. Ezért azt ajánlja, hogy a tervezési időszakokat még legalább két további periódussal, 2039-ig hosszabbítsák meg, a helyi és regionális önkormányzatokat pedig innovatív, hosszú távú projektek ⁽⁷⁾ kidolgozására ösztönzi;

38. úgy véli, hogy egyes tagállamokban a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek és a nemzeti tervek gyakran nem nyújtanak megoldást az alacsony árvíz kockázatú települések számára, ahol lehetetlenné vált mindenféle építkezés, ideértve az árvízvédelmet elősegítő felújításokat is. Ennek kapcsán az Európai Bizottságnak és ügynökségeinek nagyobb mértékben kell támogatniuk a tagállami hatóságokat abban, hogy kivitelezhető megoldásokat találjanak;

(7) Erre példa a lazac újratelepítése, amely az 50-es években fokozatosan eltűnt a Rajnából. A Rajna-bizottság már 1991-ben megkezdte a gyakorlati intézkedések végrehajtását, de a sikeres eredmények csak 20 évvel később voltak láthatók.

39. hangsúlyozza, hogy nagyobb koherenciára van szükség a vízügyi keretirányelv, a peszticidek fenntartható, az uniós környezetvédelmi célokkal összhangban levő használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2009/128/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁸⁾ és a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁹⁾ között a nyomom követés fokozása, majd a legjobb intézkedések azonosítása érdekében. A veszélyes vegyi anyagok kijutását már a forrásnál meg kell állítani, és a forgalomba hozott vegyi anyagok gyártóinak nagyobb felelősséget kell viselniük;

40. kéri, hogy vizsgálják meg, hogy a víztestek miként használhatóak fel a zöld megállapodás végrehajtásában – különös tekintettel az algagazdaságokban mint a szén-dioxid-leválasztás természetes eszközeiben, valamint szén-dioxid-mentes energiaforrásban és állattakarmányban rejlő lehetőségekre;

41. úgy véli, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és az ENSZ 17 fenntartható fejlődési célja végrehajtásának a felülvizsgált víz-keretirányelv szerves részét kell képeznie;

42. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a víz-keretirányelvet jobban kapcsolja össze a helyi és regionális területi sajátosságokkal. Tekintettel arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatokhoz tartozó dombos és hegyvidéki területek viszonylag sérülékenyek az éghajlati viszonyok és amiatt, hogy a víztestek – különösen az Appenninek folyói – egyre inkább időszakos jellegűek, a víztestek ilyen típusúvá való besorolásához meghatározott feltételek (és valószínűleg az előírt ellenőrzési módszerek) nem tükrözik megfelelően a célkitűzéseket. Ez még az emberi eredetű nyomást figyelmen kívül hagyva is olyan osztályozáshoz vezet, amely alulbecsüli a víztestek minőségét, az éghajlatváltozás pedig tovább súlyosbítja az összes bolygatást;

43. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy segítsen fokozni a végrehajtási potenciált az Unió városaiban és régióiban, kiterjesztve a bevált gyakorlatok és a know-how megosztására szolgáló, már létező platformokat, valamint pénzügyi eszközöket biztosítva az innovatív módszerek és rendszerszintű megoldások régiók közötti átadásának támogatására;

44. úgy véli, hogy a víztestek kulturális, történelmi és társadalmi dimenzióit figyelembe véve a víz-keretirányelvet – annak átfogó hatályával – fel kellene használni a tudományágakon átívelő együttműködés és az átláthatóság előmozdítására, valamint arra, hogy polgárokat mint „érdekelte feleket” felhatalmazza arra, hogy a döntéshozatali folyamat során véleményt nyilváníthassanak akár a gazdasági szempontokról is, mégpedig valamennyi környezeti szolgáltatásra, nem pedig kizárólag a vízellátással és -kezeléssel kapcsolatos szolgáltatásokra kiterjedően;

45. ezzel összefüggésben – a jó kormányzással összhangban – kéri az összes érdekelt fél, a döntéshozók, a társadalmi szervezetek és a tudósok („civil tudomány”) közötti rendszeres párbeszéd módszertanának kidolgozását annak érdekében, hogy fokozzák az innovatív megoldások kidolgozásában és végrehajtásában való részvételüket;

46. arra ösztönzi a köztulajdonban lévő víziközmű-szolgáltatókkal rendelkező nemzeti, regionális és helyi kormányzatokat, hogy vegyenek részt a *Vízügyi Erasmus kezdeményezésben*, amely lehetővé teszi a műszaki személyzet számára, hogy látogatást tegyenek más tagállamokbeli kollégáiknál és tanuljanak vízgazdálkodási gyakorlataikból. Fokozni kellene az ilyen típusú cseréket, valamint a műszaki munkaértekezletekhez hasonló egyéb kezdeményezéseket, mivel azok lehetőséget kínálnak a figyelemfelkeltésre, a párbeszéd előmozdítására, a megoldások megismerésére és a kapacitásépítésre;

47. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy minden eszközt vessen be a vízkészletpazarlás valamennyi módjának elkerülése és a vízáramlást biztosító létesítmények megfelelő karbantartása érdekében;

48. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy emlékeztessen minden nemzeti és helyi intézményt arra, hogy a víz alapvető közjó, és ebben a szellemben a víz-keretirányelv 9. cikkében foglalt költségmegtérülési elvvel összhangban jobban érvényesítse a vízárképzési politikákat, és a háztartásokra, a mezőgazdaságra és az iparra „vízfelhasználókként” hivatkozzon, továbbá javasolja a takarékos vízfelhasználást ösztönző olyan díjszabási intézkedések alkalmazását, mint a nyári díjszabások vagy a fogyasztással sávosan emelkedő díjak. Ezenkívül a „szennyező fizet” elvet maradéktalanul alkalmazni kellene olyan fenntartható finanszírozási eszközök révén, mint a kiterjesztett gyártói felelősség;

⁽⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 309., 2009.11.24., 71. o.).

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EK tanácsi irányelv, a 91/155/EKG, a 93/67/EKG, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.).

49. hangsúlyozza, hogy a globális vízkészletek apadásának következtében a víz világszerte csak szórványosan lesz elérhető, ami regionális és globális konfliktusokhoz vezethet. Ennek megelőzése érdekében nagyon fontos, hogy az új paradigmákat, új módszereket és rendszerszintű megoldásokat világszerte megosszuk egymással és különösen a korlátozott vízkészletekkel rendelkező területekkel, például Afrikával és a Közel-Kelettel; javasolja, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg az UNESCO kormányközi hidrológiai programjával való együttműködés lehetőségét annak érdekében, hogy megerősítse Európa vezető szerepét a globális fenntartható vízgazdálkodás elérésében;

50. kéri, hogy a vízforrások védelmét juttassák érvényre az EU tagjelölt és csatlakozásra váró országokban is.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 2-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

A Régiók Bizottsága előrettekintő véleménye – A tiszta levegőre vonatkozó uniós politika jövője a szennyezőanyag-mentességi célkitűzés keretében

(2020/C 324/06)

Előadó:	KARÁCSONY János Ádám (HU/EPP), Tahitótfalu önkormányzati képviselője
Referenciaszöveg:	előrettekintő vélemény

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Bevezető megjegyzések

1. üdvözli az új Európai Bizottság által javasolt európai zöld megállapodást ⁽¹⁾, a szennyezőanyag-mentességi célkitűzést, amely a toxikus anyagoktól mentes környezet megteremtését hivatott biztosítani – mely az új környezetvédelmi biztos által említett három prioritás egyike –, és mindenekelőtt a levegőre, a vízre és a talajra vonatkozó, 2021-ben elfogadandó szennyezőanyag-mentességi cselekvési tervet;
2. megjegyzi, hogy az EU-ban egyre többen támogatják a levegőminőség javítását célzó ambiciózus intézkedéseket, amint arról a levegőminőséggel kapcsolatos attitűdöket vizsgáló 2019. évi Eurobarométer tematikus felmérés is beszámolt. A levegőszennyezéssel kapcsolatos, a fiatalok tömeges környezetvédelmi megmozdulásaiban is tetten érhető növekvő aggodalom lökést kell hogy adjon az e területen tett ambiciózus fellépésekhez;
3. megjegyzi, hogy a levegőszennyezés továbbra is a legnagyobb környezeti eredetű egészségi kockázat Európában: évente majdnem 500 000 ember idő előtti halálát okozza (ami a közúti balesetek áldozatainak tízszerese). A légszennyezés összefügg a légzőszervi és szív- és érrendszeri betegségekkel, a szélütéssel és a rákkal. Továbbá az éghajlatot, az ökoszisztémákat, az épített környezetet – ezen belül a kulturális örökséget – és a gazdaságot is jelentősen károsítja;
4. rámutat arra, hogy fontos beépíteni a Covid19-világjárvány tanulságait a jövőbeli politikákba. Egyrészt lehetséges összefüggés van a levegőszennyezés és a Covid19-vírussal való fertőződés következményeinek súlyossága között ⁽²⁾, ezért a levegőszennyezés elleni küzdelemnek továbbra is az uniós helyreállítási terv kulcsfontosságú prioritásai között kell maradnia. Másrészt a forgalom, az ipari termelés és egyéb tevékenységek jelentős csökkenése a kijárási korlátozások során nagymértékben csökkentette a levegő- és zajszennyezést is. A polgárok világosabban láthatták, hogy az egészségesebb környezet, a forgalom csökkenése, a több nyitott közéleti találkozóhely és a természetben alapuló megoldások kulcsfontosságúak jóllétük szempontjából. Erős annak támogatottsága, hogy ebből a történelmi lehetőségből valami jobbat építsünk fel;
5. megállapítja, hogy a levegőminőség az utóbbi években fokozatosan javult Európában, de számos tagállam nem felel meg a hatályos előírásoknak: jelenleg több mint a felük ellen folyik emiatt kötelezettségsgzési eljárás. Ezenkívül megjegyzi, hogy az emberi légzőrendszerre egyik legveszélyesebb szennyezési forma, a finom szálló por (PM_{2,5}) szintje nem csökkent jelentős mértékben Európában;
6. nagyra értékeli a tagállamok, az európai intézmények és a nemzetközi szervezetek által a légszennyezés felmérése és kezelése érdekében végzett munkát ⁽³⁾;

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hu.

⁽²⁾ A közelmúltban közzétett tanulmány szerint, amely azt méri fel, hogy a nitrogén-dioxid (NO₂) szintje mennyiben járul hozzá a koronavírus (Covid19) miatti halálásokhoz, a 4443 haláleset 78 %-a Észak-Olaszország négy régiójában, valamint egy spanyolországi, Madrid környéki régióban történt. Ebben az öt régióban volt a legrosszabb az NO₂-szintek és az olyan légáramviszonyok kombinációja, amelyek megakadályozták a levegőszennyezés eloszlását.

⁽³⁾ Az Európai Bizottság kidolgozta és bevezette a tiszta levegőre vonatkozó uniós szakpolitikai keretet: a nemzeti kibocsátáscsökkentési kötelezettségekről szóló irányelv, amely a nemzeti kibocsátási határértékekről szóló irányelv helyébe lépett, 2020–2029-re és 2030-tól kibocsátáscsökkentési követelményeket vezetett be. A Tiszta levegőt Európának fórum sikeresnek bizonyult a levegőminőségről folytatott megbeszélésekhez, és közzétették a környezeti levegő minőségéről szóló irányelvek célravezetőségi vizsgálatának következtetéseit. Az EU Tanácsa nemrégiben következtetéseket fogadott el a levegőminőség javításáról. Az Európai Számvevőszék különjelentést tett közzé 23/2018. sz. különjelentés: „Légszennyezés: egészségünk védelme még mindig nem elégséges” címmel (HL C 324., 2018.9.13., 12. o.), az Egészségügyi Világszervezet (WHO) pedig jelenleg vizsgálja felül a levegőminőségre vonatkozó iránymutatásait, és elképzelhető, hogy 2021-ben új iránymutatásokat tesz közzé.

7. megismétli az integrált megközelítésre, az ambiciózus európai forráspolitikára, valamint az európai immiszió- és emissziópolitika összekapcsolására irányuló kérését mind az ambíciók, mind az időkeretek tekintetében⁽⁴⁾. Kéri, hogy vegyék figyelembe az RB regionális központjai⁽⁵⁾ körében folytatott konzultáció következtetéseit, amely a környezeti levegő minőségéről szóló uniós irányelv és a nemzeti kibocsátási határértékekről szóló irányelv végrehajtását vizsgálta, valamint az „Úton a 8. környezetvédelmi cselekvési program felé” című véleményének⁽⁶⁾ ajánlásait;

8. emlékeztet arra, hogy ezen a területen a helyi és regionális önkormányzatok különös felelősséggel tartoznak mind a jövő nemzedékek, mind pedig a ma élő polgárok és különösen a kiszolgáltatottabb helyzetű csoportok iránt, így a Covid19-válság során szerzett tapasztalatok alapján meg van győződve arról, hogy a változás lehetséges. Ezért a következő ajánlásokat fogalmazza meg:

Lehetséges új kezdeményezések

Jogalkotási intézkedések

9. tudomásul veszi a célravezetőségi vizsgálat azon megállapítását, hogy a környezeti levegő minőségéről szóló irányelvek részben eredményesek voltak a levegőminőség javításában, de van még mit javítani. Az RB azt ajánlja, hogy az irányelv felülvizsgálata során, a WHO ajánlásai alapján, vegyék fontolóra az ultrafinom részecskék és a korom esetleges figyelembevételét is, mivel mindkettő igen káros az egészségre. Szintén az egészségügyi hatások kapcsán a hangsúlyt a levegőminőség vizsgálatáról annak mérésére kellene áthelyezni, hogy az emberek milyen mértékben vannak kitéve a levegőszennyezésnek; várakozással tekint a vonatkozó, kellő időben érkező jogalkotási javaslatok elé, és adott esetben helyi és regionális szempontokat figyelembe vevő javaslatokkal hozzájárul majd ezekhez az eljárásokhoz;

10. egyetért azzal, hogy a jelenlegi ellenőrzési szabályok jó alapot biztosítanak ahhoz, hogy összehasonlítható és megbízható levegőminőség-mérési adatokhoz jussunk. Az egyes tagállamok által kialakított ellenőrzési rendszereket azonban még jobban össze kellene hangolni. Az RB azt ajánlja, hogy szorosabban vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat a mérőállomások helyének kijelölésébe;

11. megjegyzi, hogy az Európai Számvevőszék jelentése szerint az EU levegőminőségi normáit közel 20 évvel ezelőtt állapították meg, és hogy ezek némelyike messze elmarad a WHO iránymutatásaitól és az emberi egészségre gyakorolt hatásokkal kapcsolatos legfrissebb tudományos eredmények alapján ajánlott szinttől;

12. támogatja az Európai Bizottság arra vonatkozó bejelentését, hogy javasolni fogja, hogy a levegőminőségi előírásokat hozzák közelebb a – jelenleg felülvizsgálat alatt álló – WHO-iránymutatásokhoz, de felhívja a figyelmet az alábbi megfontolásokra. Figyelembe véve, hogy számos tagállam nem felel meg a jelenlegi előírásoknak, jó volna, ha szükség esetén további segítséget nyújtanának a végrehajtáshoz, illetve megfelelő és szigorúan ellenőrzött időhatárokat szabnának a megfelelésre. Az RB kimondottan hatékony módszernek tartja a kibocsátások szabályozását, és ezért javasolja, hogy fordítsanak nagyobb figyelmet annak szigorítására; ugyanakkor az RB üdvözli, hogy egyes tagállamok, régiók vagy városok már most is alkalmazhatnak – és alkalmaznak is – szigorúbb határértékeket;

13. kiemeli, hogy nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a kibocsátásszabályozásra, mivel a kibocsátások forrásnál történő csökkentése (a szennyezés megelőzése) révén jobb eredmények érhetők el a levegő tisztábbá tételében. A nemzeti kibocsátási határértékekről szóló irányelv ambiciózus csökkentési kötelezettségeket ír elő a tagállamok számára, de uniós szintű ágazati szabályozásra is szükség van. Uniós jogszabályokkal egyenlőbb versenyfeltételek biztosíthatók, mivel a szigorúbb helyi kibocsátáscsökkentési követelmények kedvezőtlen gazdasági hatásokkal járhatnak. Az uniós jogszabályoknak meg kell akadályozniuk továbbá a szennyezés például szomszéd városok, országok vagy földrészek közötti, illetve azáltal történő áthelyezését is, hogy a dízelüzemű gépjárműveket a használatukat betöltő nyugat-európai városokból Kelet-Európába, Afrikába vagy a világ más részeibe exportálják. Több figyelmet kell fordítani azokra a területekre, ahol a közelmúltban nem került sor szabályozásra: ilyen például a (szárazföldi) szállítás, a közúti közlekedés nem kipufogógáz-eredetű kibocsátásai (fékek és gumiabroncsok kopása), a dízelüzemű (városi villamosenergia-termelő) generátorok, a légi közlekedés vagy a kis méretű (<1 MW_{th}) tüzelőberendezések, például a háztartási fa- és széntüzelésű tűzhelyek és bojlerok. Kiemelt figyelmet kell fordítani a valós vezetési és használati körülményekre;

⁽⁴⁾ Szakpolitikai csomag a tisztább európai levegőért: <https://cor.europa.eu/hu/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-1217-2014>.

⁽⁵⁾ <https://cor.europa.eu/hu/news/Pages/consultation-air-quality.aspx>.

⁽⁶⁾ HL C 168., 2019.5.16., 27. o.

Finanszírozás

14. rámutat arra, hogy általában nem áll rendelkezésre kellő célzott uniós finanszírozás a levegőminőségi intézkedésekre, levegőminőségi tervek kidolgozására és végrehajtására, valamint általában a levegőminőség valós idejű nyomon követésére és javítására. A finanszírozáshoz jutás folyamata is nehéz, ezért azt jelentősen egyszerűsíteni kell, hogy sikeresek legyenek a finanszírozási pályázatok. Az ilyen finanszírozáshoz szükséges pénzügyi források előteremtése a „szennyező fizet” elven kell hogy alapuljon;

15. megjegyzi, hogy az erőteljes szállóporszennyezés különösen a nagy városi agglomerációkat, a nagymértékben iparosodott régiókat és az EU legszegényebb – és sok esetben energiaszegénységgel is szembesülő – területeit érinti. Az egyes ágazatok (mezőgazdaság, közlekedés, ipar és energiatermelés) átállását és a levegőszennyezést ezért integrált módon, testreszabott megközelítést alkalmazva kellene kezelni. A finanszírozás elengedhetetlen, mivel a levegőminőségi programok végrehajtásának sikere jelentős mértékben függ a pénzügyi forrásoktól. Emellett egyes régiókat nemcsak hátrányos társadalmi-gazdasági feltételek, hanem kedvezőtlen földrajzi vagy éghajlati viszonyok is sújtanak, ezért további segítségre van szükségük a levegőszennyezés elleni küzdelemhez;

16. hangsúlyozza, hogy a fenntarthatóságra való átállás és ezzel kapcsolatban a levegőminőség javítása kihívások elé állítja a helyi és regionális közösségeket. Az RB üdvözli az Európai Bizottság „*Uniós költségvetés – az európai helyreállítási terv motorja*” című közleményét, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy egyszerűsítse az uniós finanszírozáshoz való hozzáférést és bővítse az ezzel kapcsolatos lehetőségeket – különösen ami az ERFA-t, a LIFE-ot és az EMVA-t, valamint a Méltányos Átállást Támogató Alapot illeti, hiszen ezzel több célkitűzést lehetne elérni, ami hasznos a levegőminőség szempontjából is, különösen azokat a célkitűzéseket tekintve, amelyek a környezeti levegő minőségéről szóló irányelvek szerinti levegőminőségi tervekben szerepelnek. Ennek kapcsán mindenképpen biztosítani kell az EU által finanszírozott projektek és a nemzeti, regionális és helyi hatóságok politikái közötti koherenciát, hogy azok a lehető legnagyobb hatást tudják elérni. Ezért az RB arra kéri a tagállamokat és az Európai Bizottságot, hogy mozdítsák elő a helyi és regionális önkormányzatokkal való szoros együttműködést a megfelelő stratégiák, politikák és programok kidolgozása során;

17. kéri, hogy vezessenek be ösztönzőket, illetve ismerjék el a jól teljesítő helyi és regionális önkormányzatokat;

A végrehajtás javítása

Többszintű kormányzás, együttműködés, végrehajtás és érvényesítés

18. megjegyzi, hogy a célravezetőségi vizsgálat végrehajtással kapcsolatos problémákat említi, rámutatva arra, hogy a hiányos levegőminőségi tervek és az, hogy a tagállamok nem eléggé elkötelezettek a megfelelő intézkedések meghozatala iránt, jelentős késedelmet okozott a levegőminőségi előírások teljesítésében; rámutat, hogy a levegőminőségi tervek korlátozott hatékonyságának egyik fő okát a gépjárművekre vonatkozó korábbi, a valós vezetési körülményeknek nem megfelelő uniós kibocsátási határértékek jelentették;

19. megjegyzi, hogy a légszennyezés több különféle – természetes, határokon átnyúló, nemzeti, regionális és helyi (akár utcaszintű) – forrásból ered. A levegőszennyezés elleni küzdelem érdekében minden szinten csökkenteni kell a kibocsátásokat, hogy minden szint kivegye a részét a felelősségből. A valódi javuláshoz szoros és hatékonyabb együttműködésre és kommunikációra lesz szükség a különböző kormányzati szintek között. A regionális önkormányzatok koordinációs szerepet tölthetnének be a helyi és a nemzeti szint között, és össze kellene gyűjteni és terjeszteni kellene a bevált gyakorlatokat. Az együttműködést ki kell terjeszteni a vállalatokra, a tudományos testületekre és más érdekelt felekre, valamint a lakosságra is;

20. megjegyzi, hogy már rendelkezésre állnak olyan célzott eszközök, mint a TAIEX-EIR Peer-to-Peer, amelyeket számos tagállam és helyi és regionális önkormányzat sikerrel alkalmaz;

21. üdvözli azokat az erőfeszítéseket, melyek célja, hogy nemzetközi megállapodás szülessen a határokon átnyúló levegőszennyezésről. Mind az Európai Bizottság, mind a tagállamok aktívan részt vesznek bizonyos munkacsoportokban és együttműködési programokban a nagy távolságra jutó, országhatárokon átterjedő levegőszennyezésről szóló egyezmény (CLRTAP) (más néven az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága (ENSZ EGB) levegőminőségi egyezménye) keretében. Az RB üdvözli továbbá, hogy tavaly elindították a levegőszennyezéssel kapcsolatos nemzetközi együttműködés fórumát, amely az eddig összegyűjtött ismeretek terjesztésével és megosztásával felgyorsíthatja a levegőminőség javítását az egész világon. Hangsúlyozza továbbá, hogy fontos lehet a helyi és regionális önkormányzatok közötti határokon átnyúló együttműködés (mind az EU-n belül, mind az EU külső határain), és hogy az európai területi társulás (ETT) eszköze hasznos keretet biztosíthat az ilyen kezdeményezésekhez;

22. hangsúlyozza, hogy ágazatközi együttműködésre és a vonatkozó szakpolitikai területek közötti koherenciára van szükség. Az intézkedéseknek integráltan kell kezelniük a levegőszennyezés valamennyi forrását: a (közúti és nem közúti) közlekedést, az energiafogyasztást (a háztartások fűtését is ideértve), a mezőgazdasági ágazatokat és az ipart, figyelembe véve ugyanakkor más, vonatkozó szempontokat is, például az éghajlatváltozást vagy az egészséget. A fenti területekre vonatkozó politikák (pl. az energiatakarékosági intézkedések) kölcsönösen előnyösek lehetnek, de egyes intézkedések (pl. a biomassza-égetés előmozdítása vagy a dízelüzemű autók támogatása) rossz hatással lehetnek a levegőminőségre. Ki kell aknázni a szinergiákat, és kerülni kell a kontraproduktív rendelkezéseket. Az európai zöld megállapodás valamennyi vonatkozó intézkedését fel kell használni a jelenlegi levegőminőségi célkitűzések eléréséhez: nemcsak a szennyezőanyag-mentességi cselekvési tervet, hanem a 2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégiát, „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiát, a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet, a fenntartható és intelligens mobilitást és a klímarendeleetet is;

23. megjegyzi, hogy a kibocsátások csökkentése terén eddig a mezőgazdaság a legkevésbé hatékony ágazat (az ammónia a szálló por prekursora). Bár léteznek már műszakilag és gazdaságilag is életképes intézkedések a mezőgazdasági kibocsátások csökkentésére, egyelőre nem alkalmazzák őket széles körben. A környezeti fenntarthatóság javítása érdekében számos reformon keresztülment KAP elvileg jobban szolgálja a célok elérését. A KAP 2020 utáni jövőjéről szóló tárgyalások során fontolóra kell venni új vagy szigorúbb intézkedések bevezetését, többek között például az ökörendszereket;

24. üdvözli, hogy az Európai Bizottság további lépéseket szándékozik tenni a kibocsátásmentes mobilitás érdekében; fontolóra kell venni az alacsony kibocsátású és még inkább a kibocsátásmentes zónák harmonizálását Európa-szerte. Tisztában lévén azzal, hogy a Covid19 alatt a kijárási korlátozások során lezárt területeken a szennyezés csökkenése átmeneti jellegű, a városok már tettek lépéseket a forgalom hatásainak csökkentése érdekében – kiszélesítették a járdákat, mikromobilitási sávokat jelöltek ki, csökkentették a sebességhatárokat stb. Emellett nyilvánvalóvá vált, hogy a tömegközlekedési vállalatok számára sürgősen (uniós) finanszírozást kell biztosítani ahhoz, hogy fenntartsák működésüket, kevésbé szennyező járművekkel újítsák meg flottáikat, és elkerülhető legyen a magánközlekedésre való áttérés. Hangsúlyozza, hogy a benzin- és dízelüzemű járművekre vonatkozó szigorúbb kibocsátási előírások fontolóra vétele és javaslása során figyelembe kell venni az európai gyártók versenyképességét – kéri a belső égésű motorok közúti közlekedésből való kivezetését, és nagyra értékeli azokat a tagállamokat, régiókat és városokat, amelyek már kitérték a belső égésű motorral felszerelt gépkocsik beengedésének végső határidejét. Az RB ellenzi a belső égésű motorral felszerelt járművek vásárlásának jutalmazását. Javasolja többek között a kibocsátásmentes járműtechnológiák további előmozdítását és az európai vasúthálózatba történő beruházások felgyorsítását azért is, mivel ez az ingázók számára lehetséges és életképes alternatívát nyújthat;

25. felhívja a figyelmet a szilárd tüzelőanyagokkal való lakossági fűtés problémájára. A környezetbarát tervezésre vonatkozó jelenlegi jogszabályok nem tűnnek megfelelő megoldásnak; ezért szeretné, ha az Európai Bizottság a körforgásos gazdaságra vonatkozó stratégia keretében a fenntartható termékekkel kapcsolatos kezdeményezések összefüggésében foglalkozna ezzel a kérdéssel. Emellett az alacsony jövedelműeknek (energiaszegénység) jelentős támogatásra van szükségük, nemcsak a régi készülékek lecseréléséhez, hanem a jobb energiahatékonyságú készülékek megfizethető üzemeltetésének és karbantartásának biztosításához is, miközben meg kell vizsgálni az épületek szerkezetátalakításának ad hoc ösztönzőit az energiateljesítmény javítása érdekében. Az Európai Bizottságnak fontolóra kellene vennie a lakossági fűtésre használt tüzelőanyagok minőségére vonatkozó szabályok bevezetését is, és ösztönzőket – többek között pénzügyi ösztönzőket – kellene létrehoznia erre a célra;

26. arra ösztönzi a tagállamokat, hogy sürgősen készítsék el, illetve frissítsék nemzeti levegőszennyezés-csökkentési programjaikat, és azok kidolgozása és felülvizsgálata során vegyék figyelembe a helyi és regionális önkormányzatok javaslatait;

A nyilvánosság részvétele

27. megjegyzi, hogy jobban ki kell használni a meglévő informatikai megoldásokat, mobilalkalmazásokat és egyéb releváns eszközöket a nyilvánosság tájékoztatására, láthatóbbá téve a „láthatatlan gyilkost” a nyilvánosság figyelmének felkeltése érdekében. A tájékoztatásnak könnyen érthetőnek és hozzáférhetőnek kell lennie, és egészségügyi szempontokra is ki kell terjednie. Az európai levegőminőségi mutató (European Air Quality Index) jelenlegi weboldala⁽⁷⁾ átfogó tájékoztatást nyújt az európai levegőminőségről, de viszonylag ismeretlen, és szélesebb körben népszerűsíteni kell. Az oldalt modellezéssel is ki kellene egészíteni annak érdekében, hogy a mérőállomással nem rendelkező régióknak, kisebb falvaknak és vidéki területeknek is információkat nyújtson levegőminőségről;

(7) <http://airindex.eea.europa.eu>

28. javasolja a civil tudománnyal kapcsolatos erőfeszítések fokozását. A civil tudomány alkalmazásai nem helyettesíthetik a megfigyelési adatokat, mivel jelentősen gyengébb minőségű adatokat szolgáltatnak – és ezt egyértelműen tudatni kell a nagyközönséggel –, de kiegészíthetik azokat azáltal, hogy részletesebb információkat nyújtanak a légszennyezési tendenciákról, miközben aktívan bevonják a nyilvánosságot és növelik az emberek tudatosságát. Támogatni kell és fel kell gyorsítani az (alacsony költségű) érzékelők megbízhatóságának fokozására irányuló kutatási tevékenységeket, emellett fontos és üdvözlendő az Európai Szabványügyi Bizottságnak (CEN) a kompakt levegőminőség-ellenőrzőkre vonatkozó szabványokkal, valamint a levegőminőség modellezésével kapcsolatos jelenlegi munkája is;

29. javasolja, hogy tájékoztassák a közvéleményt mind a problémákról, mind pedig azokról a pozitív eredményekről, amelyek feltehetően a fellépésnek köszönhetőek – ideértve a kibocsátásmentes energiaformákban, például a megújuló vagy nukleáris energiában rejlő lehetőségeket –, mert így a tagállamok és a helyi és regionális önkormányzatok támogatást szerezhetnek az intézkedésekhez;

30. rámutat arra, hogy a polgároknak jelentős szerepet kell játszaniuk a légszennyezés visszaszorításában, nevezetesen azáltal, hogy életük számos területén megváltoztatják saját magatartásukat, ideértve a mobilitás, a fűtés, az ételkészítés-fogyasztás, de az általános fogyasztás szempontjait is, amiről sokuk még mindig nagyrészt nem is tud (bár a tudatosság szintje jelentősen eltér az EU-n belül). Ez a hozzájárulás fontos a kibocsátások csökkentése szempontjából, ezért a polgárokat a levegőminőségi tervek és intézkedések kidolgozásának legkorábbi szakaszától kezdve szorosabban be kell vonni a döntéshozatalba. Ezenkívül a levegőminőségi terveknek a szabályozási intézkedések mellett tartalmazniuk kell olyan intézkedéseket is, amelyek előmozdítják és támogatják a polgárok mobilitással kapcsolatos tudatosságát és magatartásbeli változásait, például a kevesebb autóhasználatot illetően. A helyi és regionális önkormányzatok ezt a ClairCity-hez hasonló rendszerek alkalmazásával könnyíthetik meg. Az RB sürgeti azonban, hogy ismerjék el és széles körben terjesszék a – polgárokat is bevonó – helyi kezdeményezéseket, például a fák ültetését és zöld falak kialakítását a városokban, valamint a városi levegő tisztítását és hűtését;

Harmonizáció, iránymutatás és végrehajtási jogi aktusok

31. kifejezetten a helyi és regionális önkormányzatokra szabott további iránymutatást szorgalmaz a levegőminőséggel kapcsolatos jelentéstételre és modellezésre vonatkozóan, tekintettel az e területen betöltött jelentős szerepükre. A jelentéstételi eszközöknek (ideértve az elektronikus jelentéstételt is) figyelembe kell venniük a helyi önkormányzatok igényeit. A helyi önkormányzatok nem feltétlenül rendelkeznek a szükséges technikai készségekkel vagy angol nyelvtudással bíró személyzettel. Az elektronikus jelentéstétel fejlesztése során figyelembe kell venni a helyi és regionális felhasználók sajátosságait, biztosítva a helyi és regionális önkormányzatokra ruházott jelentéstételi feladatokat, valamint az e területre vonatkozó hatásköreik és erőforrásaik közötti összhangot;

Részvétel hálózatokban és kezdeményezésekben

32. megjegyzi, hogy már ma is számos kezdeményezés és hálózat foglalkozik a levegőszennyezés kérdéseivel (az uniós városfejlesztési menetrend levegőminőséggel foglalkozó partnersége, az ENSZ EGB levegőminőségi egyezménye⁽⁸⁾ keretében létrehozott „Tiszta levegőt a városokban” elnevezésű szakértői testület, a Tiszta levegőt Európának fórum, a Polgármesterek Szövetsége stb.). Sokuk jelentős hozzáadott értéket nyújt a tiszta levegőre vonatkozó politikához, és az RB arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy aktívabban vegyenek részt ezekben az uniós szintű tevékenységekben;

33. üdvözli az Európai Bizottság új „Green City Accord” (GCA) kezdeményezését, melynek célja az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának javítása. A GCA vagy az RB és az Európai Bizottság által létrehozott, „a környezetvédelmi együttműködés technikai platformja” hasznos eszközök lehetnek ahhoz, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat az igényeiknek megfelelő legjobb kezdeményezések felé tereljük. Ezeknek a platformoknak emellett elő kell segíteniük az ENSZ EGB levegőminőségi egyezményéből, az Európai Bizottságtól, a Közös Kutatóközponttól, az Európai Környezetvédelmi Ügynökségtől vagy bármely más, a helyi és regionális önkormányzatokat a levegőminőség javításában segíteni képes hálózattól vagy szervezettől származó rendelkezésre álló eszközök, útmutató dokumentumok vagy egyéb releváns támogatás összegyűjtését és osztályozását. Célzott szakértői és technikai támogatást (pl. helyi kibocsátási jegyzékek összeállítása, alacsony kibocsátási övezetek kijelölése, a SHERPA modell alkalmazása stb.) is biztosítani kell, mivel a helyi és regionális önkormányzatoknak képzésre van szükségük az említett eszközök használatához;

A következő lépések

34. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy szigorítsa tovább az uniós szintű kibocsátási szabályok bizonyos szempontjait, és tegyen további lépéseket a hatékony és megerősített horizontális és vertikális együttműködés biztosítása érdekében, ugyanakkor sürgeti a tagállamokat és a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy keressenek jobb együttműködési és kommunikációs módszereket;

⁽⁸⁾ Egyezmény a nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről.

35. javasolja, hogy biztosítsanak könnyen hozzáférhető finanszírozást a helyi önkormányzatok és a kijelölt levegőminőségi övezetekre vonatkozó levegőminőségi tervekért felelős, a levegőminőséggel foglalkozó akkreditált szövetségek számára, elsőbbséget biztosítva a nagyobb légszennyezetséggű övezeteknek;
36. felhívja a figyelmet arra, hogy össze kell hangolni és kezelni kell az idevonatkozó hálózatokat, kezdeményezéseket, eszközöket és iránymutatásokat, amelyek már most is széles körű ismeret- és tapasztalatforrást jelentenek, és amelyek segítenék a helyi és regionális önkormányzatokat abban, hogy további műszaki szakértelemre és iránymutatásra alapozva javítsák a levegő tisztábbá tételére irányuló munkájukat.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 2-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

A Régiók Európai Bizottság véleménye – Ütemterv a tiszta hidrogénért – a helyi és regionális önkormányzatok hozzájárulása a klímasemleges Európához

(2020/C 324/07)

Előadó:	Birgit HONÉ (PES/DE), Alsó-Szászország szövetségi és európai ügyekért és regionális fejlesztésért felelős minisztere
Referenciaszöveg:	saját kezdeményezései vélemény

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A klímasemleges EU 2050 jelentősége

1. határozottan üdvözli, hogy az Európai Tanács támogatta azt a célkitűzést, hogy az EU 2050-ig klímasemleges legyen, és hogy az Európai Bizottság az európai klímarendelet⁽¹⁾ előterjesztésével arra törekszik, hogy ezt a célkitűzést jogszabályban rögzítse az EU számára;
2. hangsúlyozza, hogy a Covid19-válságot követően különösen fontos a környezeti és szociális szempontból fenntartható növekedés megteremtése. Az energia- és erőforrás-hatékony, éghajlatbarát technológiai és társadalmi innovációkat tartalmazó európai zöld megállapodás⁽²⁾ kulcsfontosságú eleme kell, hogy legyen a Covid19-járvány utáni gazdasági fellendülésnek. Ilyen jövőbemutató technológiaként határozottan támogatni kell most az EU-ban a tiszta hidrogén felhasználását;
3. ezért kifejezetten üdvözli, hogy az Európai Bizottság már korábban választ fog adni e véleménynek az uniós hidrogénstratégiára vonatkozó kérésére⁽³⁾; üdvözli továbbá, hogy az EU 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keretere vonatkozó felülvizsgált javaslat és az abban foglalt helyreállítási terv lehetővé teszi a tiszta hidrogénalapú gazdaság fejlesztésének fokozását, és arra kéri a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy a jogalkotási folyamat során őrizzék meg ezeket a lehetőségeket;
4. emlékeztet arra, hogy a klímasemlegesség célkitűzése magában foglalja a villamosenergia-ellátás, valamint a hűtés és fűtés teljes átalakítását, és mélyreható változásokat tesz szükségessé, különösen az iparban és a közlekedésben. Számos különböző, megújuló energián alapuló technológiai megoldásra lesz szükség. Az ígéretes technológiák gyorsabb megvalósításához azonban az is fontos, hogy ezek számára célzott támogatást lehessen nyújtani. A tiszta hidrogén és az abból származó szintetikus alapanyagok, üzem- és tüzelőanyagok⁽⁴⁾ a jövőben nélkülözhetetlenek lesznek e cél eléréséhez, ezért esetükben speciális támogatásra van szükség. Különös hangsúlyt kell fektetni a megújuló energiaforrásokból származó zöld hidrogénre;
5. a piac fejlődésének e korai szakaszában nyílt megközelítést tart előnyösnek a tiszta hidrogén lehetséges alkalmazásait illetően, mivel realiztikusnak tűnik, hogy sok ágazat bizonyos mértékben használni fogja majd a tiszta hidrogént. Emellett szükségesnek tartja, hogy a piac fejlődését követve az ígéretes alkalmazásokra összpontosítsanak;
6. ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy az átalakítási veszteségek következtében a tiszta hidrogén és az e-üzemanyagok a hatékonyság szempontjából hátrányt jelentenek a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia közvetlen felhasználásához képest, ami sok alkalmazás esetében még hosszú távon is valószínűleg magasabb költségeket eredményez majd. Ezért úgy gondoljuk, hogy közepes és hosszú távon a tiszta hidrogént/e-üzemanyagokat elsősorban azokon a területeken kell alkalmazni, ahol a hidrogént nyersanyagként használják, vagy ahol az

(1) Javaslat a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1999 rendelet (az európai klímarendelet) módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre (COM(2020) 80 final).

(2) A Bizottság közleménye -Az európai zöld megállapodás (COM(2019) 640 final).

(3) Lásd az ütemtervet – Ares(2020)2722353.

(4) Az egyszerűség kedvéért a szintetikus üzem- és tüzelőanyagokra a továbbiakban az „e-üzemanyag” megnevezést használjuk.

energiahatékonysági intézkedések és a közvetlen villamosítás nem jelent megoldást (pl. ammónia- és acélgártás, a nehéz gépjárművekkel végzett, illetve nagy távolságra történő szállítás, magas hőmérsékletet igénylő eljárások, szezonális villamosenergia-tárolás stb.), valamint az épített környezet/távfűtés olyan területein, ahol a hőszivattyúk vagy a hőhálózatok nem hatékonyak;

7. javasolja, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg, hogy az EU-ban (így a fejletlenebb NUTS II-es régiókban is) és a szomszédos régiókban (pl. a Közel-Keleten és Észak-Afrikában) milyen lehetőségek vannak zöld hidrogén előállítására. Ennek kapcsán kiemelt figyelmet kell fordítani a versenyre a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia közvetlen felhasználásával, mivel a különböző forgatókönyvek megvalósíthatóságának átfogó és részletes ismerete fontos eleme a zöld hidrogénalapú gazdaság kiépítésének Európában. Ezenkívül vizsgálni lehetne, hogy a kék hidrogén milyen mértékben használható átmeneti megoldásként;

8. ajánlja, hogy a tagállamok építsék be nemzeti energia- és klímaterveik (NEKT) 2023-ban aktualizálandó változatába a zöld hidrogénalapú gazdaság előmozdítását, és valamennyi szereplővel szoros együttműködésben alakítsanak ki integrált nemzeti hidrogénstratégiákat, amelyek végrehajtási intézkedéseket is tartalmaznak. Ezeknek a projekteknek a kidolgozása és végrehajtása során a tagállamoknak szorosan együtt kell működniük a regionális és helyi önkormányzatokkal, illetve azok nemzeti és regionális szövetségeivel, valamint a tudományos közösséggel. Az RB ajánlja, hogy minden tagállam vizsgálja meg a zöld hidrogén előállításának lehetőségeit;

Fenntarthatósági szempontok

9. hangsúlyozza, hogy hosszú távon csak a víz megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiával történő elektrolízise révén előállított hidrogén („zöld hidrogén”) jelent fenntartható hidrogéntermelési módszert. Ezért a hidrogénalapú gazdaság kiépítése során az EU és a tagállamok erőfeszítéseinek középpontjában a zöld hidrogénnek kell állnia. Amíg nem áll rendelkezésre elegendő mennyiség, az átmeneti technológiai megoldások – például a kék hidrogén – hozzájárulhatnak a jelenlegi hidrogéngyártásból származó szén-dioxid-kibocsátás csökkentéséhez. Biztosítani kell, hogy ez nem akadályozza a zöld hidrogénnre való átállást a hidrogénalapú gazdaság kiépítése során. Az ideiglenes megoldásoknak a zöld hidrogénhez képest tényleges, jelentős előnyöket kell kínálniuk a költségek és a végrehajtás sebessége tekintetében, és nem teremthetnek ún. hosszú távú ösvényfüggőségeket;

10. szükségesnek tartja a hidrogén/e-üzemanyagok átfogó és átlátható fenntarthatósági osztályozását és tanúsítását, valamint az ezen alapuló tanúsítványok átfogó és kötelező használatát. A zöld hidrogén piaca csak igényesen, egyértelműen és differenciáltan kidolgozott, a kék és a zöld hidrogén megkülönböztetését is lehetővé tevő tanúsítványok révén alakulhat ki. Az RB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az Európai Gázszabályozási Fórum (madridi fórum) keretében aktívan mozdítsa elő a gázosztályozási folyamatot, és mielőbb terjesszen elő javaslatot egy olyan osztályozási és tanúsítási rendszerre, amely összhangban van a megújuló energia tanúsítására vonatkozó hatályos jogszabályokkal. Azt kéri ezzel kapcsolatban, hogy vizsgálják meg annak lehetőségét, hogy összevonják az eredetigazolásokat (a megújulóenergia-irányelv, azaz RED II 19. cikke) és a fenntarthatósági tanúsítványokat (a RED II 25–31. cikke) meglévő párhuzamos rendszereit. Az Európai Bizottságnak támogatni kellene a tanúsítványok/eredetigazolásokat létrehozandó európai rendszerének nemzetközi szintű terjesztését;

A régiók különleges szerepe

11. hangsúlyozza, hogy a zöld hidrogén lehetőséget kínál a decentralizált termelésre és felhasználásra, és ezért része lehet egy decentralizáltabb jövőbeli energiaellátásnak, ahogyan azt az Európai Bizottság hosszú távú, „Tiszta bolygót mindenkinek” elnevezésű stratégiája⁽⁵⁾ is felvázolja, és az RB is támogatja⁽⁶⁾. A zöld hidrogén előmozdíthatja a regionális és helyi fejlődést, mivel így az értéklánc fontos részei épülhetnek fel a régiókban és a településeken, aminek pozitív hatása lehet a foglalkoztatásra és a kkv-kra. Ezenkívül a zöld hidrogén előállításából származó hőtöbblet felhasználható a helyi és regionális hőellátásban, és a bizonyos folyamatok során melléktermékként keletkező hidrogént helyi és regionális szinten is fel lehet használni a hidrogén visszanyerésével összefüggésben;

⁽⁵⁾ COM(2018) 773 final.

⁽⁶⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A Párizsi Megállapodás végrehajtása regionális és helyi szinten megvalósított, innovatív és fenntartható energetikai átállás révén (HL C 39., 2020.2.5., 72. o.). A Régiók Bizottsága véleménye – Tiszta bolygót mindenkinek – Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímabarát gazdaságról (HL C 404., 2019.11.29., 58. o.).

12. nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok döntő szerepet játszanak a hidrogénalapú gazdaság megvalósításában. Számos helyi és regionális önkormányzat hidrogénstratégiákat, támogatási programokat és konkrét projekteket dolgoz ki, például az „európai hidrogénvölgyek partnerségének” (European Hydrogen Valleys Partnership) keretében⁽⁷⁾. A helyi körülmények részletes ismerete, a helyi szereplőkkel való kapcsolatok, a tervezési és engedélyezési folyamatok felügyelete, valamint a különböző regionális és helyi ösztönző és finanszírozási lehetőségek, a közbeszerzés, valamint a szak- és tudományos (tovább)képzéssel kapcsolatos kompetenciák nélkülözhetlenné teszik a helyi és regionális önkormányzatokat a piacfejlesztésben;

13. hangsúlyozza ennek kapcsán, hogy a régiók a zöld hidrogénre vonatkozó regionális stratégiák és támogatási programok kidolgozásában fontos hálózatépítési szerepet tölthetnek be a zöld hidrogénre vonatkozó regionális értékláncok integrált fejlesztése céljából. A termelés és a felhasználás közelsége lehetővé teszi számukra, hogy először regionális hidrogénhálózatokat építsenek ki, amelyek idővel kiterjeszthetők. A központosított, nagyszabású hidrogénellátást az ipari klaszterekben össze lehet hangolni az iparhoz, a mobilitáshoz, az épületekhez és a hálózat-kiegyenlítéshez kapcsolódó decentralizált kereslettel az ipari klaszterek környezetében, regionális, nemzeti és nemzetközi szinten (ágazati összekapcsolás). A kikötőkhöz közeli helyszínek e téren különösen vonzóak lehetnek, mivel hosszú távon a hidrogén/e-üzemanyagok behozatala szempontjából is kedvező a fekvésük. Az RB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy támogassa a zöld hidrogén értékláncára és klaszterekre vonatkozó ilyen regionális stratégiák és programok kidolgozását és végrehajtását;

A piacfejlesztés összehangolása

14. emlékeztet arra, hogy a zöld hidrogénpiac nem fejlődhet jelentős – többek között a magánszektor részéről megvalósuló – beruházások nélkül. Ezek a beruházások csak akkor indíthatók el, ha bízunk a piac hosszú távú fejlődésében. Nagyra törő és kötelező erejű célok kijelölése, egy egyértelmű jogi keret, valamint egy részletesen kidolgozott stratégia és a zöld hidrogénre vonatkozó konkrét ütemterv segíthetik a bizalomépítést;

15. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a beharangozott uniós hidrogénstratégiában dolgozzon ki egy uniós szintű jövőképet – elsősorban a zöld hidrogén tekintetében, 2030-ra és 2050-re, és nyújtson kitekintést arról, hogy milyen területeken lehet felhasználni a zöld hidrogént, hogyan lehet azt elterjeszteni a piacon, és hogy miként támogatnak majd további innovációkat az ebben a véleményben szereplő ajánlásokat figyelembe véve;

16. azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy az uniós hidrogénstratégiával egy olyan, nem jogalkotási és jogalkotási intézkedésekből álló integrált ütemtervet terjesszen elő az európai tiszta hidrogénalapú gazdaság és a belső hidrogénpiac kiépítésére vonatkozóan, amely e vélemény ajánlásain és a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek stratégiai fórumának ajánlásain alapul. Az uniós hidrogénstratégiának nagyra törő célokat kellene kijelölnie a környezetbarát hidrogéntermelési kapacitások tekintetében, ehhez a regionális termelési potenciálok elemzésére támaszkodva, és elő kellene mozdítania a hidrogéntermelés és -felhasználás szisztematikus bővítését, a megfelelő értékláncok létrehozásával. A stratégiának hozzá kell járulnia a kínálat, a kereslet és az infrastruktúra fejlesztésének uniós szintű összehangolásához, valamint a szabályozási tevékenységek és a támogatás uniós, tagállami, illetve helyi és regionális szintű összehangolásához, különös figyelmet fordítva a régiók a régiók említett hálózatépítő szerepére a termelés növelése és a „zöld” hidrogén alkalmazása terén az energetikai és ipari alapterületekre való átállás során;

17. úgy véli, hogy a zöld hidrogénalapú gazdaság fejlesztése az európai zöld megállapodás által elérni kívánt fenntartható iparpolitika sarokpillére; rámutat, hogy ahhoz, hogy a zöld hidrogén versenyképessé váljon, szükség van az elektrolizáló technológia gigawattos nagyságrendű kiterjesztésére. Az uniós tagállamok elektrolizáló cellát gyártó ipara ezen a téren új (foglalkoztatási) lehetőséget és nemzetközi exportpotenciált kínál. Az RB nyomatékosan kéri az Európai Bizottságot ezek támogatására. Hangsúlyozza, hogy az európai régiókat – az iparral együtt – be kell vonni a hidrogénre vonatkozó ágazatközi értékláncok kialakításába, amelyek összekapcsolják a kínálatot, az infrastruktúrát és a keresletet. Sürgeti az Európai Bizottságot, hogy az új európai iparstratégia végrehajtásának⁽⁸⁾ keretében mozdítsa elő a zöld hidrogéntekológiák és -rendszerek vezető piacait, valamint alkalmazásukat a klímasemleges termeléshez, különösen az acél-, a cement- és a vegyiparban. Kéri, hogy az Európai Bizottság mielőbb fogadja el az általa bejelentett, tiszta acélra vonatkozó uniós stratégiát, és összpontosítsa a zöld hidrogén használatára;

⁽⁷⁾ Az „intelligens szakosodási platform” (S3P) égisze alatt.

⁽⁸⁾ COM(2020) 102 final.

18. melegen üdvözlö a Tiszta Hidrogén Európai Szövetség létrehozását, amelyet az új ipari stratégiában jelentettek be. Az RB kéri, hogy ezt a szövetséget gyorsan hozzák létre, a zöld hidrogénre összpontosítsanak, és segítsék az EU-t abban, hogy úttörő szerepet játsszon ebben a kulcsfontosságú technológiában azáltal, hogy hozzájárul a koordinációhoz, valamint az ismeretek és tapasztalatok cseréjéhez. Az RB kéri, hogy az Európai Bizottság bejelentésének megfelelően következetesen vonják be a régiókat és a kvv-kat a szövetség munkájába;

19. felhívja a figyelmet arra, hogy az azonos energiahordozók használata miatt elmélyül az ágazati integráció, és emiatt az ágazatokat egyre inkább rendszerszinten kell megközelíteni. Hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság integrált energiarendszert célzó stratégiájában és uniós hidrogénstratégiájában⁽⁹⁾ ki kell emelni, hogy a jövőbeli energetikai és gazdasági rendszerben milyen rendszerszintű jelentőséggel bír a zöld hidrogén a többi szektorintegrációs energiaformához (például a villamos energiához, a megújuló gázokhoz és az e-üzemanyagokhoz) képest, és fel kell vázolni rendszerközpontú végrehajtási módszereket. Emellett fel kell vázolnia rendszerközpontú végrehajtási módszereket arról, hogy hogyan lehet kiigazított és új piaci szabályokkal gyorsan létrehozni egy olyan működő hidrogénpiacot, amely egyrészt lehetővé teszi a hidrogéntermelés és -felhasználás dinamikus fejlődését, másrészt jól integrálódik a villamosenergia- és gázpiacba;

Támogató keretszabályozás és infrastruktúrafejlesztés az európai zöld megállapodás keretében

20. hangsúlyozza, hogy Európában az jelenti a zöld hidrogén piaci fejlődésének alapját, hogy a villamosenergia-termelésben fellendül a megújuló energiák alkalmazása. Kéri, hogy a 2030-ra vonatkozó uniós éghajlat-politikai célok szigorításának fényében vizsgálják felül a megújulóenergia-irányelvet (RED II), és ennek megfelelően emeljék meg a megújuló energiának a teljes bruttó energiafogyasztáson belüli arányára vonatkozó uniós célt. Arra biztatja a tagállamokat és a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy ambiciózus nemzeti, regionális és helyi célokat tűzzenek ki a megújuló energiákra vonatkozó stratégia lendületet ad ennek az ágazatnak, többek között a zöld hidrogén tengeri előállítására irányuló innovációs projektek finanszírozása révén;

21. javasolja, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg, hogy a RED II és a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elegendő ösztönzőt biztosítsanak-e az ipari szén-dioxid-kibocsátáson és a szén-dioxid-leválasztáson és -hasznosításon (CCU) alapuló e-üzemanyagok használatához egy átmeneti időszakban. Ennek során azonban biztosítani kell, hogy az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésének kétszeres beszámítása, valamint az e-üzemanyagok „megújulóként” való teljes beszámítása elkerülhető legyen;

22. kéri továbbá, hogy az EVR II keretében mielőbb dolgozzanak ki olyan felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat, amelyek egyértelmű helyzetet teremtenek a hidrogéntermeléshez használt villamosenergia-hálózatok osztályozása (az EVR II 27. cikke) és a szintetikus üzemanyagokra vonatkozó ÜHG-kibocsátáscsökkentési minimumkövetelmények (az EVR II 25. cikke) terén;

23. hangsúlyozza, hogy a villamosenergia-hálózat hidrogéntermelésre való felhasználása során biztosítani kell az elektrolízis hálózat- és rendszerbarát működését (keresletoldali szabályozás); kéri, hogy az EU hidrogénstratégiájába, valamint a nemzeti és regionális szintű hidrogénstratégiákba építsék be a további zöldvillamosenergia-termelési kapacitások létrehozását az elektrolízishez;

24. felhívja a figyelmet arra, hogy a külső költségek internalizálása egyenlő versenyfeltételeket teremt a különböző energiaforrások számára, és növeli a zöld hidrogén gazdasági vonzerejét. Ezért támogatja az energiaadó-irányelv átfogó felülvizsgálatát azzal a céllal, hogy az energiaadóztatást összehangolják az európai zöld megállapodás céljaival, illetve az irányelv hatálya alá vonják a hidrogént és az e-üzemanyagokat. Arra ösztönzi a tagállamokat, hogy használják ki a környezetvédelmi adók vonatkozásában már meglévő mozgásteret, és a többletbevételeket az alacsony szén-dioxid-kibocsátású villamos energia adóterhének csökkentésére használják fel;

25. hangsúlyozza, hogy az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (EU ETS) fontos ösztönzést jelent az ÜHG-kibocsátás csökkentéséhez az energiaigényes iparágakban (pl. a vegyiparban és az acéliparban), ahol a zöld hidrogén kulcsfontosságú dekarbonizációs lehetőséget jelent. A kibocsátáskereskedelmi irányelv felülvizsgálata során figyelembe kell venni a 2030-ra kitűzött új éghajlat-politikai célokat, például a lineáris csökkentési tényező megemelésével. A beruházásbiztonságot növelni lehetne azzal, ha az EU ETS-hez egy minimálárat is kapcsolnának;

26. támogatja egy, az importált fogyasztási cikkek karbonintenzitását ellensúlyozó, a WTO előírásainak megfelelő, alkalmas mechanizmus⁽¹⁰⁾ kialakítását olyan, harmadik országokból importált termékekre, amelyek előállítása magas szén-dioxid-kibocsátással jár, és amelyek erős nemzetközi versenynek vannak kitéve. Egy ilyen rendszer – egy kiigazított uniós kibocsátáskereskedelmi rendszerrel kombinálva – jelentős ösztönzést jelenthetne a zöld hidrogén energiaigényes iparágakban való használatához;

⁽⁹⁾ Lásd az Európai Bizottság ütemtervét – Ares(2020)2722353.

⁽¹⁰⁾ Lásd a bevezető hatásvizsgálatot, Ares(2020)1350037.

27. szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság vizsgálja felül a transeurópai energetikai infrastruktúráról (TEN-E) szóló rendeletet⁽¹¹⁾ és az európai gázpiacra vonatkozó uniós előírásokat – mindenekelött az 2009/73/EK uniós földgázirányelvet⁽¹²⁾ – oly módon, hogy lehetőség nyíljon a zöld hidrogénalapú gazdaság – és ennek keretében a hidrogén EU-n belüli szállítása – dinamikus fejlődésére. Ide tartozik például az egységes és világos szabványok meghatározása (pl. a hidrogén megengedhető részaránya a földgázhálózatban), a közös érdekű projektekre vonatkozó előírások megfelelő kiigazítása a TEN-T alapján, a villamosenergia- és gázinfrastruktúra összehangolt tervezése, a meglévő gázinfrastruktúra átminősítése, valamint egyértelmű szabályok kidolgozása a megújuló energiából nyert és tanúsítással ellátott hidrogén földgázhálózatba történő betáplálására, valamint az állami hidrogénhálózatok szabályozási alapjainak kialakítása. Szükséges emellett az állami hidrogénhálózatok szabályozási alapjainak kialakítása, megkülönböztetésmentes hálózati hozzáférést biztosítva. Az RB rámutat arra, hogy a külön hidrogénhálózatok kiépítése és bővítése fontos előfeltétele annak, hogy a hidrogén tiszta formában rendelkezésre álljon az olyan, prioritást élvező alkalmazások számára, amelyek esetében a hidrogénnek ma nem látható semmilyen alternatívája;

28. úgy véli, hogy a transeurópai közlekedési hálózatról (TEN-T) szóló rendelet felülvizsgálatával sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni a tehergépjárművek és távolsági buszok, valamint a belvízi hajók alacsony szén-dioxid-kibocsátású meghajtási technológiáira, például a hidrogén üzemanyagcellákon és felsővezetékeken keresztül árammal ellátott villanymotorokra, illetve egyéb olyan energiahordozókra, amelyek megfelelnek a fenntarthatóság és az alacsonyabb üvegházhatásúgáz-kibocsátás követelményeinek. A megfelelő infrastruktúra – először is a törzshálózati folyosók mentén történő – kiépítése elengedhetetlen ahhoz, hogy elterjedjenek ezek a technológiák. Fontos, hogy az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) elegendő finanszírozást biztosítson erre a célra. Az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről szóló irányelv felülvizsgálata lehetővé teszi konkrét követelmények megállapítását a hidrogéntöltő-állomások tagállamon belüli hálózatsűrűségére vonatkozóan;

29. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tegye lehetővé a hidrogén szállítására szolgáló csővezeték-infrastruktúra és a tárolási infrastruktúra létrehozásának támogatását (új csővezeték építése vagy a meglévő gázvezeték átalakítása); hangsúlyozza, hogy az ipari klaszterek közötti, határokon átnyúló hidrogéninfrastruktúra fejlesztése és finanszírozása gazdasági lehetőségeket kínál. Az új energiainfrastruktúrát igénylő más ágazatokkal való együttműködés a területrendezés és a költséghatékonyág miatt tanácsos;

30. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a fenntartható és intelligens mobilitásra vonatkozóan bejelentett stratégiájának részeként kezelje prioritásként a zöld hidrogén és az e-üzemanyagok használatát az elektromos mobilitás kiegészítéseként a nehéz tehergépjárművek, a tömegközlekedés, a vízi közlekedés és a légi közlekedés terén. Ehhez egyértelmű és megbízható ütemtervre és európai szabályozási keretre van szükség, amely lehetővé teszi, hogy ösztönözzék az alacsony kibocsátású járművek használatát a meglévő útdíjszedési rendszerekben;

Ösztönzés pénzügyi és szabályozási intézkedések, valamint állami támogatás révén

31. hangsúlyozza, hogy a zöld hidrogénalapú gazdaság kiépítését, különösen a termelés fejlesztését közpénzből kell támogatni, mivel a zöld hidrogén jelenleg gazdaságilag nem életképes. Az RB rámutat, hogy a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatások felülvizsgálata során fenn kell tartani vagy növelni kell a támogatási eszközök mozgásterét, hogy a piac mielőbb fejlődésnek indulhasson;

32. emlékeztet arra, hogy mind a beruházási költségek, mind pedig a villamosenergia-költségek fontos összetevői a zöld hidrogén előállítási költségének. Elvben kínálati és keresleti oldali eszközök egyaránt rendelkezésre állnak a zöld hidrogén előállításának ösztönzésére. Ezekkel az eszközökkel – kialakításuktól függően – hasonló hatásokat lehet elérni. A kínálati oldali eszközökhöz tartozhatnak a beruházási támogatások és az átvételi árak. Az RB hangsúlyozza, hogy a villamosenergia-ágazatban szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a meghatározott időszakokra szóló, garantált bevételek lehetővé tehetik a termelési kapacitás növelését. Annak érdekében, hogy mégis legyen versenyképyszer, mind az átvételi árakra, mind pedig a beruházási támogatásokra a kezdetektől fogva pályázatokat lehet kiírni;

33. hangsúlyozza, hogy a szabályozási intézkedések bizonyos ágazatokban vagy alkalmazási területeken növelhetik a zöld hidrogén iránti keresletet, ami pedig ösztönzi a termelés bővítését. Megbízható kereslet alakulhat ki a zöld hidrogén, illetve az e-üzemanyagok iránt, ha az érintett ágazatokban az ÜHG-kibocsátás csökkentésére vonatkozó célkitűzéseket olyan eszközökkel kombinálják, mint a kötelező hozzákeverési kvóták (pl. a légi és tengeri közlekedésben), az üzemanyag-forgalmazókra vonatkozó ÜHG-csökkentési kvóták vagy a flottákra vonatkozó szén-dioxid-határértékek (pl.

⁽¹¹⁾ Lásd a bevezető hatásvizsgálatot, Ares(2020)2487772.

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/73/EK irányelve (2009. július 13.) a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 94. o.).

tehergépkocsik, távolsági buszok vagy belvízi hajók esetén). Ebben az összefüggésben az RB arra kéri a tagállamokat, hogy az RED II végrehajtása során használják ki a jogszabályi mozgásteret a zöld hidrogén/e-üzemanyagok támogatására. A már jelenleg is nagy mennyiségű hidrogént igénylő alkalmazások számára alternatívát jelenthetnek a különböző ügyletek (Carbon Contracts for Difference, CCfD), amelyek ellensúlyozzák a felhasználók tényleges ÜHG-elkerülési költségei és az aktuális szén-dioxid-ár közötti különbséget;

34. rámutat, hogy a közbeszerzés is generálhat érezhető és kiszámítható keresletet. A helyi és regionális önkormányzatok fontos szerepet játszhatnak ebben, mivel az önkormányzatok és az önkormányzati vállalatok járműflottái (pl. utcacakarítás, hulladékártalmatlanítás, közösségi közlekedés és taxik) egyre érdekesebbnek bizonyulnak a zöld hidrogén és más klímasemleges meghajtási technológiák alkalmazása tekintetében;

35. üdvözli a zöld hidrogénnel kapcsolatos, közös európai érdeket szolgáló fontos projektek (Important Projects of Common European Interest, IPCEI) létrehozására irányuló kezdeményezéseket. Szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság hozza létre a zöld hidrogénre vonatkozó IPCEI-projektek jogi keretét, a tagállamok pedig használják ki ezeket a projekteket arra, hogy megnyissák az utat nagyszabású demonstrációs projektek előtt. Különös figyelmet kell fordítani arra, hogy szinergiák jöjjenek létre a hidrogénnel kapcsolatos különféle IPCEI-projektek között, így kerülve el „a tyúk vagy a tojás” dilemmát a zöld hidrogén értékláncának kiépítésében;

36. kéri, hogy az EU ETS innovációs és modernizációs alapján keresztül szélesebb körűen támogassák a zöld hidrogénnel kapcsolatos demonstrációs projekteket, illetve az InvestEU programon keresztül célzottan a zöld hidrogént. Arra biztatja a tagállamokat és a régiókat, hogy az esb-alapokat, köztük az Interreget a következő finanszírozási időszakban regionális, helyi és régiókon átívelő hidrogénklaszterek kiépítésére és megerősítésére is használják fel. Hangsúlyozza, hogy minden szinten szinergiákat kell kialakítani az ilyen támogatások, az IPCEI és a kutatásfinanszírozás között;

37. üdvözli az energiaszektorra vonatkozó új finanszírozási politikát, amelyről az Európai Beruházási Bank (EBB) határozott, ideértve az InnovFin tanácsadó program keretében alkalmazandó új finanszírozási módszerek kidolgozását is. Ehhez kapcsolódóan kéri, hogy az EBB nyújtson jelentős támogatást a zöld hidrogénhez, olyan finanszírozási módszerekkel, amelyek a kkv-k és a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a velük foglalkozó fejlesztési bankok számára is előnyösek;

38. úgy véli, hogy az uniós szintű egyablakos ügyintézés (one-stop shop) nagyban megkönnyíthetné a vállalkozások, köztük a kkv-k, valamint a régiók és városok számára a projektfinanszírozáshoz való hozzáférést;

39. javasolja a tagállamoknak, hogy a helyi és regionális önkormányzatokkal, illetve azok nemzeti és regionális szövetségeivel szoros együttműködésben egészítsék ki az uniós finanszírozást olyan nemzeti programokkal, amelyek nagyobb volumenű demonstrációs projektekre és gyakorlati jellegű kísérleti együttműködésekre, valamint a hidrogénnel foglalkozó régiók nemzeti hálózatba szervezésére és a köztük folytatandó tapasztalatcserére irányulnak;

40. hangsúlyozza, hogy hosszú távú jelzésekre van szükség ahhoz, hogy a magánszektor tőkemozgásait a zöld hidrogénalapú gazdaságra való átállásra irányuló beruházások felé tereljék, többek között az innovatív kkv-k javára. Ezzel kapcsolatban támogatásra számít az Európai Bizottság részéről a fenntartható finanszírozásra vonatkozó, már beharangozott stratégiában;

Kutatás és innováció

41. hangsúlyozza, hogy a kutatás és az innováció a zöld hidrogén előállításának és alkalmazásának széles körű kiépítésében is döntően fontos szerepet játszik. A K+I-nak arra kell összpontosítania, hogy az értéklánc valamennyi szegmensében csökkenjenek a költségek, illetve javuljon a létesítmények szabályozhatósága, hatékonysága és élettartama. Az RB ezért azt ajánlja, hogy az Európai horizont program keretében, többek között a zöld megállapodással kapcsolatos küldetésekben („Green Deal Missions”), az európai stratégiai energiatechnológiai (SET) tervben és az Európai Innovációs Tanácsban (EIC) helyezzenek külön hangsúlyt a zöld hidrogénre;

42. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechnológiai Közös Vállalkozás (FCH Közös Vállalkozás) utódjaként az Európai horizont keretében jöjjön létre egy tiszta hidrogéntechnológiával foglalkozó európai partnerség⁽¹³⁾. Ajánlja, hogy javítsák a partnerség finanszírozási forrásait, valamint mechanizmusát és szerkezetét az FCH Közös Vállalkozáshoz képest, figyelembe véve a helyi és regionális önkormányzatok

⁽¹³⁾ Lásd a bevezető hatásvizsgálatot, Ares(2019)4972390.

különleges jelentőségét is, mivel így több, a zöld hidrogén EU-n belüli előállítására irányuló demonstrációs projektet lehet támogatni, többek között az európai hidrogénvölgyek partnerségének keretében. Hangsúlyozza, hogy a partnerség fontos céljai közé kell sorolni a tudásátadás és a tapasztalatcsere javítását a régiók között, az uniós intézmények, a tagállamok és a helyi és regionális önkormányzatok között, de a vállalkozások között is;

43. arra buzdítja a tagállamokat és a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy a felsőoktatás és szakképzés terén meglévő hatásköreik keretében a zöld hidrogén teljes értékláncához kapcsolódóan mozdítsák elő a szakemberek és kutatók képzsét. Emellett megfelelő tanácsadási szolgáltatásokat kellene létrehozniuk (illetve a meglévőket fejleszteniük), különösen a kkv-k számára. Az RB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy támogassa ezeket az erőfeszítéseket, mindenképp az új európai iparstratégiában⁽¹⁴⁾ bejelentett új európai „késztségfejlesztési paktum” és az európai oktatási térség keretében;

Nemzetközi dimenzió

44. felhívja a figyelmet arra, hogy hosszú távon a hidrogén/e-üzemanyagok iránti kereslet jelentős részét valószínűleg a nagyon jó megújuló erőforrásokkal rendelkező régiókból származó importtal elégítik majd ki. Ebben az esetben az importált hidrogénre/e-üzemanyagokra ugyanolyan szigorú fenntarthatósági kritériumokat kell alkalmazni. Ajánlja, hogy a zöld hidrogénre vonatkozó, szorgalmazott ütemtervben vegyék figyelembe a zöld hidrogén/e-üzemanyagok harmadik országokbeli előállítását és az EU-ba történő szállítást. Az RB arra is ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a nemzetközi tiszta hidrogénalapú gazdaság összehangolt, a zöld hidrogénre összpontosító fejlesztésének támogatása érdekében már korai szakaszban alakítson ki együttműködést a potenciális exportáló országokkal, de más importáló országokkal (pl. Japánnal) is. Ezt ki kell egészíteni a megfelelő nemzetközi kezdeményezések – például a tiszta energiáról szóló miniszteri találkozók keretében megvalósuló hidrogénkezdeményezés és az Innovációs küldetés – megerősítésével. Az európai hidrogénvölgyek partnerségéhez hasonlóan ebbe is be kell vonni a helyi és regionális önkormányzatokat.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 2-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁴⁾ COM(2020) 102 final.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozása

(2020/C 324/08)

Előadó: Roby BIWER (LU/PES), Bettembourg képviselő-testületének tagja, Luxemburg

Referenciaszöveg: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról

COM(2019) 352 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. üdvözli az Európai Bizottság elköteleződését a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló erőfeszítések fokozása iránt; azonban sajnálattal állapítja meg, hogy az előterjesztett javaslatok hatóköre korlátozott;
2. elismeri az Európai Unió elmúlt évtizedek során tett erőfeszítéseit az erdővel borított területek növelése érdekében, amit többek között kiterjedt erdőtelepítési programok révén, illetve a tagállamok szigorú, újraerdősítést és természetes újulatot garantáló erdészeti jogszabályainak köszönhetően igyekezett elérni; aggodalmát fejezi ki azonban a globális erdőpusztulás riasztó mértéke kapcsán, különösen az érintetlen és a gazdálkodás alatt álló erdőket is magában foglaló természetes erdők esetében ⁽¹⁾;
3. hangsúlyozza a természetes erdőknek mint a biológiai sokféleség kiemelt területeinek jelentőségét, amelyek ökoszisztéma-szolgáltatásaikkal hozzájárulnak az emberi egészséghez (gyógyszeripari felhasználás, élelmezés, gyógynövények) és a társadalmi befogadáshoz (mentális egészség, vidéki foglalkoztatás elősegítése, ökoturizmus stb.), valamint kulcsfontosságú szerepet töltenek be az elsivatagosodás, az áradások, a hidrogeológiai szerkezetek pusztulása, a talajerózió, a szélsőséges időjárás, a csapadékmennyiség csökkenése, a légszennyezés stb. elleni védelemben; elismeri továbbá, hogy a fenntarthatóan kezelt, a telepített és az idősebb őshonos erdők hozzájárulnak a biológiai sokféleség védelméhez és megőrzéséhez;
4. elismeri, hogy az erdőirtás igen összetett jelenség számos kiváltó okkal, amelyek közül a legjelentősebb a világ egyre növekvő népességének élelmezés, takarmány, bioenergia, faanyag és egyéb árucikkek iránti fokozódó igénye; ugyanakkor hangsúlyozza, hogy az erdőirtás az emberi eredetű üvegházhatásúgáz-kibocsátás második legjelentősebb forrása, és a biológiai sokféleség csökkenését kiváltó fő tényezők egyike ⁽²⁾;
5. hangsúlyozza, hogy az erdővel borított területek csökkenésének megállítása számos előnnyel járhat az emberek és az ökoszisztémák számára, beleértve a biológiai sokféleség megőrzését, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését szénelnyelés révén – ami az éghajlatváltozás mérséklésének egyik leghatékonyabb módja –, valamint olyan ökoszisztéma-szolgáltatások biztosítását, amelyek felfrissenítik a fenntartható növekedést, továbbá az olyan új erdei biogazdaságot, amely a források észszerű és fenntartható felhasználásán alapul;
6. arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy a nemzeti, regionális és helyi eltérések figyelembevételére alkalmas szabályozási intézkedések és ajánlások előterjesztésével gondoskodjanak róla, hogy hatékonyan fel lehessen venni a küzdelmet az erdőirtással, illetve a szénkészletet biztosító és biológiai sokféleség által jellemzett természetes erdei ökoszisztémák pusztulásával szemben, és a megfelelő finanszírozást is biztosítsák ehhez;
7. hangsúlyozza, hogy az erdők helyreállítása – különösen azokban az európai régiókban, ahol leginkább jellemző az erdőirtás – továbbra is az egyik legeredményesebb stratégia az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és hatásainak mérséklésére. E tekintetben egyre jelentősebb szerep juthat az agrárerdészeti rendszerek kiterjesztésének, ami a szántókon és legelőkön, illetve azok körül történő faültetéssel valósulhat meg;

⁽¹⁾ <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml>.

⁽²⁾ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378018314365#fig0005>.

8. szükségesnek látja a szakpolitikai koherencia megteremtését, hogy a különböző politikák – többek között az új közös agrárpolitika (KAP), az EU nemzetközi kötelezettségvállalásai, beleértve a 2030-ig terjedő időszakra szóló európai biodiverzitás-stratégiát, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendet és az éghajlatváltozárról szóló Párizsi Megállapodást, továbbá az uniós kereskedelempolitika és az európai zöld megállapodás – erőfeszítéseit, célkitűzéseit és eredményeit összehangolva létrejöjjen egy világos célokat és végrehajtási intézkedéseket magában foglaló, átfogó fenntarthatósági stratégia, amely kellő figyelmet fordít a társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi egyensúlyra;

1. prioritás: Az uniós fogyasztás szárazföldi lábnyomának csökkentése, valamint az erdőirtásmentes ellátási láncokból származó termékek fogyasztásának garantálása az Unióban

9. hangsúlyozza, hogy a világ erdőinek védelmi és helyreállítási folyamatában kiemelten fontos, hogy az EU garantálja: ha harmadik országokból behozott termékeket fogyasztunk, ezek erdőirtásmentes ellátási láncokból származzanak; továbbá arra kéri az Uniót, hogy a fogyasztókat is vonja be azon piacok átforgalmazási folyamatába, amelyek problémás módon a természetes erdők átalakítására épülnek állattenyésztés és olyan széles körben használt termékek előállítására, mint a kávé, a kakaó és a pálmaolaj;

10. felhívja a figyelmet a különböző termékek (pl. szójabab, pálmaolaj, cukor, kakaó, marhahús, bioüzemanyagok alapanyagai) ellátási láncait jellemző súlyos emberi jogi visszaélésekre és környezetkárosító folyamatokra, és hangsúlyozza, hogy a magánszektor és a pénzügyi ágazat önkéntes kezdeményezései egyelőre nem voltak elegendők a világszintű erdőirtás megállításához és visszafordításához; ennek okán arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tegye kötelezővé a környezetvédelemmel és az emberi jogokkal kapcsolatos kellő gondosság⁽³⁾ normáinak való megfelelést;

11. rámutat, hogy számos uniós tagállamban és régióban az erdőtüzek jelentik a legnagyobb veszélyt az erdei ökoszisztémák megőrzésére. Kulcsfontosságú, hogy megkönnyítsük a helyi és regionális önkormányzatok számára, hogy tovább fokozzák a katasztrófákkal szembeni ellenálló képességüket, tekintettel arra, hogy ők az elsődleges beavatkozók. A katasztrófák helyi közösségi fellépéssel történő visszaszorítása a leggyorsabb és leghatékonyabb módja az erdőtüzek által okozott károk csökkentésének;

12. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy különféle intézkedésekkel ösztönözze a fogyasztók aktív bevonását a fenntarthatóbb áruk kiválasztásába, népszerűsítésébe és felhasználásába. Ilyen intézkedés lehet például az erdőirtásmentes termékekre vonatkozó specifikus uniós tanúsítási rendszer bevezetése, amelynek keretében az erdőalapú termékekhez már rendelkezésre álló tanúsítási rendszerek – egyebek mellett az erdőgazdálkodás és a felüyeleti lánc⁽⁴⁾ terén – egy olyan, átfogóbb értékelésbe épülnének be, amely a nem erdőalapú termékekre is kiterjed, és a következőket fedi le: fenntartható erdőgazdálkodás; a természeti erőforrások (pl. víz), vegyi anyagok (pl. növényvédő szerek) és az energia (fosszilis tüzelőanyagok és általában a nem megújuló forrásból származó energia) csökkentett felhasználásán alapuló erdőgazdálkodási és termelési rendszerek; a nem erdőalapú termékek gyártásának erdőirtás-mentességi szempontjai; a korlátozott szállítási lábnyommal rendelkező termékek (pl. helyi márkák, karbonlábnyom) népszerűsítése; és a termékek életciklus-értékelése környezeti hatásuk számszerűsítése és környezeti teljesítményeik összehasonlításának lehetővé tétele érdekében;

13. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy fokozza az illegális fakitermelés elleni küzdelem terén tett erőfeszítéseit a 2018–2022-es időszakra szóló, az erdészeti jogszabályok végrehajtására, az erdészeti irányításra és az erdészeti termékek kereskedelmére (FLEGT) vonatkozó uniós cselekvési terv teljes körű és hatékony végrehajtásával, és különösen az uniós fa-és fatermékpiacon rendelt végrehajtásának megerősítésével;

14. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy fejlessze a fenntartható erdőgazdálkodásból származó termékekkel kapcsolatos kommunikációt, és támogassa e termékek népszerűsítését az egyes termékekhez kapcsolódó erdőirtás mértékét jelző, könnyen felismerhető speciális címke kialakításával, amely kiegészíti/összehangolja a már rendelkezésre álló európai adatbázis-/információs rendszereket (pl. öko címké-adatbázis) az erdőirtásmentes termékekkel;

15. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a rendelkezésre bocsátott információk iránti bizalom növelése érdekében dolgozzon ki az európai információs rendszerben szereplő információk és értékelések pontosságának ellenőrzésére szolgáló eljárásokat, többek közt a termékek eredetét garantáló szigorú nyomonkövethetőségi követelményeket, valamint szigorúbb ellenőrzési és érvényesítési rendszereket a csalásnak és a termékek félrecímkézésének megelőzése érdekében. Javasolja továbbá – különösen azokban az országokban, ahol magas az erdőirtás aránya, alacsony a tanúsítási lefedettség és/vagy

⁽³⁾ Az emberi jogokkal kapcsolatos kellő gondosság az általános értelmezés szerint olyan eszköz, amelynek révén a vállalatok azonosítani tudják a tevékenységeikkel vagy üzleti kapcsolataikkal összefüggő, emberi jogi szempontból káros hatásokat, meg tudják azokat előzni, mérsékelni tudják azokat, és számot tudnak adni róluk. <https://corporatejustice.org/priorities/13-human-rights-due-diligence>.

⁽⁴⁾ pl. Forest Stewardship Council® (FSC®, Erdőgazdálkodási Tanács), Programme for the Endorsement of Forest Certification TM (PEFC™, Erdészeti tanúsítási rendszerek elfogadását célzó program) stb.

nagy az illegális fakitermelés aránya – más beszerzési politikák megfontolását, pl. a termékek fenntartható módon történő beszerzésére vonatkozó igazolás kötelezővé tételét, ami magában foglalná a gazdasági szereplők közötti anyagkereskedelem dokumentációjának, valamint az ellátási láncban részt vevő összes fél beszerzési politikájára vonatkozó információknak a bemutatását is;

16. szorgalmazza, hogy az összes uniós intézmény és ügynökség járjon elől jó példával, és oly módon módosítsa magatartását, beszerzéseit és keretszerződéseit, hogy kizárólag fenntartható erdőgazdálkodásból származó termékeket használjon; az RB alkalmazottait és tagjait pedig arra kéri, hogy az RB-hez köthető repülőútjaik okozta szén-dioxid-kibocsátás kompenzálásaképpen pénzügyileg támogassanak különböző, fenntartható erdőgazdálkodással kapcsolatos projekteket;

17. hangsúlyozza, hogy az Unió GDP-jének hozzávetőleg 14 %-át kitevő közbeszerzések hatékony eszközt jelenthetnek a fenntarthatóbb termékeket nyújtó beszállítói szerződések biztosítására a vállalatoktól beszerzett munkavégzés, áruk és szolgáltatások esetében. Ilyen szempontból a közbeszerzésről szóló 2014/24/EU irányelv keretében az erdőirtásból származó termékekre vonatkozóan bevezetett közbeszerzési tilalom jelentős pozitív hatásokkal járhat az erdőirtásmentes termékek elterjesztése terén;

18. kiemeli, hogy a fogyasztói magatartás egészségesebb, sok (tanúsítottan erdőirtásmentes) gyümölcsöt és zöldséget tartalmazó, növényi alapú étrend irányába való átalakulásának ösztönzése és ezáltal a globális húsfogyasztás csökkentése előmozdíthatja és megőrizheti a bolygó lakosainak egészségét, összhangban a fenntartható élelmiszerekre vonatkozó C40 Good Food Cities Declaration⁽⁵⁾ című nyilatkozattal. Az átállás során figyelembe kell venni a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia ajánlásait, amely a lehető legnagyobb mértékben helyi, környezetbarát és egészséges termékeken alapuló fogyasztást támogat;

19. ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy találjon szinergiákat és kapcsolatokat a városi és városkörnyéki erdők és ökológiai folyosók létrehozására irányuló, folyamatban lévő projektek és kezdeményezések között helyi, nemzeti és európai szinten, valamint Európán kívül is; továbbá kiemeli, hogy ezek a kezdeményezések számos környezeti és társadalmi előnnyel (ökoszisztéma-szolgáltatással) járnak az érintett városokban élő emberek számára, ideértve a tiszta levegőt, a vízhozam szabályozását, a talaj védelmét a víz és a szél eróziójától, a leromlott talaj helyreállítását, a katasztrófákkal és az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességet, az alacsonyabb nyári nappali hőmérsékleteket, az élelmiszer-ellátást, a városi biodiverzitás növekedését, a jobb fizikai és mentális egészséget, a magasabb ingatlanárakat stb.;

20. kéri, hogy ezekbe a tevékenységekbe vonják be az európai polgárokat, a helyi és regionális önkormányzatokat, valamint az európai piacon jelen lévő kereskedelmi szereplőket és egyéb érintetteket (pl. multinacionális vállalatokat). Rámutat fontos szerepükre az erdők védelmében, és hangsúlyozza, hogy fokozni kell az átláthatóságot a társadalmi és környezeti felelősségvállalásról szóló jelentéseikben (a 2014/95/EU irányelvvvel összhangban);

2. prioritás: Az erdőkre nehezedő nyomás csökkentése és az uniós fejlesztési együttműködés „erdőirtás-mentesítése” a termelő országokkal partnerségben; 3. prioritás: A nemzetközi együttműködés megerősítése az erdőirtás és az erdőpusztulás megállítása, valamint az erdők helyreállításának ösztönzése érdekében

21. felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy az erdőirtás többnyire az Európai Uniót kívüli országokban történik. Az ezekben az országokban kitermelt faanyag nagy részét helyben hasznosítják, de a faanyag-tanúsítás elterjedtsége továbbra is alacsony, mivel a tanúsítás megszerzésének költsége túl magas, különösen a kistermelők számára, akiknek az olcsóbb hagyományos vagy akár illegálisan kitermelt faanyaggal is versenyezniük kell. Hasonló okokból kiemelt figyelmet kell fordítani a nagy számú kistermelő által előállított erdőalapú termékek, mint például a természetes gumi tanúsításának módjára;

22. szükségesnek látja a környezetvédelmi oktatás javítását azokban a fejlődő országokban, ahol természetes erdők találhatók, mivel ez kulcsfontosságú a saját környezeti erőforrások jelentőségének tudatosításához ezekben az országokban; kiemeli továbbá, hogy a polgároknak e környezetvédelmi oktatási kezdeményezésekbe való közvetlen bevonása számos előnnyel járhatna, mint például:

a) a fenntartható módon kezelt és a természetes erdők által a társadalomnak nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások jelentőségére vonatkozó ismeretek bővítése;

(5) A C40 Good Food Cities Declaration keretében a városok elkötelezik magukat amellyel, hogy az élelmiszer-beszerzési politikákat a bolygó szempontjából fenntartható, lehetőleg ökológiai gazdálkodásból származó alapanyagokra épülő, egészséges étrendhez hangolják, illetve támogatják, hogy a városokban – a nem fenntartható és egészségtelen étrendektől való elmozdulás révén – általánosan növekedjen az egészséges, növényi alapú élelmiszer-fogyasztás. https://www.c40.org/press_releases/good-food-cities.

- b) a fenntartható erdőgazdálkodás számos közvetlen és közvetett előnyének elismerése;
- c) nagyobb esély arra, hogy az erdőirtás és az erdőpusztulás megfékezésére irányuló helyi fellépések sikeresek legyenek; több lehetőség arra, hogy a természeti erőforrások védelmét fenntartható kezeléssé alakítsák át, hozzájárulva így a zöld munkahelyek létrehozásához és a helyi lakosságot szolgáló zöld növekedéshez stb.;

23. kiemeli, hogy az Európai Bizottságnak fontolóra kellene vennie, hogy javasolja a természetes erdők UNESCO örökség részét képező területekké való átminősítését annak érdekében, hogy védelmet nyújtson számukra az erdőirtással szemben, és növelje annak esélyét, hogy ráirányuljon a közfigyelem védelmükre;

24. hangsúlyozza, hogy a többfunkciós jelleg mellett a biológiai sokféleség kulcsfontosságú téma, amelyet figyelembe kell venni az EU erdészeti szakpolitikai keretének megvitatásakor; továbbá kiemeli, hogy az erdőirtás egy természetes erdő vagy egy őshonos idősebb erdő kiirtása esetében minden alkalommal az erdőkre jellemző és nehezen helyreállítható biológiai sokféleség csökkenését okozza az adott terület nagyfokú pusztulása miatt;

25. üdvözli a 2030-ig tartó időszakra szóló új uniós biodiverzitási stratégiát, amely fokozza az EU ambícióit annak kapcsán, hogy a biológiai sokféleség csökkenését és az ökoszisztémák pusztulását egész Európában megfékező intézkedéseket vezessen be és az EU-t világszintű vezető szerepben pozicionálja a biológiai sokféleség globális válságának kezelése tekintetében, és ennek érdekében például a földterületek 30 %-át nyilvánítaná védett területnek, jogilag kötelező érvényű uniós természethelyreállítási célt vezetne be és szigorítaná az EU-ban még meglévő elsődleges és őshonos erdők védelmét, fenntartható gazdálkodást alkalmazna a másodlagos erdőkben⁽⁶⁾, az erdők, a talajok és a vizes élőhelyek visszaállításával visszafordítaná a szárazföldi ökoszisztémák pusztulását és zöld területeket hozna létre a városokban;

26. többek között a 2020-ig tekintő stratégia végrehajtásának értékelése alapján úgy gondolja, hogy sokkal nagyobb erőfeszítések szükségesek az új, 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia erdőkkel kapcsolatos célkitűzéseinek eléréséhez és ahhoz, hogy sikerüljön megállapodni egy a 2020 utáni időszakra szóló ambiciózus biodiverzitási szakpolitikai keretről, amelyet a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes feleinek közelgő, 15. konferenciáján (UN CBD COP 15) kellene elfogadni;

27. hangsúlyozza, hogy a kereskedelmi megállapodásokat mindenképpen értékelni kell az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó célkitűzés szempontjából, illetve ellenőrizni kell, hogy azok a fenntartható fejlődésen alapulnak-e. Kéri, hogy a megállapodásokban erősítsék meg a fenntartható erdőgazdálkodással és az erdőirtás elleni küzdelemmel foglalkozó fejezeteket, a környezeti hatásvizsgálatokat pedig egészítsék ki az erdőirtás kérdésével. Mivel a braziliai Amazonas régióban az erdőirtás rekordszintet ért el és az esőerdőtüzek száma 84 %-kal megugrott⁽⁷⁾, arra kéri az EU-t és tagállamait, hogy függesszék fel az EU–Mercosur megállapodás ratifikációját mindaddig, amíg a brazil kormány meg nem fordítja ezt a tendenciát;

28. kéri, hogy a 2020 utáni uniós erdészeti stratégiában növeljék az aktív, adaptív és részvételen alapuló erdőgazdálkodás hozzájárulását a biológiai sokféleség fenntartásához és erősítéséhez, és ezáltal azon előnyök teljes mértékű érvényesítéséhez, amelyeket a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtanak. Az összes szóban forgó intézkedés és erőfeszítés célja az kell, hogy legyen, hogy kialakuljon és elterjedjen egy ambiciózusabb globális biodiverzitás-politika, amelyben Európának mielőbb felelősségteljes vezető szerepet kell vállalnia;

4. prioritás: A finanszírozás átcsoportosítása a fenntarthatóbb földhasználati gyakorlatok támogatásához; 5. prioritás: Az erdővel és az árucikkellátási láncokkal kapcsolatos információk rendelkezésre állásának, minőségének és elérhetőségének támogatása. A kutatás és az innováció támogatása

29. hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság által az EU és a világ erdeinek védelme és helyreállítása érdekében bevezetett intézkedésekről széles körben tájékoztatni kell az európai polgárokat, így növelve az intézkedések támogatottságát és hatékonyságát;

30. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre egy európai adatbázist az EU és harmadik országok között, valamint az Unió tagállamai és harmadik országok között létrejött, folyamatban lévő és múltbeli kétoldalú projektek összegyűjtésére, amelynek segítségével felmérhető ezen projektek hatása a világ erdőire; továbbá kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok bevonásának jelentőségét ezen projektek esetében;

⁽⁶⁾ <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml>.

⁽⁷⁾ Brazília nemzeti úrkutatási intézete, 2019.

31. sürgeti, hogy az EU indítson el egy, az iparosításra, a digitalizációra és a dekarbonizációra irányuló stratégiát a faalapú helyettesítő ökoanyagok előmozdítása érdekében, amelyeknek eredetéről és szén-dioxid-lábnyomáról tájékoztatni kell a fogyasztót, és ez a stratégia ösztönözze a „nulla erdőirtás” tanúsítását, és támogassa annak alkalmazását olyan ágazatokban, mint az építőipar, textilipar, vegyipari termékek és csomagolóipar;

32. arra kéri az Európai Uniót, hogy folytassa az olyan kutatási és megfigyelési programok fejlesztését, mint a Kopernikusz, az Unió Föld-megfigyelési programja és más megfigyelési programok, azzal a céllal, hogy az árucikkek ellátási láncának felügyelete révén azonosítani tudja a gyártás során erdőirtást vagy környezeti károsodást okozó termékeket, és korai előrejelzést tudjon adni róluk;

33. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy mivel a világ erdőinek védelme és helyreállítása kiemelten fontos cél, fontolja meg egy Európai Erdészeti Ügynökség létrehozását.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 2-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

AZ RB 139. PLENÁRIS ÜLÉSE – INTERACTIO (HIBRID), 2020.6.30.–2020.7.2.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szolgáltatási csomag: aktualizált álláspont Európa helyi és regionális önkormányzataitól

(2020/C 324/09)

Előadó:	Jean-Luc VANRAES (BE/Renew Europe), Uccle/Ukkel képviselő-testületének tagja
Referenciaszöveg:	Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az európai szolgáltatási e-kártya és a kapcsolódó adminisztratív eszközök bevezetéséről COM(2016) 824 final Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre az... rendelettel [ESC-rendelet] bevezetett európai szolgáltatási e-kártya jogi és működési keretéről COM(2016) 823 final Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a szakmák új szabályozásának elfogadását megelőző arányossági tesztről COM(2016) 822 final Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv végrehajtásáról, a szolgáltatásokhoz kapcsolódó engedélyezési rendszerekre és követelményekre vonatkozó értesítési eljárás megállapításáról, valamint a 2006/123/EK irányelv és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet módosításáról COM(2016) 821 final A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a szakmai szolgáltatások szabályozására vonatkozó reformajánlásokról COM(2016) 820 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A szolgáltatások egységes piaca megvalósításának jelentősége és sürgőssége

1. elismeri, hogy az egységes piac az uniós politika egyik fő vívmánya, amely az európai versenyképesség, jólét és a fogyasztók jólétének alapját képezi; hangsúlyozza, hogy a megfelelően működő egységes piac hozzájárul a gazdasági növekedés, az innováció és a foglalkoztatás helyi és regionális szintű fellendítéséhez is, és hogy a regionális és helyi önkormányzatok – mint fontos közbeszerző szervek – élvezik a jobban működő egységes piac előnyeit, a szolgáltatások piacát is beleértve;
2. elismeri, hogy az egységes piac egy folyamatban lévő munka, és jelentős akadályok maradtak megoldatlanul; hangsúlyozza, hogy az egységes piac megvalósítása és elmélyítése nagyobb fokú elköteleződést követel meg az intézményi szereplőktől a kormányzás valamennyi szintjén, és hogy különösen a tagállamoknak fontos felelősségük van a hatékony végrehajtás biztosításában;
3. hangsúlyozza, hogy az egységes piacra vonatkozó szakpolitikai javaslatoknak fontos területi hatásuk lehet, amelyet megfelelően értékelni kell. A területi hatásvizsgálatok hozzájárulnak ahhoz, hogy átfogó és kiegyensúlyozott módon, sokféle szempontra kiterjedően mérjük a jogalkotási javaslatok lehetséges hatásait, és alapvető jelentőségűek sok régió számára, amelyek közvetlenül nem vesznek részt a jogalkotási eljárásban, de végrehajtják a jogszabályokat; megismétli, hogy az RB készen áll arra, hogy szakértelmével közreműködjön ezekben az értékelésekben;
4. kéri, hogy az egységes piac megvalósítása során a lehetséges mértékig tartsák tiszteletben a helyi önkormányzatiság elveit; emlékeztet a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájára⁽¹⁾, amely elismeri, hogy a helyi önkormányzatok minden demokratikus rendszer egyik fő pillérét alkotják, továbbá hogy a helyi önkormányzatiság védelmezése és megerősítése jelentős mértékben hozzájárul a demokrácia elvein és a hatalom decentralizálásán alapuló Európa építéséhez, ami azzal jár, hogy a helyi önkormányzatok nagyfokú autonómiával rendelkeznek felelősségi köreik, e felelősségi körök gyakorlásának módja és eszközei, valamint a teljesítésükhöz szükséges erőforrások tekintetében;
5. úgy véli, hogy meg kell vizsgálni az egységes piac megvalósításának decentralizáltabb megközelítését, ami maga után vonja azt, hogy az uniós versenyszabályok alkalmazásának decentralizált megközelítése mintájára decentralizálják és a tagállami szinten működő ügynökségekre ruházzák az uniós jog helyes alkalmazásának nyomon követésével és ellenőrzésével kapcsolatos felelősségi köröket; úgy véli, hogy ez a decentralizált megközelítés minden szinten elősegítené az adminisztratív terhek csökkentését, és előmozdítaná a tagállamok egységes piaccal kapcsolatos felelősségvállalását, ami elengedhetetlen annak megfelelő működéséhez;
6. rámutat arra, hogy a legfontosabb továbbra is fennálló akadályok közül sok a szolgáltatások terén található;
7. hangsúlyozza, hogy a szolgáltatások az európai gazdaság legfőbb összetevőjét jelentik, mivel mind a GDP, mind a munkahelyek mintegy 70 %-át adják⁽²⁾; felhívja a figyelmet azonban arra, hogy az uniós szolgáltatási ágazatra a termelékenység lassú növekedése és a gyenge verseny, valamint a különféle jellemzőkkel bíró szolgáltatási ágazatok rendkívüli sokszínűsége jellemző; megjegyzi, hogy a szolgáltatások Unión belüli kereskedelme az Unión belüli árukereskedelemnek csak egyharmadát teszi ki, és nincs jele annak, hogy felzárkózna;
8. hangsúlyozza, hogy a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás indokolatlan akadályai, amelyek főként az eltérő nemzeti szabályokból és eljárásokból adódnak, az ágazat gyenge teljesítményének legfőbb okai között vannak, továbbá hogy ezen akadályok felszámolása nagyobb lehetőségeket nyújtana a szolgáltatók és az ügyfelek számára a belső piacon rejlő potenciál teljes körű kiaknázására, valamint hogy a további intézkedéseknek a szolgáltatók bizonyított szükségletein kell alapulniuk; a szolgáltatási ágazat rendkívüli sokszínűsége fokozottan ágazatspecifikus megközelítést tehet szükségessé, a regionális és helyi önkormányzatok pedig fontos szerepet tölthetnének be a felmerülő problémák megoldásában;
9. hangsúlyozza, hogy a szolgáltatások a globális értékláncok részeként fontos köztes hozzájárulást jelentenek a gazdasághoz, és hogy a versenyképes szolgáltatások, különösen az üzleti szolgáltatások, kulcsfontosságúak más ágazatok – pl. a regionális és helyi gazdaságok számára alapvetően fontos feldolgozóipar – termelékenysége és költségeik versenyképessége szempontjából;

⁽¹⁾ Európa Tanács, 1985.

⁽²⁾ Az Európai Bizottság szolgálatainak munkadokumentuma, 2019. évi egységes piaci teljesítményjelentés, SWD(2019) 444 final.

10. rámutat arra, hogy a szolgáltatásokról szóló irányelv hatálybalépése után tíz évvel még mindig nem bontakozott ki teljesen az a potenciálja, hogy elősegítse a szolgáltatások szabad áramlását, továbbá hogy számos szolgáltatási ágazatban a szolgáltatók sokféle akadállyal szembesülnek, ha más tagállamban kívánnak letelepedni, vagy ideiglenesen határokon átnyúló szolgáltatásokat akarnak nyújtani; megjegyzi, hogy becslések szerint a határokon átnyúló kereskedelem és a szolgáltatásokba való beruházások akadályainak kezelése a szolgáltatási irányelv által már most is biztosított keretben 1,7 %-kal növelhetné az EU GDP-jét;

11. megjegyzi, hogy az Európai Bizottság által a szolgáltatási intézkedéscsomagban benyújtott jogalkotási javaslatok közül csak egyet fogadtak el, nevezetesen a szakmák új szabályozásának elfogadását megelőző arányossági tesztről szóló irányelvet; azt is megjegyzi, hogy az európai szolgáltatási e-kártyáról szóló jogalkotási javaslatot blokkolták a jogalkotási eljárásban, a szolgáltatásokhoz kapcsolódó engedélyezési rendszerekre és követelményekre vonatkozó értesítési eljárás megállapításáról szóló javasolt irányelv elfogadása pedig nagyon lassan halad;

12. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy elemezze az egyes tagállamokban legelterjedtebb üzleti és szakmai tevékenységeket, amelyek már most élvezhetnék a jelenlegi szolgáltatási irányelv előnyeit, hogy mielőbb össze lehessen állítani a felesleges költségek és szűk keresztmetszetek kimerítő listáját; azt is szeretné, ha az Európai Bizottság sürgősen megfogalmazna egy ajánlást, amely tartalmazná az irányelv 6. cikkében említett egyablakos ügyintézési pontok egy szabványos modelljét, hogy a tagállamok egységes kialakítást követhessenek, és a különféle nyelveken a szolgáltatók számára minél egyszerűbbé tehesék ezek használatát, amint az a műszaki előírások területén is történik, magas hatékonysággal és minimális fordítási költségekkel;

13. megjegyzi, hogy az Európai Unió Bírósága által a Visser Vastgoed ügyben (?) hozott döntésnek jelentős kihatásai lehetnek a helyi és regionális önkormányzatokra; úgy véli, hogy az uniós jogalkotásnak foglalkoznia kell ezekkel, és az értesítési eljárásról szóló javasolt irányelv a megfelelő keretet biztosítja ehhez a munkához;

14. úgy véli, hogy a Visser Vastgoed ügyből fakadó következmények nemcsak a kiskereskedelmi szolgáltatásokat érintő földhasználati övezeti tervekhez kapcsolódó értesítési kötelezettségekre korlátozódhatnak, hanem szélesebb körűek is lehetnek;

15. elismeri a jól működő egységes piac fontosságát a határrégiók számára, és úgy véli, hogy a határokon átnyúló együttműködés uniós eszközei, például az ETT-k⁽⁴⁾ hasznos szerepet tölthetnek be ebben;

Az európai szolgáltatási e-kártya

16. tudomásul veszi, hogy az Európai Parlament az Európai Bizottság szolgáltatási e-kártyára vonatkozó javaslatát elutasította, és kérelmezte, hogy az Európai Bizottság vonja vissza az ügyiratot; megállapítja továbbá, hogy a Tanács a szóban forgó ügyirattal kapcsolatban nem tudott közös álláspontra jutni, továbbá emlékeztet arra, hogy a határokon átnyúló szolgáltatásokat kínáló vállalkozások támogatásához a hatályos szolgáltatási irányelv intézkedéseit megfelelő módon végre kellene hajtani;

17. emlékezteti a társjogalkotókat, hogy a szolgáltatási e-kártya eredeti célja, melyet a javaslatnak nem sikerült elérnie, az volt, hogy egyszerűsítse a bonyolult adminisztrációs folyamatokat, és csökkentse a határokon átnyúló szolgáltatást nyújtók, különösen a kkv-k költségeit az adminisztratív formalitások teljesítése során;

18. rámutat arra, hogy a szolgáltatási e-kártya bevezetése nélkül a határokon átnyúló szolgáltatást nyújtók még mindig ugyanazokkal a költségekkel szembesülnek az adminisztratív formalitások teljesítése során, és hogy a szolgáltatási kártya felére csökkentené ezeket a költségeket, ami nagy előnyhöz juttatná a kkv-kat;

19. ezért emlékeztet arra, hogy a szolgáltatók szempontjából és az általuk tapasztalt szükségtelen költségek tekintetében fontos lépéseket kell tenni az adminisztratív egyszerűsítés terén; arra figyelmeztet azonban, hogy a szolgáltatási kártya bevezetésével járó, a helyi és regionális önkormányzatokra nehezedő jogalkotási, technikai és adminisztratív terheknek a várható előnyökkel arányosnak kell lenniük;

(³) A C-360/15. és C-31/16. sz. egyesített ügyekben 2018. január 30-án hozott határozat.

(⁴) Európai területi társulások.

20. emlékezteti a társjogalkotókat a szolgáltatási irányelv rendelkezésére, amelynek értelmében a tagállamok nem kettőzhetnek meg azokat a követelményeket, amelyek egyenértékűek a szolgáltató által egy másik tagállamban már teljesített követelményekkel; megjegyzi azonban, hogy a gyakorlatban ezt még mindig nem alkalmazzák kielégítően, és ezért a szolgáltatók gyakran ugyanazokkal a követelményekkel szembesülnek, mint a belföldi vállalatok, még akkor is, ha a székhely szerinti tagállamukban ezekkel egyenértékű vagy hasonló követelményeknek feleltek meg;

21. emlékezteti a társjogalkotókat arra, hogy a tagállami hatóságok közötti együttműködés összetettsége és a szolgáltatási e-kártyára vonatkozó javasolt eljárással járó, ebből eredő adminisztratív teher volt az egyik fő oka annak, hogy az e kérdéssről folytatott tárgyalások során nem sikerült kompromisszumot elérni. E tekintetben arra kéri az Európai Bizottságot, hogy jövőbeli javaslataiban a hatóságok közötti együttműködésre vonatkozó egyszerű és egyértelmű szabályokra összpontosítson;

22. rámutat arra, hogy a tagállamokban alkalmazott nagyon sokféle jogi forma és részesedési követelmény szintén olyan elem, amely akadályozza a letelepedés szabadságát az üzleti szolgáltatások ágazatában;

23. ugyanígy megjegyzi azt is, hogy a szolgáltatók komoly nehézségekbe ütköznek a törvényben megkövetelt szakmai felelősségbiztosítási fedezet megszerzése során, amikor egy másik tagállamban igyekeznek felajánlani szolgáltatásaikat;

24. rámutat arra is, hogy a nemzeti ágazati jogszabályok nem mindig tesznek különbséget a letelepedni kívánó szolgáltatókra és az ideiglenesen határokon átnyúló szolgáltatást nyújtó szolgáltatókra alkalmazandó követelmények között, pedig ez a különbségtétel szükséges lenne; ez bizonytalansághoz vezet a határokon átnyúló szolgáltatást nyújtók körében, és aránytalan szabályozási követelmények elé állítja őket;

25. sajnálja, hogy a fent említett akadályokat még nem számolták fel, és ezek még mindig hozzájárulnak ahhoz, hogy a szolgáltatási irányelv által már most is biztosított keretben alacsony fokú a szolgáltatások integrációja az egységes piacon;

26. ezért sürgeti a többi intézményt, hogy találják meg a közös kiindulási alapot azoknak a problémáknak a kezelésére, amelyeket a szolgáltatási e-kártyáról szóló jogalkotási javaslat kezelni kíván, lehetővé téve ezzel a szolgáltatási irányelv jobb végrehajtását helyi szinten;

27. elismeri, hogy a tagállamok eltérően közelítik meg a szolgáltatók közbeszerzési eljárásokban való részvételére vonatkozó jogosultsági feltételeket, ami akadályt képezhet az egységes piacon; ezért ki kellene használni az uniós eszközökben rejlő lehetőségeket e megközelítések racionalizálására, ahol ez lehetséges;

28. felhívja a figyelmet arra, hogy a szolgáltatási irányelv célja a határokon átnyúló tevékenységek fokozása és a szolgáltatások valódi egységes piacának kialakítása azáltal, hogy európai szinten nagyobb mértékben közelíti egymáshoz a szakmai szabályozásokat, és felkéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen javaslatot olyan kezdeményezésekre, amelyek európai szinten arra ösztönzik a szakmai szövetségeket, hogy a szolgáltatók szabad mozgásának elősegítése érdekében kihasználják ezeket a lehetőségeket;

29. hangsúlyozza a szolgáltatási irányelv jelentőségét és hozzájárulását a szolgáltatások egységes piacon belüli szabad mozgásához. Ugyanakkor kiemeli, hogy a vállalkozások, különösen a kkv-k, valamint a közigazgatási szervek számos kihívással szembesülnek az irányelv szabályainak alkalmazása során;

Értesítési eljárás

30. tudomásul veszi az Európai Unió Bírósága által a Visser Vastgoed ügyben hozott döntést, valamint azt, hogy az jogbizonytalanságot okozhat a helyi és regionális önkormányzatok számára⁽⁵⁾, különösen az értesítési kötelezettséget illetően; előfordulhat, hogy az alkalmazási kör nemcsak a kiskereskedelmi szolgáltatásokra és a földhasználat tervezésére korlátozódik, hanem érintheti a helyi és regionális önkormányzatok más szabályozási tevékenységeit is;

(5) Több mint 95 000 önkormányzat van az EU-ban, amelyek méretében és kapacitásában óriási eltérések vannak. Németországban és Ausztriában együttvéve elviekben akár 250 000 helyi területrendezési terv is a szolgáltatási irányelv és az abban előírt értesítési kötelezettség alá eshet (az RB megbízásából készített tanulmány 2020. január 15-i időközi jelentése az Európai Bizottság által az értesítési eljárásról szóló irányelvre tett javaslatnak a helyi és regionális önkormányzatokat érintő kihatásairól az Európai Bíróság 2018-as döntése fényében).

31. a szolgáltatási intézkedéscsomag szerinti értesítési eljárás kijavításában lehetőséget lát arra, hogy kezeljék a Bíróság döntése által felvetett problémákat, és arra kéri a társjogalkotókat, hogy az értesítési eljárásról jelenleg folyó tárgyalások során az új megoldások előterjesztésére összpontosítsák erőfeszítéseiket, ami azt is biztosítaná, hogy az eljárás megteremtse a szükséges jogbiztonságot;
32. hangsúlyozza, hogy sok helyi és regionális önkormányzat számára kihívást jelent, hogy – a Bíróság döntésének fényében – előteremtsék a jelenleg jogszabályban előírt értesítési kötelezettség adminisztratív terheinek kezeléséhez szükséges kapacitást és erőforrásokat, valamint azt is, hogy az adminisztratív teher lehetőség szerinti csökkentése érdekében minden új értesítési eljárás során figyelembe kell venni ezt;
33. rámutat arra, hogy megfelelő egyensúlyt kell teremteni az értesítési kötelezettségek által megkövetelt erőfeszítések és a szolgáltatási irányelv célkitűzéseinek elérése nyomán létrejövő hozzáadott érték között, figyelembe véve, hogy a helyi és regionális önkormányzatok többsége elhanyagolható hatást gyakorol az egységes piacra, és valószínűleg megfelel a szolgáltatási irányelv követelményeinek;
34. hangsúlyozza, hogy minden új értesítési eljárásnak el kell kerülnie a helyi és regionális rendeletek elfogadásának szükségtelen késleltetését, mivel ezek a késedelmek hátrányosan érintik az összes részt vevő érdekelt felet, és akadályozzák a gazdasági tevékenységet és a beruházásokat (például a kiskereskedelemben és a kapcsolódó ingatlanfejlesztésekben);
35. megfelelő átláthatóságot és párbeszédre való nyitottságot kér az Európai Bizottságtól minden új értesítési eljárással összefüggésben, különösen az eljárásnak abban a szakaszában, amikor az Európai Bizottság azt értékeli, hogy a helyi vagy regionális rendelet megfelel-e a szolgáltatási irányelvnek;
36. ragaszkodik a szolgáltatási irányelv hatékony végrehajtásához, és ezért azt javasolja, hogy az Európai Bizottság terjesszen elő annak értékelésére szolgáló kvantitatív és/vagy kvalitatív kritériumokat, hogy a helyi és regionális rendeletek mely típusai mentesíthetők a szolgáltatási irányelv szerinti értesítés alól, anélkül hogy ez a mentesség a szolgáltatási irányelv végrehajtásának útjában állna;
37. javasolja, hogy az Európai Bizottság a kvantitatív és/vagy kvalitatív kritériumokhoz kapcsolódóan vizsgálja meg a végrehajtás decentralizált elemeinek megvalósíthatóságát, mivel ez javíthatná a végrehajtás hatékonyságát, és a regionális és helyi közérdek pontosabb felmérését eredményezné, ezáltal tiszteletben tartva a helyi önkormányzatiság és a szubszidiaritás elvét;
38. hangsúlyozza a megkülönböztetésmentesség, az arányosság és a közérdek szolgáltatási irányelvben alkalmazott elvének fontosságát, és a helyi és regionális szabályozással összefüggésben rámutat arra, hogy a szolgáltatási irányelv (9) preambulumbekzdése kifejezetten kizárja az alkalmazási köréből a fejlesztésre vagy a földhasználatra, a várostervezésre és a területrendezésre vonatkozó szabályokat.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 1-jén.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Európai klímarendelet: a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozása

(2020/C 324/10)

Előadó:	Juan Manuel MORENO BONILLA (ES/EPP), Andalúzia régió kormányának elnöke
Referenciaszöveg:	Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1999 rendelet (az európai klímarendelet) módosításáról COM(2020) 80 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

(5) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(5) Az Unió és a tagállamok éghajlat-politikai fellépésének célja, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend összefüggésében és a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek megvalósítására törekedve megvédje az embereket, a bolygónkat, jóllétünket, boldogulásunkat, egészségünket, élelmszerrendszereinket, valamint az ökoszisztémák és a biológiai sokféleség integritását az éghajlatváltozás jelentette kockázatokkal szemben, bolygónk tűrőképességének határain belül a lehető legjobb életszínvonalat érje el, valamint növelje az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát és csökkentse a társadalom éghajlatváltozással szembeni kiszolgáltatottságát.	(5) Az Unió és a tagállamok, valamint a regionális és helyi önkormányzatok éghajlat-politikai fellépésének célja, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend összefüggésében és a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek megvalósítására törekedve megvédje az embereket, a bolygónkat, jóllétünket, boldogulásunkat, egészségünket, élelmszerrendszereinket, valamint az ökoszisztémák és a biológiai sokféleség integritását az éghajlatváltozás jelentette kockázatokkal szemben, bolygónk tűrőképességének határain belül a lehető legjobb életszínvonalat érje el, valamint növelje az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát és csökkentse a társadalom éghajlatváltozással szembeni kiszolgáltatottságát.

Indokolás

A helyi és regionális szintű fellépés alapvetően fontos a klímasemlegességi célkitűzés eléréséhez, amelyet a Párizsi Megállapodás elismer, és amely teljes mértékben összhangban áll a preambulumbekzdésben meghatározott célkitűzésekkel. Ezért hiba volna, ha kihagynák belőle a helyi és regionális önkormányzatokat.

2. módosítás

(14) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(14) Az alkalmazkodás kulcsfontosságú eleme az éghajlatváltozásra adott hosszú távú globális válasznak. Következésképpen a tagállamoknak és az Uniónak a Párizsi Megállapodás 7. cikke értelmében növelniük kell az alkalmazkodóképességet, erősíteniük kell az ellenálló képességet, csökkenteniük kell az éghajlatváltozással szembeni kiszolgáltatottságot, és maximalizálniuk kell az egyéb környezetvédelmi szakpolitikákkal kapcsolatos járulékos előnyöket. A tagállamoknak nemzeti szintű átfogó alkalmazkodási stratégiákat és terveket kell elfogadniuk.</p>	<p>(14) Az alkalmazkodás kulcsfontosságú eleme az éghajlatváltozásra adott hosszú távú globális válasznak. Következésképpen a tagállamoknak és az Uniónak a Párizsi Megállapodás 7. cikke értelmében növelniük kell az alkalmazkodóképességet, erősíteniük kell az ellenálló képességet, csökkenteniük kell az éghajlatváltozással szembeni kiszolgáltatottságot, és maximalizálniuk kell az egyéb környezetvédelmi szakpolitikákkal kapcsolatos járulékos előnyöket. A tagállamoknak nemzeti szintű átfogó alkalmazkodási stratégiákat és terveket kell elfogadniuk, amelyek figyelembe veszik az Unió területeinek gazdasági, társadalmi és földrajzi sokszínűségét és legkülső régióinak sajátosságait.</p>

Indokolás

A területi tényezőknek döntő szerepük van a reziliencia és az alkalmazkodási erőfeszítések fokozására irányuló politika helyes megválasztásában. A földrajzi, éghajlati, társadalmi és gazdasági szempontok alapvetően fontosak a sebezhetőség felméréséhez és értékeléséhez, a kockázatkezeléshez és az éghajlati változókra vonatkozó jövőbeli forgatókönyvek meghatározásához. Fontos előrelépést jelentene e stratégiák kidolgozásában, ha alkalmazkodással és rezilienciával kapcsolatos, a különböző regionális és helyi körülményekhez igazítható előrejelző eszközöket hoznának létre.

3. módosítás

(17) preambulumbekézdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(17) A Bizottság „Az európai zöld megállapodás” című közleményében bejelentette, hogy értékelést követően szándékában áll javaslatot előterjeszteni az Unió 2030-ra kitűzött üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentési célértékének növelésére, biztosítva annak a 2050-re kitűzött klímasemlegességi célkitűzéssel való összhangját. E közleményében a Bizottság hangsúlyozta, hogy minden uniós szakpolitikának és minden ágazatnak hozzá kell járulnia a klímasemlegességi célkitűzéshez. Átfogó hatásvizsgálat alapján és figyelembe véve az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete szerint a Bizottságnak benyújtott integrált nemzeti energia- és klímatervek elemzését⁽¹⁾, a Bizottságnak 2020 szeptemberéig felül kell vizsgálnia az Unió 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célértékeit, továbbá át kell tekintenie az 1990-es szinthez képest számított, 2030-ig megvalósítandó 50–55 %-os új kibocsátás-csökkentési célérték teljesítésének opcióit. Abban az esetben, ha a Bizottság szükségesnek tartja az Unió 2030-as célértékének módosítását, e rendelet megfelelő módosítása céljából javaslatokat nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. Ezenfelül a Bizottságnak 2021. június 30-ig értékelnie kell, hogy a célértéket végrehajtó uniós jogszabályokat miként kellene módosítani annak érdekében, hogy 1990-hez képest 50–55 %-os kibocsátás-csökkentést lehessen elérni.</p> <p>⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).</p>	<p>(17) A Bizottság „Az európai zöld megállapodás” című közleményében bejelentette, hogy értékelést követően szándékában áll javaslatot előterjeszteni az Unió 2030-ra kitűzött üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentési célértékének növelésére, biztosítva annak a 2050-re kitűzött klímasemlegességi célkitűzéssel való összhangját. E közleményében a Bizottság hangsúlyozta, hogy minden uniós szakpolitikának és minden ágazatnak hozzá kell járulnia a klímasemlegességi célkitűzéshez. Átfogó hatásvizsgálat alapján és figyelembe véve az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete szerint a Bizottságnak benyújtott integrált nemzeti energia- és klímatervek elemzését⁽¹⁾, a Bizottságnak a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2020. szeptember elejéig felül kell vizsgálnia az Unió 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célértékeit, továbbá át kell tekintenie az 1990-es szinthez képest számított, 2030-ig megvalósítandó, legalább 55 %-os új kibocsátás-csökkentési célérték teljesítésének opcióit. Abban az esetben, ha a Bizottság szükségesnek tartja az Unió 2030-as célértékének módosítását, e rendelet megfelelő módosítása céljából javaslatokat nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. Ezenfelül a Bizottságnak 2021. június 30-ig értékelnie kell, hogy a célértéket végrehajtó uniós jogszabályokat miként kellene módosítani annak érdekében, hogy 1990-hez képest legalább 55 %-os kibocsátás-csökkentést lehessen elérni.</p> <p>⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).</p>

Indokolás

Ha biztosítani akarjuk, hogy az európai helyreállítási terv környezetbarát legyen, és a mai beruházások a 2030-as és végső soron a 2050-es célok eléréséhez vezessenek, a 2030-as jogalkotási keret hatásvizsgálatának ambiciózusnak kell lennie, és a lehető leghamarabb közzé kell azt tenni.

4. módosítás

(18) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(18) A Bizottságnak rendszeresen értékelnie kell az előrehaladást annak biztosítására, hogy az Unió és a tagállamok továbbra is jó úton haladjanak a klímasemlegességi célkitűzés elérése felé. A Bizottságnak a Szerződésekkel összhangban meg kell tennie a szükséges intézkedéseket, amennyiben a klímasemlegességi célkitűzés teljesítése, illetve az alkalmazkodás terén a tagállamok közösen elért eredményei nem kielégítőek vagy az uniós intézkedések nem állnak összhangban a klímasemlegességi célkitűzéssel, illetve nem bizonyulnak megfelelőnek az alkalmazkodóképesség fokozása, a reziliencia megerősítése és a kiszolgáltatottság csökkentése szempontjából. A Bizottságnak hasonlóképpen rendszeresen értékelnie kell a vonatkozó nemzeti intézkedéseket, és ha arra a következtetésre jut, hogy egy tagállam intézkedései nincsenek összhangban a klímasemlegességi célkitűzéssel vagy nem bizonyulnak megfelelőnek az alkalmazkodóképesség fokozása, a reziliencia megerősítése és az éghajlatváltozással szembeni kiszolgáltatottság csökkentése szempontjából, ajánlásokat kell kiadnia.</p>	<p>(18) A Bizottságnak rendszeresen mérnie és értékelnie kell az előrehaladást, továbbá nyilvánosságra kell hoznia az összes idevonatkozó adatot annak biztosítására, hogy az Unió és a tagállamok továbbra is jó úton haladjanak a klímasemlegességi célkitűzés elérése felé. A Bizottságnak a Szerződésekkel összhangban meg kell tennie a szükséges intézkedéseket, amennyiben a klímasemlegességi célkitűzés teljesítése, illetve az alkalmazkodás terén a tagállamok közösen elért eredményei nem kielégítőek (időbeli vagy mennyiségi szempontból nem sikerült elérni a célokat) vagy az uniós intézkedések nem állnak összhangban a 2050-es klímasemlegességi célkitűzéssel, illetve nem bizonyulnak megfelelőnek az alkalmazkodóképesség fokozása, a reziliencia megerősítése és a kiszolgáltatottság csökkentése szempontjából. A Bizottságnak hasonlóképpen rendszeresen értékelnie kell a vonatkozó nemzeti intézkedéseket, és ha arra a következtetésre jut, hogy egy tagállam intézkedései nincsenek összhangban a klímasemlegességi célkitűzéssel vagy nem bizonyulnak megfelelőnek az alkalmazkodóképesség fokozása, a reziliencia megerősítése és az éghajlatváltozással szembeni kiszolgáltatottság csökkentése szempontjából, ajánlásokat kell kiadnia.</p>

Indokolás

Az előrehaladás hatékony nyomon követésével ismertebbé, átláthatóbbá és elfogadottabbá válhatnak a klímasemlegesség elérésére irányuló erőfeszítések. Ezért az eredményül kapott adatoknak mindig rendelkezésre kell állniuk, nem csak az időszakos jelentésekben, a céldátumot pedig itt is konkrétan meg kell említeni.

5. módosítás

(20) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(20) A polgárok és a közösségek jelentős szerepet játszanak a klímasemlegesség irányába történő elmozdulás motorjaként, ezért elő kell segíteni a nyilvánosság és a társadalom éghajlat-politikai fellépésekbe való intenzív bevonását. A Bizottságnak ebből adódóan a társadalom minden részével együtt kell működnie a klímasemleges és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens társadalom érdekében való aktív szerepvállalásuk és a társadalmi fellépés előmozdítása céljából, többek között az európai éghajlati paktum elindítása révén.</p>	<p>(20) A polgárok és a közösségek jelentős szerepet játszanak a klímasemlegesség irányába történő elmozdulás motorjaként, ezért elő kell segíteni a nyilvánosság és a társadalom éghajlat-politikai fellépésekbe való intenzív bevonását. A Bizottságnak ebből adódóan a társadalom minden részével együtt kell működnie a klímasemleges és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens társadalom megvalósítását célzó kétirányú együttműködés, információcsere és a tudatosság növelésére irányuló közös erőfeszítések megerősítése céljából, többek között az európai éghajlati paktum – mint a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a civil társadalom és általában a polgárok bevonását célzó innovatív irányítási eszköz – elindítása révén.</p>

Indokolás

A klímasemleges és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenálló társadalom megvalósításának az információcserén és a társadalmi tudatosság növelésén kell alapulnia. Ezek megerősítése olyan feladat, amelyben az Európai Bizottság élen járhat közpolitikáinak megtervezése és végrehajtása során, tekintve, hogy ezek átfogó jellegűek, miközben a javasolt intézkedések az olyan ágazati politikák közé tartoznak, amilyeneket adott esetben a nemzeti, regionális és helyi hatóságok akarnak végrehajtani.

6. módosítás

(21) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(21) A kiszámíthatóság és a bizalom minden gazdasági szereplő – köztük a vállalkozások, a munkavállalók, a beruházók és a fogyasztók – számára való megteremtése, a klímasemlegességre való átállás visszafordíthatatlanságának és a lépésről lépésre megvalósuló kibocsátáscsökkentés elérésének biztosítása, valamint az intézkedések és az elért eredmények klímasemlegességi célkitűzéssel való összhangja értékelésének elősegítése érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a 2050-re Unió-szerte megvalósítandó nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátást szolgáló teljesítési pálya meghatározása végett. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.</p>	<p>(21) A kiszámíthatóság és a bizalom minden gazdasági szereplő – köztük a vállalkozások, a munkavállalók, a beruházók és a fogyasztók – számára való megteremtése, a klímasemlegességre való átállás visszafordíthatatlanságának és a lépésről lépésre megvalósuló kibocsátáscsökkentés elérésének biztosítása, valamint az intézkedések és az elért eredmények klímasemlegességi célkitűzéssel való összhangja értékelésének elősegítése érdekében az Európai Bizottság javaslatot tesz a 2050-re Unió-szerte megvalósítandó nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátást szolgáló teljesítési pályára. Különösen fontos, hogy javaslatának kidolgozása során a Bizottság megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten és a tagállamok közigazgatási szerveivel, a regionális és helyi önkormányzatokat is beleértve.</p>

Indokolás

Törölni kell minden arra vonatkozó hivatkozást, hogy a teljesítési pályát felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén határozzák meg. Az Európai Bizottságnak arra kell szorítkoznia, hogy javaslatot tegyen a teljesítési pályára és értékelje az elért eredményeket.

7. módosítás

2. cikk, (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az érintett uniós intézmények és a tagállamok – a tagállamok közötti méltányosság és szolidaritás előmozdításának fontosságát szem előtt tartva – uniós, illetve nemzeti szinten megteszik azokat a szükséges intézkedéseket, amelyeknek köszönhetően közösen teljesíthető az (1) bekezdésben meghatározott klímasemlegességi célkitűzés.	Az érintett uniós intézmények és a tagállamok – a tagállamok közötti méltányosság és szolidaritás előmozdításának fontosságát szem előtt tartva – uniós, illetve nemzeti szinten megteszik azokat a szükséges intézkedéseket, amelyeknek köszönhetően az európai városokban és régiókban közösen megvalósítható az (1) bekezdésben meghatározott klímasemlegességi célkitűzés.

Indokolás

Az éghajlattal kapcsolatos jogszabályok végrehajtása elsősorban az európai városokra és régiókra támaszkodik. Ezért szükségesnek tűnik a megfogalmazás megváltoztatása.

8. módosítás

2. cikk (3) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A Bizottság a 2. cikk (1) bekezdésében megállapított klímasemlegességi célkitűzés fényében 2020 szeptemberéig felülvizsgálja az Unió 2030-ra vonatkozó, az (EU) 2018/1999 rendelet 2. cikkének (11) bekezdése szerinti éghajlat-politikai célértékét, továbbá áttekinti az 1990-es szinthez képest számított, 2030-ig megvalósítandó 50–55 %-os új célérték teljesítésének opcióit. Ha megállapítása értelmében a szóban forgó célérték módosításra szorul, a Bizottság adott esetben javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé. Ha megállapítása értelmében a szóban forgó célérték módosításra szorul, a Bizottság adott esetben javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé.	A Bizottság a 2. cikk (1) bekezdésében megállapított klímasemlegességi célkitűzés fényében a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2020. szeptember elejéig felülvizsgálja az Unió 2030-ra vonatkozó, az (EU) 2018/1999 rendelet 2. cikkének (11) bekezdése szerinti éghajlat-politikai célértékét, továbbá áttekinti az 1990-es szinthez képest számított, 2030-ig megvalósítandó, legalább 55 %-os új célérték teljesítésének opcióit. Ha megállapítása értelmében a szóban forgó célérték módosításra szorul, a Bizottság adott esetben javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé.

Indokolás

A módosítás ugyanazt a logikát követi, mint a (17) preambulumbekzdésre vonatkozó módosítás.

9. módosítás

3. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A klímasemlegesség megvalósításának teljesítési pályája</p> <p>1. A Bizottság felhatalmazással rendelkezik arra, hogy a 9. cikknek megfelelően e rendelet kiegészítése céljából felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a 2. cikk (1) bekezdésében meghatározott klímasemlegességi célkitűzés 2050-ig való elérését célzó uniós szintű teljesítési pálya meghatározásával. A Bizottság a Párizsi Megállapodás 14. cikke szerinti globális értékelést követően legkésőbb hat hónapon belül felülvizsgálja a teljesítési pályát.</p> <p>2. A teljesítési pálya a 2. cikk (3) bekezdésében megállapított, az Unió 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai céltértékéből indul ki.</p> <p>3. A Bizottság a teljesítési pályát az (1) bekezdésnek megfelelően állapítja meg, melynek során figyelembe veszi a következőket:</p>	<p>A klímasemlegesség megvalósításának teljesítési pályája</p> <p>1. A Bizottság felhatalmazással rendelkezik arra, hogy javaslatot tegyen e rendelet módosítására a 2. cikk (1) bekezdésében meghatározott klímasemlegességi célkitűzés 2050-ig való elérését célzó uniós szintű teljesítési pályát javasolva. A Bizottság a Párizsi Megállapodás 14. cikke szerinti globális értékelést követően legkésőbb hat hónapon belül értékeli a klímasemlegességi célkitűzés teljesítése terén tett előrelépéseket.</p> <p>2. A teljesítési pálya a 2. cikk (3) bekezdésében megállapított, az Unió 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai céltértékéből indul ki.</p> <p>3. A Bizottság a teljesítési pályára az (1) bekezdésnek megfelelően tesz javaslatot, melynek során figyelembe veszi a következőket:</p>

Indokolás

Törölni kell minden arra vonatkozó hivatkozást, hogy a teljesítési pályát felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén határozzák meg. Az Európai Bizottságnak arra kell szorítkoznia, hogy javaslatot tegyen a teljesítési pályára és értékelje az elért eredményeket.

10. módosítás

3. cikk (3) bekezdés e) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
e) méltányosság és szolidaritás a tagállamok között és azokon belül;	e) méltányosság és szolidaritás a tagállamok között és azokon belül, teljes mértékben figyelembe véve az EU területi kohézióját ;

Indokolás

A klímasemlegesség elérését célzó teljesítési pálya meghatározásához használt kritériumoknak egyértelműen figyelembe kell venniük az EU regionális kohézióját.

11. módosítás

3. cikk (3) bekezdés, k) és l) pont (új)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<p>k) elkötelezettség a klímasemlegesség elérésében játszott globális vezető szerep mellett;</p> <p>l) a szénlábnyom, a vízlábnyom és a biológiai sokféleség lábnyomának értékelése a harmadik országokkal fenntartott kereskedelmi kapcsolatokban, valamint az EU vonatkozó nemzetközi szerződések szerinti kötelezettségvállalásaiban.</p>

Indokolás

Az Európai Unió elkötelezett aziránt, hogy nemzetközi szinten kiemelkedő és befolyásos pozíciót töltsön be, és jó példával járjon elől a zöld, tisztességes és szolidaritáson alapuló átállásban. Ezt a tagállamoknak és a régióknak vállalniuk kell annak érdekében, hogy 2050-ig megvalósítsák a klímasemlegességi célkitűzést úgy, hogy senki se maradjon le. Tekintettel arra, hogy az éghajlatváltozás hatásai és ezek társadalmi-gazdasági következményei globális természetűek és léptékűek, azaz nem állnak meg az országhatárokon, helyes volna itt megemlíteni az Európai Unió ezen határozott szándékát, jogszabályba foglalva azt a kötelezettséget, hogy a semlegességre vonatkozó teljesítési pálya meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy valamennyi politikába és fellépésbe be kell építeni az arra vonatkozó kötelezettségvállalásokat, hogy minden EU-n kívüli országban és régióban, bármilyen kapcsolatban álljanak is az EU-val, meghonosítsák ugyanazokat az elveket, amelyek e rendelet alapját képezik.

Emellett az Európai Uniónak figyelembe kell vennie a harmadik országokból származó termékek szénlábnymát és vízlábnymát, mivel ez nemcsak gazdaságunk versenyképességét segíti elő, hanem egyes globális szabványok előírásával az Unió klímasemlegesség terén betöltött vezető szerepét is erősíti.

12. módosítás

4. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(2) A tagállamok alkalmazkodási stratégiákat és terveket dolgoznak ki, amelyek az éghajlatra és a kiszolgáltatottságra vonatkozó megbízható viszonyítási alapértékeken alapuló átfogó kockázatkezelési kereteket és eredményértékeléseket tartalmaznak.</p>	<p>(2) A tagállamok alkalmazkodási stratégiákat és terveket dolgoznak ki, amelyek az éghajlatra és a kiszolgáltatottságra vonatkozó megbízható viszonyítási alapértékeken alapuló átfogó kockázatkezelési kereteket és eredményértékeléseket tartalmaznak.</p> <p><i>Alkalmazkodási stratégiáik és terveik kidolgozása és végrehajtása során a tagállamok biztosítják a regionális és helyi, valamint a legkülső jelleggel kapcsolatos szempontok figyelembevételét.</i></p>

Indokolás

Az éghajlatváltozás következményei területenként eltérő hatást gyakorolnak, mely többféle tényezőtől függően sokféleképpen jelentkezik. Ilyen tényező például a földrajzi elhelyezkedés, a társadalmi-gazdasági helyzet, azaz az egyes területek nem egyenlőek a veszélyesség, a kitérttség és a sebezhetőség tekintetében.

Emiatt az éghajlatváltozás hatásainak kockázatértékelésekor a földrajzi és társadalmi-gazdasági tényezők függvényében regionális vagy akár helyi szinten is különbséget kell tenni. Ennek megfelelően – annak ellenére, hogy az éghajlatváltozás globális probléma – az alkalmazkodást az egyes területek sajátosságaihoz kell igazítani, a hatások típusától és egyedi léptékétől függően. Ez nem akadályozza annak, hogy e politikákat olyan közös stratégiák mentén alakítsák ki, amelyeket magasabb szinten dolgoznak ki, mint az a szint, amelyhez végül igazodni kell.

13. módosítás

5 cikk (2a) bekezdés (új)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<p><i>(2a) Az (1) bekezdésben említett értékelést és a (2) bekezdésben említett felülvizsgálatot a nyilvánosság számára hozzáférhető, közös uniós információs rendszer alapján végzik el, amely a klímasemlegesség célkitűzésének elérésében és az alkalmazkodás előmozdításában részt vevő különböző szereplők által generált adatokat tartalmazza. Követelményeket határoznak meg az adatok szabványosításának és egységességének biztosítása érdekében, biztosítva, hogy a rendszer könnyen megtalálható, hozzáférhető, interoperábilis és újrafelhasználható adatokat tartalmazzon. A rendszer kiaknázza a digitalizáció és az új technológiák kínálta lehetőségeket.</i></p>

Indokolás

Annak érdekében, hogy az egész társadalom részt vehessen az európai klímarendelet célkitűzéseinek megvalósításában, alapvetően fontos, hogy a társadalom olyan minőségi és ellenőrzött adatokkal rendelkezzen, amelyek a döntéshozatal, valamint a megfelelő politikák és intézkedések meghatározásának alapjául szolgálnak. Ezért meg kell határozni az adatgyűjtés és -továbbítás bevált gyakorlatait, valamint szabványosítani és egységesíteni kell az adatok feldolgozását. Létre kell hozni továbbá egy rendszert az adatok folyamatos javítására, és az érintett szereplők közötti adatcsere megkönnyítése érdekében ki kell aknázni az új technológiákban rejlő lehetőségeket, kihasználva az esetlegesen kínálkozó szinergiákat és optimalizálva az erőforrásokat.

14. módosítás

5. cikk (3) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(3) Amennyiben az (1) és (2) bekezdésben említett értékelés alapján a Bizottság úgy találja, hogy az uniós intézkedések nem egyeztethetők össze a 2. cikk (1) bekezdésében meghatározott klímasemlegességi célkitűzéssel, illetve nem megfelelőek a 4. cikkben említett előrehaladás biztosításához, vagy hogy az éghajlatsemlegességi célkitűzés elérése vagy a 4. cikkben említett alkalmazkodás terén elért haladás nem megfelelő, a 3. cikk (1) bekezdésében említett teljesítési pálya felülvizsgálatával egyidejűleg a Szerződésekkel összhangban megteszi a szükséges intézkedéseket.</p>	<p>(3) Amennyiben az (1) bekezdésben említett értékelés és a (2) bekezdésben említett felülvizsgálat alapján a Bizottság úgy találja, hogy az uniós intézkedések nem egyeztethetők össze a 2. cikk (1) bekezdésében meghatározott klímasemlegességi célkitűzéssel, illetve nem megfelelőek a 4. cikkben említett előrehaladás biztosításához, vagy hogy az éghajlatsemlegességi célkitűzés elérése vagy a 4. cikkben említett alkalmazkodás terén elért haladás nem megfelelő, a 3. cikk (1) bekezdésében említett teljesítési pálya felülvizsgálatával egyidejűleg a Szerződésekkel összhangban megteszi a szükséges intézkedéseket.</p>

Indokolás

A szöveg következetesebbé tétele a cikkben szereplő hivatkozások pontosításával.

15. módosítás

6 cikk (2a) bekezdés (új)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<p><i>(2a) Az 5. cikk (2a) bekezdésében említett információs rendszer egy külön részben stratégiákat, intézkedéseket és bevált gyakorlatokat tartalmaz. Ezek célja, hogy megkönnyítsék a tagállami intézkedések összehangolását a Bizottság ajánlásaival.</i></p>

Indokolás

Annak érdekében, hogy az Európai Bizottság ajánlásait a tagállamok minél egyszerűbben el tudják fogadni, olyan minőségi és ellenőrzött adatokat kell a rendelkezésükre bocsátani, amelyek a döntéshozatal, valamint a megfelelő politikák és intézkedések meghatározásának alapjául szolgálnak. A tagállamok közötti szolidaritás előmozdítása, a szinergiák kiaknázása és az erőforrások optimalizálása érdekében növelni kell a tudásbázist, elő kell mozdítani az innovatív kezdeményezésekről és stratégiákról szóló kommunikációt, valamint elő kell mozdítani a bevált gyakorlatok uniós szintű átadását.

16. módosítás

7. cikk (1) bekezdés f) pont (új)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<p><i>f) további információk a helyi és regionális önkormányzatoktól az elért eredményekről és a területi hatásokról.</i></p>

Indokolás

Tekintettel arra, hogy az európai régiók és városok kulcsszerepet fognak játszani az éghajlat-politikai jogi keret hatálya alá tartozó különböző szakpolitikák végrehajtásában, véleményüket figyelembe kell venni a klímasemlegesség elérését célzó teljesítési pálya felülvizsgálata során.

17. módosítás

7. cikk (1) bekezdés e) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>e) a környezeti szempontból fenntartható uniós és tagállami beruházásokkal, többek között – amennyiben rendelkezésre állnak – az (EU) 2020/... rendelettel [taxonómiai rendelet] összhangban álló beruházásokkal kapcsolatos további információk.</p>	<p>e) a környezeti szempontból fenntartható uniós és tagállami, valamint regionális és helyi önkormányzati beruházásokkal, többek között – amennyiben rendelkezésre állnak – az (EU) 2020/... rendelettel [taxonómiai rendelet] összhangban álló beruházásokkal kapcsolatos további információk.</p>

Indokolás

Bár beruházásaik kisebb léptékűek, mint az uniós és a tagállami szintű beruházások, a helyi és regionális önkormányzatok beruházásainak figyelembevétele biztosítaná, hogy a klímasemlegeség elérését célzó teljesítési pálya felülvizsgálata során maradéktalanul tiszteletben tartsák az Európai Unió területi sokszínűségét. Emellett az európai régiók és városok gyakran a fenntarthatóságra irányuló innováció középpontjában állnak, ezért a jövőben megfelelően figyelembe kell venni őket az ambiciózus célkitűzések meghatározásakor.

18. módosítás

8. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A Bizottság a társadalom minden részével együttműködik a klímasemleges és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens társadalom érdekében való aktív szerepvállalás és társadalmi fellépés előmozdítása céljából. A Bizottság minden szinten – többek között nemzeti, regionális és helyi szinten, valamint a szociális partnerekkel, a polgárokkal és a civil társadalommal – elősegíti a bevált gyakorlatok cseréjét, és meghatározza az e rendelet célkitűzéseinek eléréséhez hozzájáruló intézkedéseket. Ezenkívül a Bizottság támaszkodhat az (EU) 2018/1999 rendelet 11. cikkének megfelelően a tagállamok által kialakított többszintű éghajlat- és energiapolitikai párbeszédre is.</p>	<p>A Bizottság a társadalom minden részével együttműködik, hogy lehetővé tegye számukra, hogy átfogó intézkedéseket hozzanak a klímasemleges és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens társadalom megvalósítása céljából. A Bizottság minden szinten – többek között nemzeti, regionális és helyi szinten, valamint a szociális partnerekkel, a polgárokkal és a civil társadalommal – elősegíti a bevált gyakorlatok cseréjét, és meghatározza az e rendelet célkitűzéseinek eléréséhez hozzájáruló intézkedéseket. A Covid19-válságból való kilábalás részeként az Európai Bizottságnak különösen a polgárok, a helyi vállalkozások és azok helyi és regionális önkormányzatai közötti közvetlen kapcsolatra kell támaszkodnia és azt kell támogatnia, mivel az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens társadalom kialakítása és a közösségek támogatásának biztosítása e kapcsolattól függ. Ezenkívül a Bizottság támaszkodhat az (EU) 2018/1999 rendelet 11. cikkének megfelelően a tagállamok által kialakított többszintű éghajlat- és energiapolitikai párbeszédre, valamint az éghajlati paktum keretében végzett tevékenységekre is.</p>

Indokolás

A klímasemleges és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenálló társadalom megvalósításának az információcserén és a társadalmi tudatosság növelésén kell alapulnia. Ezek megerősítése olyan feladat, amelyben az Európai Bizottság élen járhat közpolitikáinak megtervezése és végrehajtása során, tekintve, hogy ezek átfogó jellegűek, miközben a javasolt intézkedések az olyan ágazati politikák közé tartoznak, amelyeket adott esetben a nemzeti, regionális és helyi hatóságok akarnak végrehajtani. Környezetbarát helyreállításra van szükség. Ahhoz azonban, hogy ezt valóra váltsuk, az európai polgároknak és vállalkozásoknak támogatniuk kell a projektet. A helyi és regionális önkormányzatoknak fontos szerepet kell játszaniuk ebben.

19. módosítás

9. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A felhatalmazás gyakorlása	
<p>(1) A 3. cikk (1) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.</p> <p>(2) A Bizottságnak a 3. cikk (1) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása határozatlan időtartamra szól [OP: e rendelet hatálybalépésének időpontja]-tól/-től kezdődően.</p> <p>(3) A 3. cikk (1) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazást az Európai Parlament és a Tanács bármikor visszavonhatja. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.</p> <p>(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.</p> <p>(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.</p> <p>(6) A 3. cikk értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.</p>	

Indokolás

Az, hogy az Európai Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat alkalmaz a célok felülvizsgálatára, ösz-

szeegyeztetetlen az EUMSZ 290. cikkével.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. megjegyzi, hogy az európai zöld megállapodás az EU egyik kiemelt kezdeményezése, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy az európai projekt új növekedési stratégiája, valamint az uniós költségvetésről szóló, nemrég kiadott európai bizottsági közlemény megerősíti a jelenlegi egészségügyi és gazdasági válság utáni gyors és teljes helyreállítás biztosítását célzó helyreállítási tervet. Hangsúlyozza, hogy a zöld megállapodás fő célja a klímasemlegességre való átállás legkésőbb 2050-ig történő elérése kell, hogy legyen emellett, hogy elősegíti a gyors és fenntartható gazdasági helyreállítást, mivel elismeri, hogy ez az átállás új lehetőségeket teremt Európa és polgárai számára egy ellenállóbb társadalom és gazdaság megvalósítására;
2. támogatja, hogy az EU hosszú távú klímasemlegességi célkitűzését egy jogilag kötelező erejű, megfelelő célkitűzés révén megerősítsék, ami szükséges lépés ahhoz, hogy az európai projektet 2050-ig a visszafordíthatatlan klímasemlegesség felé tereljük. Erre a kötelezettségvállalásra szükség van ahhoz, hogy megszilárdítsuk az Európai Unió vezető szerepét az éghajlatváltozás elleni fellépésben globális szinten, valamint a nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátásra, illetve az üvegházhatásúgáz-elnyelés volumenének növekedésére irányuló magas szintű ambíciók fenntartásának nagyköveteként, továbbá hogy inkluzív és összehangolt erőfeszítéseket biztosítva megerősítsük a bizalmat a polgárok, a vállalkozások és a civil társadalom körében; ebben az összefüggésben fontos lenne már a 2050 utáni időszakra vonatkozó szükséges politikai pályát is megfontolni, amikor valószínű, hogy továbbra is szükség lesz a negatív kibocsátások fenntartható rendszerére; ezzel összefüggésben fontos a generációk közötti éghajlati igazságosság koncepciójának a fejlesztése is, amit figyelembe kell venni a jelenlegi és a jövőbeli döntések során;
3. rámutat, hogy a jelenlegi egészségügyi válság még inkább rávilágít arra, hogy fenntarthatóbb és ellenállóképesebb társadalomra és gazdaságra kell áttérni, mivel az éghajlatváltozás további figyelmen kívül hagyása globális szinten súlyosabb következményekkel járhat; hangsúlyozza, hogy az átállásnak tisztességes, fokozatos és tartós módon kell történnie, mivel előfordulhat, hogy a nem fenntartható megoldások rövid távon nemhogy előnyösek, de károsak a klímasemlegesség felé vezető úton;
4. hangsúlyozza, hogy az európai klímarendeletnek azt is biztosítania kell, hogy a nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás elérése érdekében végrehajtott intézkedések megerősítsenek, ne pedig veszélyeztessenek más kiemelt környezetvédelmi célokat, például a biológiai sokféleség védelmét vagy a védett területek kezelését;
5. kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogy a klímasemlegességi cél és az esetleges időközi célok elérése szempontjából milyen hatása lesz az Egyesült Királyság EU-ból való kilépésének; emlékeztet arra, hogy jelenleg az Egyesült Királyság az EU második legnagyobb szén-dioxid-kibocsátója, amelynek folyamatban lévő és tervezett kibocsátáscsökkentése jóval meghaladja az uniós átlagot, egy 2030-ig mintegy 57 %-os jogilag kötelező erejű nemzeti éghajlat-politikai célkitűzéssel⁽¹⁾;
6. emlékeztet „A helyi és regionális önkormányzatok mint a Covid19-válságra adott európai válasz szereplői” című, nemrégiben elfogadott nyilatkozatra, valamint arra, hogy az európai zöld megállapodásnak az uniós gazdaságélénkítési terv kulcsfontosságú elemét kell képeznie annak érdekében, hogy a válság lehetőséget teremtsen az éghajlatváltozás sürgős kezelésére és az EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának megerősítésére;
7. szükségesnek tartja az összes érintett szubnacionális kormányzat bevonását a nemzeti energia- és klímatervek (NEKT) és a hosszú távú nemzeti politikák kidolgozásába egy valódi, részvételen alapuló, többszintű párbeszéd útján, a regionális és helyi tapasztalatokra támaszkodva; ezért egyetért azzal, hogy az éghajlattal és az energiával kapcsolatos többszintű párbeszédet be kell építeni az uniós klímapolitikai jogszabályokba, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy szisztematikusabb megközelítésre van szükség, hogy a klímasemlegességre való áttérés említett folyamataiba bevonják a helyi és regionális önkormányzatokat, méghozzá nemcsak az európai szintű döntéshozatali folyamatba, hanem a nemzetközi tárgyalásokba

⁽¹⁾ Climate Neutrality as Long-term Strategy: The EU's Net Zero Target and Its Consequences for Member States, O. Geden, F. Schenuit, 2019. augusztus.

is; megismétli azt a felhívást, hogy a tagállamok és az Európai Bizottság hozzanak létre egy többszintű energiaügyi párbeszéddel foglalkozó állandó platformot⁽²⁾, amely támogatja a helyi és regionális önkormányzatok, a civil társadalmi szervezetek, az üzleti közösség és más érdekelt felek aktív részvételét az energetikai átállás irányításában;

8. hangsúlyozza, hogy mivel a polgárok részvétele elengedhetetlen a klímasemlegesség irányába tett jelentős előrelépéshez, az európai zöld megállapodás sikere szempontjából felbecsülhetetlen értékűnek kell tekinteni az alulról építkező visszajelzést ösztönző, a helyi szintű információcserét és oktatást támogató kezdeményezéseket; e tekintetben javasolja, hogy az európai éghajlati paktumot építsék be az európai klímarendelethez, és úgy véli, hogy a paktumot innovatív irányítási eszközként kell kidolgozni, amely lehetővé teszi a kétirányú kommunikációt, együttműködést és információcserét a szintek, ágazatok és területek között az uniós éghajlat-politika hatékonyságának és legitimitásának javítása érdekében; hangsúlyozza, hogy a társadalom és egyéb érdekelt felek megfelelő bevonása nemcsak a politikák elfogadottságának valószínűségét növeli, hanem ösztönzi az előrehaladás széles körű és átlátható mérését is, minek következtében a helyi lakosság és szervezetek jobban érezhetik, hogy hatékonyan részt vesznek az átalakulási folyamatban;

9. emlékeztet arra, hogy mivel az éghajlat, a környezet, a táj, a mobilitás, valamint a gazdasági és társadalmi szerkezet szempontjából nagyon sokfélék az európai régiók, az egyenmegoldások nem megfelelőek az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez sokféleségét; megjegyzi, hogy az európai klímarendelethez olyan keretszabályozás, amely az egyes politikákba beépíti az éghajlat-politikai célkitűzést, és hogy annak sikere nagymértékben függ a helyi és regionális önkormányzatoktól, hangsúlyozza továbbá, hogy a helyi és regionális önkormányzatok mint a polgárokhoz legközelebb álló kormányzati szint fontos szerepet játszanak az energia-önellátás, az elosztott energiatermelés és az intelligens hálózatok révén a decentralizált energiatermelés irányításában, a beruházások ösztönzésében, valamint az energia- és éghajlat-politikáknak a lakhatással, az energiaszegénységgel és a közlekedéssel kapcsolatos intézkedésekkel való összekapcsolásában;

10. hangsúlyozza, hogy az európai klímarendelethez mint az európai zöld megállapodás központi pillérének és a klímasemlegesség elérésére irányuló keretjogszabálynak biztosítania kell, hogy valamennyi uniós intézkedés megfeleljen a „ne okozunk kárt” elvnek, és az aktív szubszidiaritás elvével összhangban a kormányzás valamennyi szintjét teljes mértékben tiszteletben kell tartania, méghozzá mint partnert az európai döntéshozatali folyamatban, nem pedig mint érdekelt felet;

11. kéri, hogy az éghajlat-politikai célkitűzések végrehajtására vonatkozó alapvető döntéseket ne felhatalmazáson alapuló jogi aktusok formájában hozzák meg, különben a regionális és helyi önkormányzatok együttdöntési jogköre csökkenne. Ebben az összefüggésben az RB úgy véli, hogy a klímasemlegesség elérése érdekében meghatározandó teljesítési pálya egy ilyen alapvető döntés;

12. úgy véli, hogy az európai klímarendelethez célkitűzéseinek megvalósításához alapvetően fontos, hogy olyan minőségi és ellenőrzött adatok álljanak rendelkezésre, amelyek a döntéshozatal, valamint a megfelelő politikák és intézkedések meghatározásának alapjául szolgálnak. Az éghajlatváltozás hatása területi szinten jelentkezik, és közvetlenül érinti a régiókat és a településeket. A nemzeti nyilvántartások összeállításáért és továbbításáért az egyes államok közigazgatási szervei felelősek. A mérések minőségének javítása érdekében fontos, hogy a módszereket az EU, a tagállamok, valamint a helyi és regionális szint közötti egyeztetések keretében dolgozzák ki, hogy a települések és a régiók azonos kritériumok és területi megközelítés alapján készíthessék el nyilvántartásaikat. Ezek az információk lehetővé tennék olyan konkrét üvegházhatásúgáz-kibocsátási forgatókönyvek meghatározását, amelyekre vonatkozóan az egyes régiók társadalmi-gazdasági és környezeti helyzetéhez igazított cselekvési terveket, valamint ágazatspecifikus célkitűzéseket lehet kidolgozni. Emellett a regionális és helyi szempontú nyomon követés lehetővé teszi a tervekben meghatározott pályáktól való eltérések, valamint az azok kezeléséhez szükséges intézkedések jobb elemzését;

13. megerősíti, hogy az előrelépések hatékony nyomon követése fokozhatja a klímasemlegesség elérésére irányuló erőfeszítések láthatóságát, átláthatóságát és elfogadottságát, valamint hogy ahhoz, hogy ilyen hatások bekövetkezzenek, az európai éghajlat-politikai jogszabályok keretében elért előrelépések nyomon követéséhez szükséges adatokat nem nemzeti, hanem, amennyiben célszerű, regionális szinten kell gyűjteni. Javasolja, hogy az összegyűjtött adatokat ne csak rendszeres jelentéstétel útján, hanem folyamatosan tegyék könnyen hozzáférhetővé a nyilvánosság számára, mivel az érdekelt felek bevonása a nyomonkövetési folyamatba alapvető elemnek bizonyulhat a klímasemlegesség 2050-re kitűzött céljának eléréséhez vezető reális és a nyilvánosság számára elfogadható út fenntartásában;

⁽²⁾ Ezt az álláspontot az RB több véleményében is fenntartotta: „Az energiaunió irányítása és a tiszta energia”, előadó: Bruno Hranić, „Tiszta bolygót mindenkinek – Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról”, előadó: Michele Emiliano, „Éghajlat-politikai irányítás 2020 után: európai és globális perspektíva – hozzájárulás az UNFCCC részes feleinek 24. konferenciájához”, előadó: Andrew Varah Cooper, valamint a zöld megállapodásról 2019 decemberében elfogadott RB-állásfoglalás.

14. úgy véli, hogy az irányításról szóló rendeletnek rendelkezéseket kell megállapítania annak biztosítására, hogy a nemzetileg meghatározott hozzájárulások tartalmazzák a regionális és helyi szinten meghatározott hozzájárulások bontását annak érdekében, hogy elismerjék a szubnacionális hatóságok szerepét az éghajlatváltozással kapcsolatos nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítésében: „Éghajlat-politikai irányítás 2020 után: európai és globális perspektíva – hozzájárulás az UNFCCC részes feleinek 24. konferenciájához”, előadó: Andrew Varah Cooper;

15. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális célkitűzések beépítése nemcsak az átláthatóságot növelné és az előrelépések nyomon követéséért tett általános erőfeszítések minőségét és részletességét javítaná, hanem nagyban elősegítené a kormányzás valamennyi szintje közötti együttműködést és szinergiákat is, mind a fellépések, mind a költségvetési előirányzatok terén. Ez nagymértékben csökkentené annak kockázatát, hogy az európai éghajlat-politikai jogszabályok keretében egyes politikák esetleg káros hatást gyakoroljanak Európa regionális kohéziójára;

16. hangsúlyozza, hogy a regionális és helyi szinthez igazított intézkedésekre szánt forrásoknak a szintspecifikus célkitűzésekkel összhangban történő, testre szabott, közvetlen elosztása nemcsak erős ciklikus hatással járna, hanem a társadalmi aktivizálódást is előmozdítaná a részvételi struktúrákban;

17. javasolja, hogy a nemzeti intézkedések értékelésének következtetései, valamint az energiaunió helyzetéről szóló jelentés tartalmazzon egy helyi és regionális fejezetet, amely átláthatóbbá teszi az Európai Unió egészében elért eredmények nyomon követésére irányuló erőfeszítéseket, és részletesebben beszámol azokról. Az RB felkínálja segítségét e fejezet kidolgozásához;

18. ismételten kéri egy európai klímasemlegességi megfigyelőközpont létrehozását, amely segítené az energiaunió irányításának keretében előírt nemzeti jelentéstételi kötelezettségek teljesítését. A központnak független módon, nyilvánosan a döntéshozók és a nagyközönség rendelkezésére kellene bocsátania az éghajlatváltozással és az annak korlátozására irányuló forgatókönyvekkel kapcsolatos jelenlegi tudományos ismereteket. Ugyanakkor újra meg kell vizsgálni az uniós hatásköröket az uniós „késztségkörkép” keretében. A központnak segítenie kell az európai területek sajátosságainak és sebezhetőségeinek feltérképezését és nyomon követését is, ami hasznos lenne az átállási folyamat elutasításának megelőzéséhez. Az európai zöld megállapodás az új uniós növekedési stratégia, valamint a Covid19-világjárvány utáni uniós fenntartható helyreállítási stratégia központi pillére, ezért a szakpolitikák végrehajtásának a készségfejlesztéssel való összehangolása alapvető fontosságú az időálló politikák kialakítása, az igazságos társadalom és a stabil és növekvő gazdaság szempontjából;

19. hangsúlyozza, hogy a nyilvánosság részvételére irányuló erőfeszítések hatékonysága nemcsak azon múlik, hogy a társadalom valamennyi rétegétől gyűjtsenek információkat, hanem azon is, hogy megfelelő tájékoztatást nyújtsanak számukra a hozzájárulásuk hatásáról. A fenntartható megoldásokhoz az érdekelt felek együttműködésére van szükség, nemcsak a rendszerek működése és fenntartása, hanem a döntéshozatali folyamat során is. Ezért a nyilvánosság részvételére irányuló olyan erőfeszítések, amelyek csak az egyirányú kommunikációra összpontosítanak, nem elegendők magatartásbeli változások előmozdításához;

20. támogatja, hogy az éghajlat-politikai célok eléréséhez a megújuló energiaforrásokat használják fel. Az RB az atomenergiát nem tekinti jövőbe mutató fenntartható technológiának, és elutasítja annak fokozott alkalmazását;

21. emlékeztet arra, hogy az európai helyi és regionális önkormányzatok az EU gazdag és sokszínű kormányzati és demokratikus struktúrájának részét képezik, és ekként kell kezelni őket. E tekintetben hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok bevonása nem tekinthető a nyilvánosság részvétele biztosításának, és nem korlátozódhat bizonyos gyakorlatokra, hanem lehetővé kell tenni a létező jogalkotási szervek értékelését és felülvizsgálatát, valamint azt, hogy a helyi és regionális önkormányzatok rendszeresen közreműködjenek a szakpolitikák kidolgozásának teljes ciklusában. E tekintetben emlékeztet arra, hogy a Párizsi Megállapodás elismeri a többszintű kormányzásnak az éghajlat-politikában betöltött fontos szerepét, valamint a régiókkal és városokkal való együttműködés szükségességét, és a 2. cikk értelmében emlékeztet arra, hogy a Felek kötelezettséget vállaltak arra, hogy a köz- és magánforrásokat a megállapodás célkitűzéseihez és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődéshez igazítják. A klímarendelet keretében a már létező jelentéstételi és felülvizsgálati eljárások révén kell alapot teremteni annak, hogy a tőkeáramlásokat uniós és nemzeti szinten átfogóan a Párizsi Megállapodás céljaihoz igazítsák;

22. emlékeztet az atomenergiával kapcsolatos jelentős fenntarthatósági problémákra (mind a nyersanyagok, mind a nukleáris hulladék megoldatlan kérdése tekintetében), ezért úgy véli, hogy az éghajlat-politikai célok elérése felé vezető utat az EUMSZ 194. cikkét tiszteletben tartva a nukleáris energia felhasználásának növelése helyett elsősorban a megújuló energiák révén kell megtenni.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 2-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A Méltányos Átállást Támogató Alap

(2020/C 324/11)

Főelőadó:	Vojko OBERSNEL (HR/PES), helyi végrehajtó testület tagja: Fiume (Rijeka)
Referenciaszöveg:	<p>Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat tanácsi határozatra a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról</p> <p>(COM(2020) 22 final)</p> <p>Módosított javaslat az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi és Migrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a Határigazgatási és Vízügyeszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre</p> <p>(COM(2020) 23 final)</p> <p>Módosított javaslat a Méltányos Átállást Támogató Alap létrehozásáról európai parlamenti és tanácsi rendeletre</p> <p>(COM(2020) 460 final)</p>

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a Méltányos Átállást Támogató Alap létrehozásáról

COM(2020) 22 final

1. módosítás

(13) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A MÁTA forrásainak a „Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe” célkitűzésen belüli rugalmas programozása végett lehetővé kell tenni egy önálló MÁTA-program létrehozását vagy azt, hogy a MÁTA-forrásokat az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) vagy a Kohéziós Alap által támogatott valamely programon belüli egy vagy több külön prioritásként programozzák. Az (EU) [új CPR] rendelet 21a. cikkével összhangban a MÁTA forrásait meg kell erősíteni az ERFA-ból és az ESZA+-ból származó kiegészítő finanszírozással. Az ERFA-ból és az ESZA+-ból átcsoportosított összegeknek összhangban kell állniuk a méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben rögzített művelet típusokkal.</p>	<p>A MÁTA forrásainak a „Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe” célkitűzésen belüli rugalmas programozása végett lehetővé kell tenni egy önálló MÁTA-program létrehozását vagy azt, hogy a MÁTA-forrásokat az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) vagy a Kohéziós Alap által támogatott valamely programon belüli egy vagy több külön prioritásként programozzák. Az (EU) [új CPR] rendelet 21a. cikkével összhangban a MÁTA forrásait meg lehet erősíteni az ERFA-ból és az ESZA+-ból származó kiegészítő finanszírozással. Az ERFA-ból és az ESZA+-ból átcsoportosított összegeknek összhangban kell állniuk a méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben rögzített művelet típusokkal.</p>

Indokolás

A Méltányos Átállást Támogató Alap egy szakpolitikai javaslat, amelynek csak kiegészítenie kell a jelenlegi kohéziós költségvetést. A MÁTA által támogatandó tevékenységek többsége (4. cikk) a gyakorlatban már az 1. és 2. szakpolitikai célkitűzés keretében is finanszírozható lenne az ERFA-n és az ESZA+-on keresztül.

2. módosítás

2. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az (EU) [új CPR] rendelet [4. cikke (1) bekezdésének] második albekezdésével összhangban a MÁTA egyetlen egyedi célkitűzéshez járul hozzá, amely a következő: „a klímasemleges gazdaságra való átállás társadalmi, gazdasági és környezeti hatásai kezelésének lehetővé tétele a régiók és az emberek számára”.	Az (EU) [új CPR] rendelet [4. cikke (1) bekezdésének] második albekezdésével összhangban a MÁTA egyetlen egyedi célkitűzéshez járul hozzá, amely a következő: „a klímasemleges gazdaságra való átállás társadalmi, gazdasági és környezeti hatásai kezelésének lehetővé tétele a régiók és az emberek számára”, összhangban a Párizsi Megállapodás céljaival, az EU 2050-ig megvalósítandó klímasemlegeségi célkitűzésével és a 2030-as csökkentési célokkal.

Indokolás

Az alap célkitűzésének meghatározásában egyértelműen utalni kell a Párizsi Megállapodás célkitűzéseire, az EU 2050-ig megvalósítandó klímasemlegeségi célkitűzésére és a 2030-as csökkentési célokra.

3. módosítás

3. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A MÁTA valamennyi tagállamban támogatja a „Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe” célkitűzést.	(1) A MÁTA az érintett régiókban vagy tevékenységekben az átállás társadalmi, társadalmi-gazdasági és környezeti hatásaihoz nyújt finanszírozást.

Indokolás

Magától értetődik.

4. módosítás

4. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
2. A MÁTA az (1) bekezdésnek megfelelően kizárólag a következő tevékenységeket támogatja: a) kkv-kba – köztük induló innovatív vállalkozásokba – történő, gazdasági diverzifikációt és átalakulást eredményező termelőberuházások; b) új vállalkozásokat – köztük üzleti inkubátorházakat és konzultációs szolgáltatásokat – létrehozó beruházások;	2. A MÁTA az (1) bekezdésnek megfelelően a következő tevékenységeket támogatja: a) kkv-kba – köztük induló innovatív vállalkozásokba – történő, gazdasági diverzifikációt és átalakulást eredményező fenntartható termelőberuházások; b) a fenntartható fejlődésre történő átállás szempontjából fontos új vállalkozásokat – köztük üzleti inkubátorházakat és konzultációs szolgáltatásokat – létrehozó beruházások;

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
c) kutatási és innovációs tevékenységekbe való és a fejlett technológiák átadását előmozdító beruházások;	c) fenntartható kutatási és innovációs tevékenységekbe való és a fejlett technológiák átadását előmozdító beruházások;
d) megfizethető tiszta energiát szolgáló technológiák és infrastruktúrák bevezetésére, az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére, az energiahatékonyságra és a megújuló energiára irányuló beruházások;	d) megfizethető tiszta, biztonságos és fenntartható energiát szolgáló technológiák és szociális infrastruktúrák bevezetésére, az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére, az energiahatékonyságra és a megújuló energiára irányuló beruházások;
e) a digitalizációra és a digitális konnektivitásra irányuló beruházások;	e) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló 2018/2001/EU irányelv (15. cikk (3) bekezdés), az épületek energiahatékonyságáról szóló 2010/31/EU irányelv (9. és 11. cikk) és az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv (14. cikk (4) bekezdés) végrehajtását támogató beruházások;
f) a területek helyreállítására és szennyeződésmentesítésére, földterületek helyreállítási és újratelepítési projektjeire irányuló beruházások;	f) a digitalizációra és a digitális konnektivitásra irányuló beruházások;
g) a körforgásos gazdaságnak többek között a hulladék-megelőzés, a hulladékcsökkentés, az erőforrás-hatékonyság, az újrafelhasználás, a javítás és az újrafeldolgozás révén történő előmozdítására irányuló beruházások;	g) a területek helyreállítására és szennyeződésmentesítésére, földterületek helyreállítási és újratelepítési projektjeire irányuló beruházások, összhangban a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU európai bizottsági rendelet 2. cikkének (122) bekezdésében meghatározott „a szennyező fizet” elvvel;
h) munkavállalók továbbképzése és átképzése;	h) a körforgásos gazdaságnak többek között a hulladék-megelőzés, a hulladékcsökkentés, az erőforrás-hatékonyság, az újrafelhasználás, a javítás és az újrafeldolgozás révén történő előmozdítására irányuló beruházások;
i) munkakeresési segítség álláskeresőknél;	i) a munkaerő továbbképzése és átképzése;
j) az álláskeresők aktív munkaerőpiaci befogadása;	j) munkakeresési segítség álláskeresőknél;
k) technikai segítségnyújtás.	k) az álláskeresők aktív munkaerőpiaci befogadása;
	l) az érintett terület illetékes helyi és regionális önkormányzatai, a tagállam és az Európai Bizottság közötti megállapodás szerinti bármely egyéb olyan konkrét tevékenység, amely összhangban van a helyi fejlesztési stratégiákkal, és hozzájárul a szén-dioxid-semleges uniós gazdaságra való, 2050-ig megvalósítandó átálláshoz;
	m) technikai segítségnyújtás.

Indokolás

- Minden környezetvédelmi beruházás esetében tiszteletben kell tartani azt a szabályt, hogy a szennyezés kezelésére irányuló intézkedések költségeit a szennyezést okozó félnek kell viselnie.
- A továbbképzést és az átképzést nem szabad a munkavállalókra korlátozni, hanem ki kell terjeszteni a munkanélkülieket, álláskeresőket stb. a zöld gazdaságbeli munkavállalásra felkészítő képzésre is.
- Nagyobb rugalmasságot kell biztosítani a támogatott projektek kiválasztásában, amennyiben az érintett terület helyi és regionális önkormányzatai, a tagállam és az Európai Bizottság egyetért.

5. módosítás

5. cikk a) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
a) atomerőművek leszerelése és építése;	a) atomerőművek leszerelése, építése vagy az atomerőművekbe történő beruházás bármely más formája;

Indokolás

Magától értetődik.

6. módosítás

5. cikk d) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
d) fosszilis tüzelőanyagok előállításával, feldolgozásával, forgalmazásával, tárolásával vagy égetésével kapcsolatos beruházások;	d) fosszilis tüzelőanyagok kitermelésével , előállításával, feldolgozásával, forgalmazásával, tárolásával vagy égetésével kapcsolatos beruházások, beleértve új szénbányák megnyitását is;

Indokolás

A MÁTA-nak nem szabad támogatnia a szénbányák megnyitását vagy újbóli megnyitását, de ezt a korlátozást nem szabad kiterjeszteni a bányászat más típusaira (fém, ipari ásványok, díszkőzet stb.), mivel a bányászat olyan gazdasági tevékenység, amely minőségi, hosszú távú foglalkoztatást teremt.

7. módosítás

Az 5. cikk vége új bekezdéssel egészítendő ki

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	Nem nyújtható támogatás olyan, NUTS 3. szintű régióban végzett műveletekhez, ahol a program időtartama alatt a méltányos átállásra vonatkozó releváns területi terv alapján új szén-, lignit- vagy olajpalabánya, illetve tőzegkitermelési terület megnyitását, vagy ideiglenesen bezárt szén-, lignit- vagy olajpalabánya, illetve tőzegkitermelési terület újbóli megnyitását tervezik.

Indokolás

A támogatás célja, hogy segítse a szén-dioxid-mentes gazdaságra való átállást, ami kizárja új bányák és/vagy tőzegkitermelési területek megnyitását és a már meglévők újrainyitását.

8. módosítás

6. cikk (1) bekezdés második albekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A Bizottság csak akkor hagy jóvá egy programot, ha a méltányos átállásra vonatkozó releváns területi tervben szereplő, az átállási folyamat által legkedvezőtlenebbül érintett területek azonosítása indokolt és a méltányos átállásra vonatkozó releváns területi terv összhangban áll az érintett tagállam nemzeti energia- és klímatervével.</p>	<p>A Bizottság csak akkor hagy jóvá egy programot, ha a méltányos átállásra vonatkozó releváns területi tervben szereplő, az átállási folyamat által legkedvezőtlenebbül érintett területek azonosítása indokolt és a méltányos átállásra vonatkozó releváns területi terv kötelezettségvállalást tartalmaz a Párizsi Megállapodás céljai, az EU 2050-ig megvalósítandó klímasegélyességi célja és a 2030-as csökkentési célok mellett, és összhangban áll az (EU) [új CPR] rendelet [23.] cikkében említett területi stratégiákkal, az érintett tagállam nemzeti energia- és klímatervével és a szociális jogok európai pillérével.</p>

9. módosítás

6. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A MÁTA-prioritás vagy -prioritások magukban foglalják a tagállami MÁTA-allokációk egészéből vagy egy részéből álló MÁTA-forrásokat és az (EU) [új CPR] rendelet [21a.] cikkével összhangban átcsoportosított forrásokat. A MÁTA-priorításra átcsoportosított ERFA- és ESZA+-források teljes összege legalább fele és legfeljebb háromszorosa az adott prioritásra a MÁTA-ból nyújtott támogatás összegének.</p>	<p>A MÁTA-prioritás vagy -prioritások magukban foglalják a tagállami MÁTA-allokációk egészéből vagy egy részéből álló MÁTA-forrásokat és az (EU) [új CPR] rendelet [21a.] cikkével összhangban az irányító hatóságok által esetleg átcsoportosított forrásokat. A MÁTA-hoz átcsoportosítandó ERFA- és ESZA+-források összege legfeljebb másfélszerese az adott prioritásra a MÁTA-ból nyújtott támogatás összegének.</p>

Indokolás

A tagállamok számára nagyobb rugalmasságot kell biztosítani az ERFA-ból és az ESZA+-ból a MÁTA-hoz átcsoportosítandó összegek meghatározásában. Ez korlátozná a kötelezettségvállalások esetleges visszavonását is abban az esetben, ha a leginkább érintett területeken alacsony a támogatásfelvevő képesség.

10. módosítás

A 6. cikk (2) bekezdésének vége új albekezdéssel egészítendő ki

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<p>Az Európai Bizottság csak akkor hagyja jóvá az ERFA- és az ESZA+-forrásoknak a MÁTA-priorításra történő átcsoportosítását, ha az átcsoportosítás teljes összege nem haladja meg az operatív programok eredeti ERFA- és ESZA+-allokációjának (alaponként számított) 20 %-át.</p>

Indokolás

A módosítás összehangolja a jogszabály szövegét az indokolással.

11. módosítás

7. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(1) A tagállamok az érintett területek illetékes hatóságával együttműködve egy vagy több, a 868/2014/EK bizottsági rendelettel módosított 1059/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozott statisztikai célú területi egységek nomenklatúrája 3. szintjének („NUTS 3. szintű régiók”) megfelelő, egy vagy több érintett területre kiterjedő, méltányos átállásra vonatkozó területi tervet dolgoznak ki a II. mellékletben meghatározott minta szerint. E területek az átállásból adódóan a gazdasági és társadalmi hatások alapján legkedvezőtlenebbül érintett területek, különös tekintettel a fosszilis tüzelőanyagok előállításához és felhasználásához kapcsolódó munkahelyek várható megszűnésére és a legkibocsátásintenzívebb ipari létesítmények termelési folyamatainak átalakítása jelentette szükségletekre.</p>	<p>(1) A tagállamok az érintett területek illetékes hatóságával együttműködve egy vagy több, a 868/2014/EK bizottsági rendelettel módosított 1059/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozott statisztikai célú területi egységek nomenklatúrája 2. szintjének („NUTS 2. szintű régiók”) megfelelő, egy vagy több érintett területre kiterjedő, méltányos átállásra vonatkozó területi tervet dolgoznak ki a II. mellékletben meghatározott minta szerint. E területek az átállásból adódóan a gazdasági és társadalmi hatások alapján legkedvezőtlenebbül érintett területek, különös tekintettel a fosszilis tüzelőanyagok előállításához és felhasználásához kapcsolódó munkahelyek várható megszűnésére és a legkibocsátásintenzívebb ipari létesítmények termelési folyamatainak átalakítása jelentette szükségletekre.</p>

Indokolás

Az átállás negatív tovagyűrűző hatásai nem korlátozódnak majd a NUTS 3. szintű területekre, hanem nagy valószínűséggel a környező területeket is érintik. Ezért és az irányítás egyszerűsítése érdekében helyénvalóbbnak tűnik a támogatást a NUTS 2. szintre összpontosítani.

12. módosítás

7. cikk (2) bekezdés b) pont (új)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<p>(új) b) egyértelmű elkötelezettség a társadalmi szempontból méltányos és igazságos zöld átállás mellett a Párizsi Megállapodás végrehajtása során;</p>

Indokolás

A méltányos átállásra vonatkozó területi terveket csak akkor szabad jóváhagyni, ha azok egyértelmű elkötelezettséget tartalmaznak a Párizsi Megállapodás céljai mellett, amint azt az Európai Tanács a 2019. október 18-i ülésén hangsúlyozta.

13. módosítás

7. cikk (2) bekezdés c) pont (új)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	(új) c) egyértelmű elkötelezettség azon célkitűzés mellett, hogy az EU 2050-re klímaseglegessé váljon, valamint 2030-ig teljesítse csökkentési céljait;

Indokolás

A méltányos átállásra vonatkozó területi terveket csak akkor szabad jóváhagyni, ha azok egyértelműen elkötelezik magukat azon célkitűzés mellett, hogy az EU 2050-re klímaseglegessé váljon, valamint 2030-ig teljesítse csökkentési céljait, amint azt az Európai Tanács a 2019. december 12-i ülésén hangsúlyozta.

14. módosítás

7. cikk (2) bekezdés c) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
c) a leghátrányosabban érintett területek előtt álló, az átállásból adódó kihívások felmérése – ideértve a klímasegleges gazdaságra való átállás társadalmi, gazdasági és környezeti hatásait –, valamint a szóban forgó területeken folytatott kibocsátásintenzív tevékenységek átalakításából vagy felszámolásából következően a potenciálisan érintett munkahelyek és megszűnő munkahelyek számának, továbbá a fejlesztési szükségleteknek és a 2030-ig teljesítendő célkitűzéseknek az azonosítása.	c) a leghátrányosabban érintett területek előtt álló, az átállásból adódó kihívások felmérése – ideértve a klímasegleges gazdaságra való átállás társadalmi, gazdasági és környezeti hatásait –, valamint a szóban forgó területeken folytatott kibocsátásintenzív tevékenységek átalakításából vagy felszámolásából következően a potenciálisan érintett munkahelyek és megszűnő munkahelyek számának, továbbá a fejlesztési szükségleteknek és a 2030-ig teljesítendő célkitűzéseknek az azonosítása, valamint az átállás szomszédos régiókra gyakorolt negatív tovaryűrűző hatásainak értékelése.

Indokolás

A méltányos átállásra vonatkozó területi tervekben minden lehetséges negatív tovaryűrűző hatást megfelelően értékelni kell.

15. módosítás

7. cikk (2) bekezdés f) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
f) a partnerségi megállapodásokból álló irányítási mechanizmusok, a tervezett nyomonkövetési és értékelési intézkedések, valamint a felelős szervek ismertetése;	f) a partnerségi megállapodásokból álló irányítási mechanizmusok, a tervezett nyomonkövetési és értékelési intézkedések, valamint a felelős szervek ismertetése, amennyiben azok eltérnek az (EU) [új CPR] rendelet V. mellékletében meghatározott, a programban már leírt elemektől; a helyi és regionális önkormányzatokat ennek minden aspektusába be kell vonni;

Indokolás

Egyszerűsítési intézkedésként csak azokat az információkat kell megadni, amelyek eltérnek a „Minta az ERFA-ból (»Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe« célkitűzés), az ESZA+-ból, a MÁTA-ból, a Kohéziós Alapból és az ETHA-ból támogatott programokhoz – 16. cikk (3) bekezdés” című dokumentummal (a CPR-rendelet V. melléklete) összhangban a programban már leírt elemektől. Ezenkívül a helyi és regionális önkormányzatokat e folyamat szerves szereplőinek kell tekinteni.

16. módosítás

7. cikk (2) bekezdés h) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
h) a kkv-któl eltérő vállalkozások termelőberuházásaihoz nyújtott támogatás esetén az ilyen műveletek és vállalkozások teljes körű felsorolása és a szóban forgó támogatás szükségességének indoklása hiányelemzéssel, amely bemutatja, hogy a beruházás hiányában a várhatóan megszűnő munkahelyek száma meghaladná a várhatóan létrejövő munkahelyek számát;	h) a kkv-któl eltérő vállalkozások fenntartható termelőberuházásaihoz nyújtott támogatás esetén a szóban forgó támogatás szükségességének indoklása hiányelemzéssel, amely bemutatja, hogy a beruházás hiányában a várhatóan megszűnő munkahelyek száma meghaladná a várhatóan létrejövő munkahelyek számát;

Indokolás

A műveleteknek és a vállalkozásoknak (nagyvállalatoknak) a MÁTA programozási szakaszában történő teljes körű felsorolása nem igazán tűnik megvalósíthatónak, és a programozási időszak leelejétől kezdve késedelmekhez vezethet. Emellett ez a megközelítés éppen ellentétes az egyszerűsítésre irányuló erőfeszítésekkel, amelyek többek között a jelenlegi CPR 100–103. cikke értelmében a nagyprojektekre alkalmazandó külön eljárások megszüntetését eredményezték.

17. módosítás

7. cikk (2) bekezdés i) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
i) a 2003/87/EK irányelv I. mellékletében felsorolt tevékenységekből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését szolgáló beruházásokhoz nyújtott támogatás esetén a támogatandó műveletek teljes körű felsorolása és annak indoklása, hogy ezek az üvegházhatásúgáz-kibocsátás jelentős, a 2003/87/EK irányelv szerinti ingyenes kiosztáshoz használt referenciaértékeknél lényegesen alacsonyabb szintre való csökkenését eredményezik, és azzal a feltétellel, hogy jelentős számú munkahely védelméhez szükségesek;	i) a 2003/87/EK irányelv I. mellékletében felsorolt tevékenységekből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését szolgáló beruházásokhoz nyújtott támogatás esetén annak indoklása, hogy a támogatandó műveletek az üvegházhatásúgáz-kibocsátás jelentős, a 2003/87/EK irányelv szerinti ingyenes kiosztáshoz használt referenciaértékeknél lényegesen alacsonyabb szintre való csökkenését eredményezik, és azzal a feltétellel, hogy jelentős számú munkahely védelméhez szükségesek;

Indokolás

A műveleteknek a MÁTA programozási szakaszában történő teljes körű felsorolása nem igazán tűnik megvalósíthatónak, és a programozási időszak leelejétől kezdve késedelmekhez vezethet.

18. módosítás

8a. cikk (új)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<p style="text-align: center;">8a. cikk</p> <p>1. Az Európai Bizottság felügyelete és közvetlen irányítása alatt létrejön egy a méltányos átállást támogató platform (a továbbiakban: a platform), amely lehetővé teszi a levont tanulságokkal és a bevált gyakorlatokkal kapcsolatos két- és többoldalú tapasztalatcserét valamenyny érintett ágazatban.</p> <p>2. A platform két részből áll:</p> <p>a) technikai munkacsoportok, amelyek az érintett régiók konkrét kihívásaival foglalkoznak, és elősegítik a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok cseréjét a méltányos átállásra vonatkozó területi tervek és az egyedi műveletek előkészítésével kapcsolatban. A technikai munkacsoportokat, melyeknek a helyi és regionális önkormányzatokat is magukban kell foglalniuk, a MÁTA operatív igényeinek megfelelően kell létrehozni, figyelembe véve a támogatott műveletek ágazati lefedettségét.</p> <p>A technikai munkacsoportok szorosan együttműködnek az (EU) [új InvestEU program] rendelet 20. cikkével összhangban létrehozott InvestEU Tanácsadó Platformmal és az Európai Beruházási Bank érintett szolgálataival annak biztosítása érdekében, hogy a helyi és regionális önkormányzatok rendelkezzenek az InvestEU programon és az EBB-n keresztül elérhető finanszírozáshoz való hozzáféréssel kapcsolatos technikai és gyakorlati ismeretekkel;</p> <p>b) a méltányos átállásban érintett régiók éves fóruma (a továbbiakban: a fórum), a Régiók Európai Bizottságával közös szervezésben. A fórum lehetővé teszi a szakpolitikai iránymutatások összehangolását és a technikai munkacsoportok operatív tevékenységeibe történő átiültetését.</p> <p>3. Az Európai Bizottság megállapítja a platform irányítási mechanizmusaira, tagságára, működésére és költségvetésére vonatkozó részletes szabályokat. Biztosítani kell minden kormányzati szint kiegyensúlyozott részvételét.</p> <p>4. A platform működési költségeit a 3. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése szerinti, technikai segítségnyújtásra elkülönített forrásokból fedezik.</p>

Indokolás

A méltányos átállási platform célkitűzéseinek és működésének egyértelműbbé tétele érdekében a szöveget ki kell egészíteni a platform létrehozásával kapcsolatos gyakorlati rendelkezésekkel.

19. módosítás

10. cikk (4) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>4. A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.</p>	<p>4. A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel és konzultációt folytat az érdekelt felekkel.</p>

Módosított javaslat az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi és Migrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a Határigazgatási és Vízügyeszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre

COM(2020) 23 final

20. módosítás

21a. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>Az (EU) [MÁTA-rendelet] rendelet [3.] cikkével összhangban a MÁTA számára a „Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe” célkitűzés keretében rendelkezésre álló források összegét ki kell egészíteni az ERFA-ból, az ESZA+-ból vagy ezek kombinációjából származó forrásokkal azon régiókatételek esetében, ahol az érintett terület található. A MÁTA-ba átcsoportosított ERFA- és ESZA+-források teljes összege legalább másfélszerese a MÁTA által nyújtott támogatás összegének, azonban nem haladja meg a támogatás összegének háromszorosát. Az ERFA-ból vagy az ESZA+-ból átcsoportosított források semmiképpen sem haladhatják meg az érintett tagállamnak nyújtott ERFA-, illetve ESZA+-allokáció 20 %-át. [...]</p>	<p>Az (EU) [MÁTA-rendelet] rendelet [3.] cikkével összhangban a MÁTA számára a „Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe” célkitűzés keretében rendelkezésre álló források összegét önkéntes átcsoportosítás révén ki kell egészíteni az ERFA-ból, az ESZA+-ból vagy ezek kombinációjából származó forrásokkal azon régiókatételek esetében, ahol az érintett terület található. A MÁTA-ba átcsoportosított ERFA- és ESZA+-források teljes összege legalább fele a MÁTA által nyújtott támogatás összegének, azonban nem haladja meg a támogatás összegének másfélszeresét. Az ERFA-ból vagy az ESZA+-ból átcsoportosított források semmiképpen sem haladhatják meg az érintett tagállamnak nyújtott ERFA-, illetve ESZA+-allokáció 20 %-át. [...]</p>

Indokolás

A tagállamok számára nagyobb rugalmasságot kell biztosítani az ERFA-ból és az ESZA+-ból a MÁTA-hoz átcsoportosítandó összegek meghatározásában. Ez korlátozná a kötelezettségvállalások esetleges visszavonását abban az esetben, ha a leginkább érintett területeken alacsony a támogatásfelvevő képesség.

21. módosítás

59. cikk (3a) bekezdés (új)

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<p>(3a) A MÁTA által az (EU) [MÁTA-rendelet] rendelettel összhangban támogatott műveletek esetében vissza kell fizetni a MÁTA-ból kapott támogatást, ha a támogatásban részesülő tagállam részére történő utolsó kifizetéstől számított tíz éven belül új szén-, lignit- vagy olajpalabányát, illetve tőzegkitermelési területet nyitnak meg, vagy ideiglenesen bezárt szén-, lignit- vagy olajpalabányát, illetve tőzegkitermelési területet nyitnak meg újra azon a területen, ahol a MÁTA-ból származó támogatást felhasználták.</p>

Indokolás

A támogatás célja, hogy segítse a régiókat a szén-dioxid-mentes gazdaságra való átállás során, ami kizárja új bányák és/vagy tőzegkitermelési területek megnyitását és az átmenetileg bezártak újrainyitását.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA**

1. üdvözli a Méltányos Átállást Támogató Alap létrehozását, amely kulcsfontosságú eszközt fog jelenteni a klímasemlegességre való átállás által leginkább érintett régiók támogatásában;
2. üdvözli, hogy a Méltányos Átállást Támogató Alapra vonatkozó javaslat figyelembe vette az RB-nek az európai széntermelő régiók társadalmi-gazdasági szerkezetváltásáról szóló véleményében⁽¹⁾ megfogalmazott kulcsfontosságú ajánlásait;
3. üdvözli, hogy az alap minden tagállamnak támogatást nyújt, de továbbra is csak a leginkább érintett régiókra összpontosít. Ezenkívül annak érdekében, hogy az alap megfelelően célzott és hatékony legyen, valamint a minimális támogatási intenzitás meghatározása érdekében fontos, hogy csak az érintett régiók lakosságát vegyék figyelembe;
4. üdvözli a Méltányos Átállást Támogató Alap számára a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretből javasolt (folyó áron) 11 270 459 000 eurós, valamint az Európai Helyreállítási Eszközből további (folyó áron) 32 803 000 000 eurós előirányzatot, mivel ez óriási lökést ad a Méltányos Átállást Támogató Alapban kitűzött célok teljesítésének; aggodalommal állapítja meg, hogy a folyó áron megadott összegek ronthatják a többéves pénzügyi keret tételei között az átcsoportosítások átláthatóságát és összehasonlíthatóságát; arra kéri a Tanácsot, hogy ezt tényleges, kiegészítő előirányzatként vegye fel a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló tárgyalások napirendjére;
5. aggodalommal állapítja meg, hogy az Európai Helyreállítási Eszköz keretében finanszírozott további források következtében, amelyek 2021 és 2024 között további kötelezettségvállalásokat eredményeznek, az irányító hatóságok és a végső kedvezményezettek rendkívüli nyomás alatt lesznek azt illetően, hogy a teljes allokáció közel 75 %-át az új programozási időszak első négy évében készítsék elő, hajtásuk végére és költsék el;
6. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy célzott intézkedésekkel támogassa a klímasemleges, klímaérzékeny és ökológiailag fenntartható gazdaságra történő, 2050-ig megvalósítandó átállást, valamint hogy külön, további forrásokkal támogassa a klímasemlegességre való átállás által leginkább érintett területeket; hangsúlyozza, hogy ezeket a kiegészítő forrásokat semmilyen körülmények között sem a kohéziós politika költségvetéséből kell elvonni; hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika erős költségvetésének továbbra is a legfőbb prioritást kell jelentenie a területi szintű klímapolitikai fellépések támogatása érdekében;

⁽¹⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az európai széntermelő régiók társadalmi-gazdasági szerkezetváltása (HL C 39., 2020.2.5., 58. o.).

7. kéri az Európai Bizottságot, hogy az új Méltányos Átállást Támogató Alapot a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret 3. fejezete (Természeti erőforrások és környezetvédelem) helyett a 2. fejezet (Kohézió és értékek) alá helyezze, és ismételten kijelenti, hogy elutasítja a kohéziós politika tervezett csökkentéseit. Emlékeztet arra a kérésére, hogy az európai strukturális és beruházási alapok nemzeti társfinanszírozását zárják ki a Stabilitási és Növekedési Paktummal kapcsolatos számításokból; úgy véli, hogy ugyanez alkalmazandó a Méltányos Átállást Támogató Alap esetében is;
8. hangsúlyozza, hogy a fosszilis tüzelőanyagoktól nagymértékben függő, elszigetelt energiarendszerekkel rendelkező régiók, például a legkülső régiók nagy nehézségekkel küzdenek, itt ugyanis az energiaszerkezet fejlesztése – a terület-, víz-, hulladék- és energiagazdálkodás tekintetében – a karbonsemleges gazdaságot célzó energiastratégia kulcseleme;
9. tudomásul veszi az Európai Bizottság azon kiigazított becslését, hogy a méltányos átállási mechanizmus három pillére 2030-ig 150 milliárd eurós beruházást fog eredményezni. Mindazonáltal néhány lehetséges projektet tekintve aggályai vannak a várható tőkeáttételi aránnyal és a magánberuházások megvalósíthatóságával kapcsolatban;
10. kéri, hogy a MÁTA-ból vagy a méltányos átállást támogató mechanizmusból ne nyújtsanak támogatást olyan, NUTS 3. szintű régióban végzett beruházásokhoz, ahol új szén-, lignit- vagy olajpalabánya, illetve tőzegkitermelési terület megnyitását, vagy ideiglenesen bezárt szén-, lignit- vagy olajpalabánya, illetve tőzegkitermelési terület újbóli megnyitását államilag engedélyezték;
11. üdvözli, hogy a közszektor-hitelek kifizetését azokra a projektekre kell korlátozni, amelyek mérhető hatást érnek el a klímasemleges gazdaságra való átállást követő társadalmi, gazdasági vagy környezeti kihívások kezelése terén;
12. rámutat, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak a klímasemleges gazdaságra való átállás keretében olyan projekteket is finanszírozniuk kell, amelyek nem termelnek elegendő saját bevételt, és amelyekre semmilyen más uniós program keretében nem kapnak támogatást; ennek kapcsán üdvözli a méltányos átállást támogató mechanizmus keretében létrehozandó közszektor-hitelezési eszközre vonatkozó rendeletjavaslatot. Az eszköz az állami szervek azon beruházási szükségleteit támogatja, amelyek a méltányos átállásra vonatkozó tervekben leírt, az átálláshoz kapcsolódó kihívásokból erednek;
13. megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok EU-szerte eltérő tapasztalatokkal rendelkeznek és eltérő mértékben veszik igénybe az EBB pénzügyi mechanizmusait; ezért annak érdekében, hogy a méltányos átállást támogató mechanizmus harmadik pillére sikeres legyen, annak biztosítására kéri az Európai Bizottságot, hogy az egyes tagállamok elegendő gyakorlati és technikai segítséget nyújtsanak az EBB pénzügyi mechanizmusait felhasználni szándékozó helyi és regionális önkormányzatok számára;
14. tudomásul veszi a Méltányos Átállást Támogató Alap, az ERFA és az ESZA+ támogatási körének összehangolását, mivel a Méltányos Átállást Támogató Alap által támogatott tevékenységek többsége az ERFA és az ESZA+ célkitűzésein belül is finanszírozható;
15. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a MÁTA késedelmet okozhat a kohéziós politika fő programjainak végrehajtásában; továbbá aggályainak ad hangot amiatt is, hogy ezen új alap kezelése bonyolulttá és bürokratikusá teheti a kohéziós politika fő programjainak irányítását;
16. sajnálatosnak tartja, hogy az Európai Bizottság javaslata NUTS 3. szinten kíván programokat létrehozni a NUTS 2. szint helyett, holott a kohéziós politika fő programjainak végrehajtására ezen a szinten kerül sor. Ez a javaslat ellentétben áll a funkcionális területek fogalmával, amelyek nem feltétlenül azonosak a NUTS 3. szintű közigazgatási területekkel. Az RB hangsúlyozza, hogy csak egy ennek megfelelő, NUTS 2. szintű területi tervet kellene előírni;
17. kéri, hogy a Méltányos Átállást Támogató Alap támogatási körét terjesszék ki annak érdekében, hogy az Európai Bizottsággal és a tagállamokkal egyetértésben a helyi és regionális önkormányzatok további támogatható projekteket is belefoglalhassanak a méltányos átállásra vonatkozó területi terveikbe; Kéri továbbá, hogy az alaphoz rendelt források elosztásakor lényeges mutatóként vegyék figyelembe a munkanélküliséget és különösen az ifjúsági munkanélküliséget;
18. kéri, hogy a helyi és regionális érdekelt feleket szorosan vonják be a méltányos átállásra vonatkozó területi tervek kidolgozásába, mivel a MÁTA megosztott irányítás alá tartozik majd, és az ERFA és az ESZA+ forrásai szorosan kapcsolódnak a MÁTA-ból nyújtott támogatáshoz;
19. kéri az Európai Bizottságot, hogy nyújtson több iránymutatást arra vonatkozóan, hogy miként szándékozik segíteni az irányító hatóságokat és a régiókat a méltányos átállásra vonatkozó területi tervek kidolgozásában, tekintettel arra, hogy a MÁTA-rendeletre irányuló javaslat és mellékletei még mindig jelentős módosítások tárgyát képezhetik. Az RB óva int attól, hogy további késedelmek következzenek be azon programok előkészítésében, amelyek esetében a MÁTA-támogatás az ERFA- és az ESZA+-támogatástól függ a méltányos átállásra vonatkozó területi tervek jóváhagyásának kötelezettsége miatt;

20. hangsúlyozza, hogy az érintett területektől nem kell teljes körű felsorolást kérni azokról a potenciális vállalatokról és/vagy műveletekről, amelyekhez támogatást nyújthatnak, mivel ez késleltetheti elfogadásukat, és szükségtelen adminisztratív terheket róhat az irányító hatóságokra. Az RB e tekintetben rámutat arra, hogy a közös rendelkezéseket tartalmazó új rendeletre irányuló európai bizottsági javaslatból kihagyták a nagyprojektek elfogadására vonatkozó külön eljárást, és hogy egy ilyen kedvezményezett és/vagy műveleti lista visszaállíthatja ezt;

21. kéri, hogy a MÁTA-hoz irányuló átcsoportosítások felső határát az operatív programok eredeti ERFA- és ESZA +-előirányzatainak 20 %-ában állapítsák meg. Az RB azt javasolja, hogy biztosítsanak nagyobb rugalmasságot az irányító hatóságok számára azáltal, hogy a rendelettervezet 6. cikkének (2) bekezdése szerinti átcsoportosításokat önkéntessé teszik a MÁTA-ból származó támogatás összegének legfeljebb másfélszerese erejéig, mégpedig csak az érintett helyi és regionális önkormányzatok hozzájárulásával;

22. hangsúlyozza, hogy el kell kerülni a szükségtelen adminisztratív terheket a MÁTA programozási és nyomonkövetési rendszerének egyértelmű előzetes hatásvizsgálata révén;

23. megjegyzi, hogy a MÁTA beruházási prioritásait az európai szemeszter folyamatának részét képező megfelelő országjelentések fogják körvonalazni; kiemeli, hogy a régiókat még mindig nem vonják be hivatalosan a folyamatba, és úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak nagyobb szerepet kell biztosítani a MÁTA célkitűzéseinek megvalósítása érdekében;

24. üdvözli, hogy a rendelet konkrét elemeket határoz meg, amelyeket bele kell foglalni a méltányos átállásra vonatkozó területi tervekbe. Az RB arra kéri a jogalkotót, hogy ezeket az elemeket egészítse ki a Párizsi Megállapodás céljai, a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére irányuló uniós cél és a 2030-ra kitűzött csökkentési célok melletti egyértelmű elkötelezettséggel;

25. rámutat arra, hogy a széntermelő régiók átalakításával foglalkozó platformot eredetileg olyan szénbányászati régiókra összpontosító platformként hozták létre, ahol a szénbányászati tevékenységek még folyamatban vannak, valamint azt tervezték, hogy a kezdeményezés hatályát második lépésben valamennyi nagy szén-dioxid-kibocsátású régióra kiterjesztik. Az RB hangsúlyozza, hogy az átállás előtt álló régióknak hasonló akadályokat kell leküzdeniük, és hogy az új platformnak ezért tanácsadási szolgáltatásokat kell nyújtania, segítenie kell az irányító hatóságokat és a kedvezményezetteket projektötleteiket és azok helyi, gyakorlati megvalósítását illetően, valamint a bevált gyakorlatok cseréjét kell szolgálnia;

26. üdvözli e tekintetben a méltányos átállási platform létrehozását, amelynek a sok szén-dioxidot kibocsátó régiók, valamint a fosszilis üzemanyagokról a tiszta energiaforrásokra sikeresen átálló többi régió kapcsán szerzett pozitív tapasztalatokra kell épülnie. Az RB hangsúlyozza, hogy ennek a platformnak biztosítania kell, hogy az Európai Bizottság valamennyi érintett szolgálata és az EBB szorosan együttműködjön az érintett régiókban végbemenő strukturális változások kezelése érdekében. Az RB vállalja, hogy aktívan részt vesz a méltányos átállási platform működésében, különösen azáltal, hogy az Európai Bizottsággal közösen megszervezi a méltányos átállásban érintett régiók éves fórumát;

27. hangsúlyozza, hogy az állami támogatásokra vonatkozó uniós rendelkezéseknek rugalmasságot kell biztosítaniuk, ha azt szeretnénk, hogy az átállással szembesülő támogatható régiók vonzzák a magánberuházásokat. Az RB ismételten arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az új iránymutatások kidolgozásakor vegye figyelembe az érintett régiókban zajló strukturális változással kapcsolatos problémákat is, és biztosítsa, hogy e régiók kellő rugalmassággal rendelkezzenek ahhoz, hogy projektjeiket társadalmilag és gazdaságilag életképes módon tudják végrehajtani;

28. kiemeli, hogy a kkv-któl eltérő vállalkozásokba történő termelőberuházásoknak a Méltányos Átállást Támogató Alapból nyújtott támogatás nem korlátozódhat azokra a területekre, amelyek a meglévő állami támogatási szabályok értelmében az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének a) és c) pontja értelmében állami támogatásra jogosultak. Az állami támogatásokra vonatkozó jogszabályoknak ehelyett lehetővé kell tenniük, hogy a Méltányos Átállást Támogató Alapból részesülő valamennyi terület már korai szakaszban hatékonyan ellensúlyozza a munkahelyek megszűnésének veszélyét. Ezt az általános csoportmentességi rendelet megfelelő kiigazításával is biztosítani kell;

29. hangsúlyozza, hogy a klímasemleges gazdaságra való átállás által leginkább érintett területek számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a lehető leghamarabb aktívan fellépjenek az ezzel járó strukturális változásokkal szemben. A Régiók Európai Bizottsága ezért úgy véli, hogy az állami támogatásokra vonatkozó jogszabályok jövőbeli kiigazításainak – például az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) vagy c) pontján alapuló új európai bizottsági iránymutatás révén – biztosítaniuk kell, hogy a támogatás a támogatott terület jelenlegi szabályok szerinti jogállásától függetlenül engedélyezett legyen;

30. elismeri az intelligens szakosodási stratégiáknak az új MÁTA egyik kulcsfontosságú végrehajtási eszközeként betöltött szerepét;

31. hangsúlyozza, hogy a Régiók Európai Bizottsága felmérést végzett annak elemzésére, hogy milyen változásokra van szükség az állami támogatásokra vonatkozó szabályozásban az európai széntermelő régiók szerkezeti átalakulásával összefüggésben ⁽²⁾; kiemeli, hogy a következtetések hangsúlyozták, hogy az átállási folyamatot állami támogatásnak kell segítenie az olyan vállalkozások bevonása érdekében, amelyek ellensúlyozhatják a munkahelyek elvesztését és az értékteremtésben bekövetkező veszteségeket, valamint hogy az állami támogatási szabályoknak nagyobb rugalmasságot kell lehetővé tenniük, különösen az energetikai infrastruktúrába, az energiahatékonyságba, az energiával kapcsolatos beruházásokba és a megújuló energiába történő beruházások tekintetében;

32. üdvözli, hogy a jogalkotási javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés kohézióra összpontosító 175. cikkén alapul, és úgy véli, hogy a javaslat egyértelműen felvázolja annak európai hozzáadott értékét, és összhangban van a szubszidiaritás és az arányosság elvével.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 2-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽²⁾ <https://cor.europa.eu/hu/news/Pages/report-coal.aspx>

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU